

การบริหารสถานศึกษาตามแนวทางการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน
เพื่อการมีงานทำของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 1

สิทธิพงษ์ ปาลี

การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองเสนอเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

พฤษภาคม 2566

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยพะเยา

การบริหารสถานศึกษาตามแนวทางการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน
เพื่อการมีงานทำของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 1

การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองเสนอเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
พฤษภาคม 2566
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยพะเยา

SCHOOL ADMINISTRATION IN ACCORDANCE WITH THE GUIDELINES FOR
THE ADMINISTRATION OF BASIC EDUCATION FOR THE EMPLOYMENT
OF EDUCATIONAL INSTITUTIONS UNDER THE LAMPHUN PRIMARY
EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 1

An Independent Study Submitted in Partial Fulfillment
of the Requirements for the Master of Education Degree
in Educational Administration

May 2023

Copyright 2023 by University of Phayao

การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง

เรื่อง

การบริหารสถานศึกษาตามแนวทางการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน

เพื่อการมีงานทำของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงาน

เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 1

ของ สิทธิพงษ์ ปาลี

ได้รับพิจารณาอนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

ของมหาวิทยาลัยพะเยา

..... ประธานกรรมการสอบการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง

(รองศาสตราจารย์ ดร. พิสมัย รบชนะชัย พูลสุข)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง

(ดร. ธารารัตน์ มาลัยแก้ว)

..... อาจารย์บัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยพะเยา

(รองศาสตราจารย์ ดร. โสภ อำนวยรัตน์)

..... คณบดีวิทยาลัยการศึกษา

(รองศาสตราจารย์ ดร. รักษิต สุทธิพงษ์)

เรื่อง:	การบริหารสถานศึกษาตามแนวทางการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อการมีงานทำของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 1
ผู้ศึกษาคนควา:	สิทธิพงษ์ ปาลี, การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง: กศ.ม. (การบริหารการศึกษา), มหาวิทยาลัย พะเยา, 2565
อาจารย์ที่ปรึกษา:	ดร. ธารรัตน์ มาลัยเถาว์
คำสำคัญ:	บริหารสถานศึกษา, การจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำ, แนวทางการจัดการศึกษา

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาสภาพการบริหารสถานศึกษาตามแนวทางการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อการมีงานทำของสถานศึกษาขยายโอกาสทางการศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 1 และเพื่อศึกษาข้อเสนอแนะในการบริหารสถานศึกษาตามแนวทางการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อการมีงานทำของสถานศึกษาขยายโอกาสทางการศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 1 ประชากรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 20 คน และหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ ของสถานศึกษาขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 1 จำนวน 160 คน และกำหนดกลุ่มตัวอย่างจากประชากรหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้โดยใช้ตารางสำเร็จรูปของเครซีและมอร์แกน ทำการสุ่มอย่างง่ายได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 113 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าความถี่ จากผลการวิจัยพบว่า 1) พบว่าการบริหารสถานศึกษาตามแนวทางการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อการมีงานทำของสถานศึกษาขยายโอกาสทางการศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 1 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2) ผลศึกษาข้อเสนอแนะการบริหารสถานศึกษาตามแนวทางการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อการมีงานทำของสถานศึกษาขยายโอกาสทางการศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 1 พบว่า ด้านการกระจายงบประมาณ มีค่าความถี่มากที่สุดและด้านช่องทางการจำหน่ายสินค้าของผู้เรียนมีจำกัด มีค่าความถี่น้อยที่สุด

Title: SCHOOL ADMINISTRATION IN ACCORDANCE WITH THE GUIDELINES FOR THE ADMINISTRATION OF BASIC EDUCATION FOR THE EMPLOYMENT OF EDUCATIONAL INSTITUTIONS UNDER THE LAMPHUN PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 1

Author: Sittipong Palee, Independent Study: M.Ed. (Educational Administration), University of Phayao, 2022

Advisor: Dr. Thararat Malaitao

Keywords: School management, Educational Management for Employment, Educational Management Guidelines

ABSTRACT

The purposes of this study were 1) to study the conditions of school administration by the guidelines for basic education for the employment of educational opportunity extension Institutions under the Lamphun Primary Educational Service Area Office 1 and 2) to study the suggestion of school administration by the guidelines for the administration of primary education for the employment of educational opportunity extension institutions under the Lamphun Primary Educational Service Area Office 1. The population used in the study consisted of 20 school administrators and head of the learning group of educational institutions to expand educational opportunities The samples were 160 students under the Office of Lamphun Primary Educational Service Area 1, and the sample group was determined from the head population of learning selected using Krejcie and Morgan tables form purposive sampling resulted in a sample of 113 people. The instrument was a five-rating scale questionnaire. The statistics used in this study were percentage, means and standard deviation, frequency. The study found that 1) school administration by the guidelines for the administration of primary education for the employment of educational institutions under the Lamphun Primary Educational Service Area Office 1 was at a high level, 2) the results of the suggestion for the administration of primary education for the employment of educational institutions under the Lamphun Primary Educational Service Area Office 1 found that the cost of budget distribution is the highest frequency and the distribution channel of student goods is limited to the lowest frequency.

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง เรื่อง “การบริหารสถานศึกษาตามแนวทางการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อการมีงานทำของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 1” สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดีด้วยความกรุณาอย่างยิ่งจากท่านอาจารย์ ดร. ธารรัตน์ มาลัยเถาว์ อาจารย์ที่ปรึกษา และคณะกรรมการทุกท่านที่ได้ให้คำแนะนำปรึกษา ตลอดจนตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความเอาใจใส่ยิ่ง จนการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง สำเร็จสมบูรณ์ได้ ผู้ศึกษาขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ ที่นี้

ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุนทร คล้ายอ่ำ รองคณบดีฝ่ายแผนงานและพัฒนาคุณภาพนิสิต อาจารย์ประจำวิทยาลัยการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา ดร.เกศราพรรณ พันธุ์ศรีเกตุ ดงเจริญ อาจารย์ประจำวิทยาลัยการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา และนายศุภวิศว์ ตาห้ำ ผู้อำนวยการโรงเรียนแม่จันวิทยาคม ที่กรุณาให้คำแนะนำ แก้ไขและตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า จนทำให้การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้สมบูรณ์และมีคุณค่า และขอขอบพระคุณผู้บริหารสถานศึกษาและหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ ของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 1 ที่ให้ความอนุเคราะห์ อำนวยความสะดวก และความร่วมมือในการเก็บข้อมูลและตอบแบบสอบถาม

คุณค่าและประโยชน์อันพึงมีจากการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองฉบับนี้ ผู้ศึกษาขอขอบและอุทิศแด่บิดา มารดา ครูอาจารย์ ตลอดจนผู้มีพระคุณทุกท่าน ที่ได้อบรมสั่งสอน ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ตลอดจนครอบครัวที่มีส่วนสนับสนุนและให้กำลังใจด้วยดีตลอดมา

ลลิตพิงษ์ ปาลี

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ญ
สารบัญภาพ.....	ฎ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
คำถามการวิจัย.....	3
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	3
ขอบเขตของการวิจัย.....	3
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	5
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย.....	7
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	8
ความหมายของการบริหารสถานศึกษา.....	8
ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2561–2580.....	10
แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560–2579.....	10
นโยบายและจุดเน้นการจัดการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ปีงบประมาณ 2565.....	11
การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อทักษะอาชีพ.....	11
แนวทางการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการมีงานทำ.....	12
ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง.....	22

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	25
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	34
บทที่ 3 วิธีการดำเนินการวิจัย.....	36
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	36
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	37
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	39
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	40
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	41
บทที่ 4 ผลการวิจัย.....	42
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	42
ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์สภาพการบริหารสถานศึกษาตามแนวทางการจัดการศึกษา ขั้น พื้นฐานเพื่อการมีงานทำของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาลำพูน เขต 1.....	45
ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะการบริหารสถานศึกษาตามแนวทางการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อ การมีงานทำ ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 1.....	59
บทที่ 5 บทสรุป.....	61
สรุปผลการวิจัย.....	61
อภิปรายผลการวิจัย.....	65
ข้อเสนอแนะ.....	77
บรรณานุกรม.....	79
ภาคผนวก.....	84
ภาคผนวก ก รายงานผู้เชี่ยวชาญ.....	85
ภาคผนวก ข ผลการตรวจสอบความสอดคล้องข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ของแบบสอบถาม เพื่อการวิจัย (Item Congruence Index: IOC).....	86

ภาคผนวก ค	รายนามหน่วยงานที่ให้ความอนุเคราะห์ทดลองใช้เครื่องมือการวิจัย	111
ภาคผนวก ง	ผลการหาค่าความเชื่อมั่นและค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถาม (Try Out)....	112
ภาคผนวก จ	รายชื่อหน่วยงานที่ให้ความอนุเคราะห์เข้าเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย	115
ภาคผนวก ฉ	แบบสอบถามเพื่อการวิจัย	116
ประวัติผู้วิจัย		130

สารบัญตาราง

หน้า

ตาราง 1 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการศึกษา.....	37
ตาราง 2 แสดงจำนวนและร้อยละสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ	42
ตาราง 3 แสดงจำนวนและร้อยละสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามตำแหน่งในปัจจุบัน	43
ตาราง 4 แสดงจำนวนและร้อยละสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตาม ระดับการศึกษา.....	43
ตาราง 5 แสดงจำนวนและร้อยละสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตาม ประสบการณ์ในการทำงาน	44
ตาราง 6 แสดงจำนวนและร้อยละของขนาดของโรงเรียน	44
ตาราง 7 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับการบริหารสถานศึกษาตามแนวทางการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการมีงานทำของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 1 จำนวน 9 ด้าน	45
ตาราง 8 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความคิดเห็นที่มีต่อการบริหารสถานศึกษาตามแนวทางการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการมีงานทำของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 1 ด้านจัดรายวิชาแนะแนว แนะนำลักษณะการทำงานของแต่ละอาชีพที่สำคัญ	46
ตาราง 9 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความคิดเห็นที่มีต่อการบริหารสถานศึกษาตามแนวทางการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการมีงานทำของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 1 ด้านประเมินบุคลิกภาพความเหมาะสมด้านอาชีพ	48
ตาราง 10 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความคิดเห็นที่มีต่อการบริหารสถานศึกษาตามแนวทางการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการมีงานทำของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 1 ด้านสำรวจความต้องการอัตรากำลังแรงงานของท้องถิ่นระดับจังหวัดและอำเภอ	49

ตาราง 11 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความคิดเห็นที่มีต่อการบริหาร
สถานศึกษาตามแนวทางการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการมีงานทำของสถานศึกษาในสังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 1 ด้านจัดทำโปรแกรมการเรียนรองรับ
ประเภทและสาขาวิชาชีพ 51

ตาราง 12 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความคิดเห็นที่มีต่อการบริหาร
สถานศึกษาตามแนวทางการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการมีงานทำของสถานศึกษาในสังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 1 ด้านจัดผลการเรียนรู้และสาระสำคัญ
รายวิชาตามประเภทและกลุ่มสาขาวิชาชีพของรายวิชาชีพ.....53

ตาราง 13 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความคิดเห็นที่มีต่อการบริหาร
สถานศึกษาตามแนวทางการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการมีงานทำของสถานศึกษาในสังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 1 ด้านออกแบบหน่วยการเรียนรู้และจัด
กระบวนการเรียนรู้แบบฝึกและถอดประสบการณ์บนฐานวิจัย.....54

ตาราง 14 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความคิดเห็นที่มีต่อการบริหาร
สถานศึกษาตามแนวทางการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการมีงานทำของสถานศึกษาในสังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 1 ด้านการวัดผลที่มีคุณภาพสูงและ
ประเมินผลอย่างสมดุลเชิงคุณภาพ55

ตาราง 15 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความคิดเห็นที่มีต่อการบริหาร
สถานศึกษาตามแนวทางการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการมีงานทำของสถานศึกษาในสังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 1 ด้านจัดการเรียนรู้การเป็น
ผู้ประกอบการในกิจกรรมชุมนุม57

ตาราง 16 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความคิดเห็นที่มีต่อการบริหาร
สถานศึกษาตามแนวทางการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการมีงานทำของสถานศึกษาในสังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 1 ด้านจัดการเทียบโอนหน่วยกิต รายวิชา
กรณีเปลี่ยนโปรแกรมการเรียน.....58

ตาราง 17 แสดงความถี่เกี่ยวกับข้อเสนอแนะการบริหารสถานศึกษาตามแนวทาง การจัดการ
ศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการมีงานทำ ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาลำพูน เขต 1.....60

สารบัญภาพ

หน้า

ภาพ 1 แสดงการบริหารสถานศึกษาตามแนวทางการจัดการศึกษา ขั้นพื้นฐานเพื่อการมีงานทำ
ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 1.....35

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

จังหวัดลำพูนเป็นจังหวัดที่มีนิคมอุตสาหกรรมตั้งอยู่ ซึ่งถือเป็นพื้นที่สำคัญทางเศรษฐกิจแห่งหนึ่งของประเทศ ในอดีตมีการจ้างงานสูงและมีอัตราค่าครองชีพต่ำ จึงเป็นเหตุให้มีการพัฒนาด้านเศรษฐกิจหลาย ๆ ด้านอย่างต่อเนื่องและก้าวกระโดด ประชากรต่างพื้นที่ได้ย้ายรกรากมาตั้งบ้านเรือนในเขตจังหวัดลำพูน ทำให้มีแรงงานมากขึ้น และในขณะเดียวกันก็มีผู้เรียนมากขึ้น แต่ในปัจจุบันเนื่องด้วยผลของเศรษฐกิจโลกที่ชะลอตัว อีกทั้งผลกระทบจากการแพร่ระบาดของไวรัส โควิด-19 ทำให้หลายบริษัทในเขตนิคมอุตสาหกรรม จังหวัดลำพูนต้องทำการปิดตัวลงและย้ายฐานการผลิตและการลงทุนไปที่ต่างประเทศ ทำให้ประชากรแรงงานที่ตกค้างในจังหวัดลำพูนเกิดความไม่มั่นคงทางอาชีพและบางรายต้องย้ายกลับภูมิลำเนาเดิม ไม่เพียงแต่ผู้คนจากต่างถิ่น คนในพื้นที่เองก็ได้รับผลกระทบจากการปิดตัวของกิจการ และการย้ายฐานการผลิตและการลงทุนไปต่างประเทศด้วย ทั้งนี้เพราะคนในพื้นที่เองก็ได้ประกอบอาชีพรับจ้างเป็นพนักงานของบริษัทมาอย่างยาวนาน บางส่วนก็อายุมากแล้วจึงไม่มีบริษัทใดจ้างต่อ อีกทั้งแรงงานรุ่นใหม่ขาดทักษะและความสามารถในการทำงานในศตวรรษที่ 21 จึงทำให้นายจ้างไม่กล้าที่จะลงทุนจ้างงาน เนื่องจากคิดว่าไม่คุ้มที่จะลงทุนกับแรงงานที่ขาดความสามารถและทักษะที่จำเป็นของการทำงานในศตวรรษที่ 21 เมื่อเทียบกับประชากรวัยแรงงานทั้งหมด โดยคำนวณจากกำลังแรงงานใน จังหวัดลำพูน เทียบกับประชากรที่มีอายุ 15 ปี ขึ้นไปในจังหวัดลำพูน จะพบว่าในไตรมาส 1 ปี 2565 อัตราการมีส่วนร่วมในกำลังแรงงานจังหวัดลำพูน มีอัตราร้อยละ 69.59 ลดลงจากไตรมาสที่ 4 ปี 2564 ที่มีอัตรา 70.03 และเมื่อเปรียบเทียบกับไตรมาสเดียวกันของปีที่ผ่านมา พบว่า มีอัตราที่ลดลงจาก ไตรมาสที่ 1 ปี 2564 ที่มีอัตรา 71.85 (สำนักงานแรงงาน จังหวัดลำพูน, 2565) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 1 จึงได้กำหนดนโยบายที่มุ่งเน้นให้สถานศึกษาได้สังกัดให้ความสำคัญกับการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำ ตลอดถึงการใช้ชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และส่งเสริมให้ผู้เรียนมีการเรียนรู้ทักษะอาชีพ และทักษะที่จำเป็นต่อการทำงานในศตวรรษที่ 21 โดยดำเนินการผ่านโครงการในโรงเรียนต่าง ๆ ที่อยู่ภายใต้สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 1

การบริหารสถานศึกษาตามแนวทางการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำ เป็นการบริหารสถานศึกษาที่ต้องอาศัยการบริหารแบบมีส่วนร่วมของภาคส่วนต่าง ๆ เพื่อพัฒนาให้ผู้เรียนที่สำเร็จการศึกษาทุกระดับการศึกษาและทุกช่วงวัย ให้มีงานทำหลังจากสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรที่กำหนด ซึ่งสืบเนื่องจากนโยบายและยุทธศาสตร์ พ.ศ. 2555 ของกระทรวงศึกษาธิการ ที่ได้มีการกำหนดนโยบายมุ่งเน้นในเรื่องของการจัดการศึกษาเพื่อการมีอาชีพ มีรายได้และมีงานทำ โดยมีเป้าหมายในการเตรียมความพร้อมของประเทศไทย ในทุก ๆ ด้านในระยะยาวเพื่อให้สามารถก้าวสู่ประชาคมอาเซียนและประชาคม โลกได้อย่างมีประสิทธิภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2555) สถานศึกษาและบุคลากรทางการศึกษามีหน้าที่สนับสนุนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การฝึกทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 การเรียนรู้รายละเอียดในแต่ละอาชีพ โดยเน้นเรียนรู้จากการสร้างกระบวนการคิดที่ประยุกต์ใช้หลักทฤษฎีความรู้ ไปสู่การลงมือปฏิบัติในสถานการณ์จำลองเสมือนจริงหรือจากสถานการณ์จริง และเรียนรู้จากการสร้างกระบวนการแก้ปัญหาเพื่อเตรียมกำลังคนให้มีทักษะที่จำเป็นต่อการทำงานในยุคศตวรรษที่ 21

ปัจจัยสำคัญในการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำในระดับมัธยมศึกษาชั้นต้น ขึ้นอยู่กับการวางเส้นทางการศึกษาสู่อาชีพให้กับนักเรียนรายบุคคล โดยคำนึงถึง ความสนใจ ลักษณะนิสัย ความถนัดทางวิชาชีพของผู้เรียน และความต้องการตลาดแรงงาน เมื่อทราบข้อมูลเบื้องต้นแล้ว ผู้เรียนจะต้องมีการจัดวางเส้นทางการศึกษา ซึ่งถือเป็นบทบาทสำคัญ ของสถานศึกษาที่จะต้องวางรูปแบบการบริหารจัดการให้นักเรียนค้นพบตัวเองและส่งเสริมในการก้าวเดินตามเส้นทางการมีงานทำและมีอาชีพของผู้เรียน แนวทางการจัดเส้นทางการศึกษาต่อสู่การมีงานทำ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2559, หน้า 8-14) มีดังนี้

ด้านการจัดรายวิชาแนะแนวแนะนำลักษณะการทำงานของแต่ละอาชีพที่สำคัญ ด้านการประเมินบุคลิกภาพความเหมาะสมด้านอาชีพ ด้านการสำรวจความต้องการอัตรากำลังแรงงานของท้องถิ่นระดับจังหวัดและอำเภอ ด้านการจัดทำโปรแกรมการเรียนรู้รองรับประเภทและสาขาวิชาชีพหรือกลุ่มสาขาวิชา ด้านการจัดผลการเรียนรู้และสาระสำคัญรายวิชาตามประเภทและกลุ่มสาขาวิชาชีพของรายวิชาชีพเพิ่มเติม ด้านการออกแบบหน่วยการเรียนรู้และจัดกระบวนการเรียนรู้แบบฝึกและถอดประสบการณ์บนฐานวิจัย ด้านการวัดผลที่มีคุณภาพสูงและประเมินผลอย่างสมดุลเชิงคุณภาพ ด้านการจัดการเรียนรู้การเป็นผู้ประกอบการในกิจกรรมชุมนุม และด้านการจัดการเทียบโอนหน่วยกิต รายวิชากรณีเปลี่ยนโปรแกรมการเรียน และการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพ

ดังนั้นผู้วิจัย จึงมีความสนใจที่จะศึกษาการบริหารสถานศึกษาตามแนวทางการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการมีงานทำของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 1 เพื่อนำผลการศึกษาไปเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อไป

คำถามการวิจัย

1. สภาพการบริหารสถานศึกษาตามแนวทางการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการมีงานทำของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 1 อยู่ในระดับใด
2. ข้อเสนอแนะในการบริหารสถานศึกษาตามแนวทางการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการมีงานทำของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 1 ที่มีต่อการดำเนินงานการบริหารสถานศึกษาตามแนวทางการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการมีงานทำของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 1

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการบริหารสถานศึกษาตามแนวทางการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการมีงานทำของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 1
2. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะในการบริหารสถานศึกษาตามแนวทางการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการมีงานทำของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 1

ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยทำการกำหนดประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ในสถานศึกษาขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 1 จำนวน 20 โรงเรียน จำแนกเป็นประชากรผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 20 คน และประชากรหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ในสถานศึกษาขยายโอกาสทางการศึกษา โรงเรียนละ 8 คน รวมจำนวน 160 คน รวมประชากรทั้งหมดที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ จำนวน 180 คน

จากนั้นผู้วิจัยทำการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ ในสถานศึกษาขยายโอกาสทางการศึกษา โดยใช้ตารางสำเร็จรูปของ Krejcie and Morgan (1970) ด้วยวิธีการการสุ่มแบบเจาะจง ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 113 คน ได้ประชากรและกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 133 คน

ขอบเขตด้านเนื้อหา

ผู้วิจัยทำการกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย โดยใช้แนวทางการจัดการศึกษา ขั้นพื้นฐานเพื่อการมีงานทำ 9 ด้าน ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ มาเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย ได้แก่

1. ด้านการจัดรายวิชาและแนวแนะนำลักษณะการทำงานของแต่ละอาชีพที่สำคัญ
2. ด้านการประเมินบุคลิกภาพความเหมาะสมด้านอาชีพ
3. ด้านการสำรวจความต้องการอัตรากำลังแรงงานของท้องถิ่นระดับจังหวัดและอำเภอ
4. ด้านการจัดทำโปรแกรมการเรียนรองรับประเภทและสาขาวิชาชีพหรือกลุ่มสาขาวิชา
5. ด้านการจัดผลการเรียนรู้และสาระสำคัญรายวิชาตามประเภทและกลุ่มสาขาวิชาชีพของรายวิชาชีพเพิ่มเติม
6. ด้านการออกแบบหน่วยการเรียนรู้และจัดกระบวนการเรียนรู้แบบฝึกและถอดประสบการณ์บนฐานวิจัย
7. ด้านการวัดผลที่มีคุณภาพสูงและประเมินผลอย่างสมดุลเชิงคุณภาพ
8. ด้านการจัดการเรียนรู้การเป็นผู้ประกอบการในกิจกรรมชุมนุม
9. ด้านการจัดการเทียบโอนหน่วยกิต รายวิชากรณีเปลี่ยนโปรแกรมการเรียน และการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพ ได้แก่ ทักษะเกี่ยวกับการปฏิบัติงาน การใช้เทคโนโลยี สารสนเทศพื้นฐาน การคิดแก้ปัญหา การสื่อสาร และทักษะเกี่ยวกับความปลอดภัยในอาชีพ มีคุณลักษณะที่สำคัญในเรื่องความซื่อสัตย์สุจริต ความคิดเชิงบวก ความมุ่งมั่นในการทำงาน การทำงานร่วมกับผู้อื่น การรักษาสິงแวดล้อม และการคำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวม มากกว่าส่วนตน การจัดกระบวนการเรียนรู้เน้นการปฏิบัติจริง และการเรียนรู้จากวิทยากรหรือผู้รู้ที่ประกอบอาชีพนั้น ๆ

ขอบเขตด้านพื้นที่

สถานศึกษาขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ลำพูน เขต 1

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. **ผู้บริหารสถานศึกษา** หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษาขยายโอกาสทางการศึกษาที่ได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการสถานศึกษา

2. **หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้** หมายถึง ผู้ที่ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่หัวหน้างานสอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ในสถานศึกษา

3. **สถานศึกษา** หมายถึง สถานศึกษาขยายโอกาสทางการศึกษาที่จัดการศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 1 ประกอบด้วย 20 โรงเรียน

4. **ประสบการณ์การทำงาน** หมายถึง ผู้ที่ได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษาและข้าราชการครู ของสถานศึกษาขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 1 ตั้งแต่เริ่มดำรงตำแหน่งจนถึงปัจจุบัน แบ่งเป็น 3 กลุ่ม คือ

4.1 ต่ำกว่า 5 ปี

4.2 6-10 ปี

4.3 11 ปีขึ้นไป

5. **ขนาดของสถานศึกษา** หมายถึง ขนาดของสถานศึกษาขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 1 จำแนกตามขนาด 2 ขนาด ดังนี้

สถานศึกษาขนาดเล็ก ได้แก่ นักเรียนตั้งแต่ 1-120 คน

สถานศึกษาขนาดกลาง ได้แก่ นักเรียนตั้งแต่ 121-499 คน

6. **แนวทางการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการมีงานทำ** หมายถึง การวางแผนเส้นทางการศึกษาสู่การมีงานทำให้กับผู้เรียนตามความสนใจ บุคลิกภาพ และความถนัดของผู้เรียนรายบุคคล โดยสถานศึกษาที่จะต้องวางรูปแบบการบริหารจัดการให้ผู้เรียนค้นพบตัวเอง และส่งเสริมในการก้าวเดินตามเส้นทางการมีงานทำและมีอาชีพของผู้เรียน แนวทางการจัดเส้นทางการศึกษาต่อสู่การมีงานทำ มีดังนี้ประกอบด้วย 9 ด้าน ดังนี้

6.1 **การจัดรายวิชาแนะแนว** แนะนำลักษณะการทำงานของแต่ละอาชีพที่สำคัญคือ ทางสถานศึกษาจะต้องประสานความร่วมมือกับหน่วยงานอื่น ๆ เพื่อจัดให้มีการแนะแนวอาชีพต่าง ๆ ในท้องถิ่น

6.2 **การประเมินบุคลิกภาพความเหมาะสมด้านอาชีพ** คือ สถานศึกษาจัดให้ผู้เรียนได้รับการประเมินบุคลิกภาพความเหมาะสมด้านอาชีพ จากนั้นให้ผู้เรียนและผู้ปกครองได้ทราบถึงความสนใจและความถนัดด้านวิชาชีพของตัวเอง

6.3 การสำรวจความต้องการอัตรากำลังแรงงานของท้องถิ่นระดับจังหวัดและอำเภอ คือ สถานศึกษาและส่วนราชการต่าง ๆ ต้องให้ความร่วมมือในการสำรวจอัตราแรงงานแต่ละประเภท จัดทำแผนอัตรากำลัง เพื่อนำมาเป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจเรียนต่อของผู้เรียน

6.4 การจัดทำโปรแกรมการเรียนรองรับประเภทและสาขาวิชาชีพ หรือกลุ่มสาขาวิชา คือ สถานศึกษาจัดทำโปรแกรมการเรียนรองรับประเภทและสาขาวิชาชีพ หรือกลุ่มสาขาวิชา ต้องสอดคล้องกับ ความถนัดทางทักษะ สมรรถนะทางอาชีพ และความถนัดทางสาขาวิชาชีพ สำหรับมัธยมศึกษาตอนต้นควรจัดเป็นหลักสูตรระยะสั้นที่อิงหน่วยสมรรถนะจัดทำความร่วมมือการใช้หลักสูตรด้านอาชีพ 3 ลักษณะ คือ 1) หลักสูตรรายวิชาหน่วยสมรรถนะอาชีพระยะสั้น 2) หลักสูตรทวิศึกษาหรือการเรียนรวมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย และ 3) หลักสูตรเตรียมกลุ่มสาขาวิชาชีพการศึกษาในระดับอุดมศึกษา

6.5 การจัดผลการเรียนรู้และสาระสำคัญรายวิชาตามประเภทและกลุ่มสาขาวิชาชีพของรายวิชาเพิ่มเติม คือ การที่สถานศึกษาจัดให้ผู้เรียนในแต่ละระดับชั้นได้เรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะอาชีพตามความถนัดและความสนใจเพื่อเตรียมพร้อมในการเข้าศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นตามความถนัดและความสนใจ โดยคำนึงถึงตลาดแรงงานด้วย

6.6 การออกแบบหน่วยการเรียนรู้และจัดกระบวนการเรียนรู้แบบฝึกและถอดประสบการณ์บนฐานวิจัย คือ การจัดการเรียนการสอนโดยเน้นไปที่การเปลี่ยนบทบาทของตัวครูจากบทบาทที่เป็นผู้สอน (Teacher) มาเป็นบทบาทผู้จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ (Facilitator) และสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง จัดการเรียนรู้แบบบูรณาการแบบข้ามสาขาวิชาซึ่งจะทำให้ผู้เรียนนำทักษะไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันในการอธิบายและแก้ปัญหาด้วยกระบวนการและขั้นตอนที่ได้เรียนรู้มาแล้ว

6.7 การวัดผลที่มีคุณภาพสูงและประเมินผลอย่างสมดุลเชิงคุณภาพ คือ การวัดผลตรงตามระดับพฤติกรรมและตรงตามหลักความรู้ที่ถูกกำหนดไว้แต่ตัวชี้วัดรายวิชา หรือตรงตามฐานสมรรถนะและความรู้ที่ต้องการให้ปฏิบัติได้ และตรงกับการทำกิจกรรมการเรียนรู้ การวัดผลรายวิชาพื้นฐานจะจัดกลุ่มระดับพฤติกรรมเป็น 3 ด้าน ดังนี้ 1) พฤติกรรมในด้านความรู้ ประกอบด้วย ความจำ ความเข้าใจ การนำไปประยุกต์ใช้ การวิเคราะห์ สังเคราะห์และประเมินค่า 2) พฤติกรรม ด้านทักษะการปฏิบัติ ประกอบด้วย การทำได้ตามแบบที่กำหนด การทำโดยไม่ดูตัวอย่าง การทำได้สำเร็จ และการนำไปประยุกต์ใช้

3) พฤติกรรมด้านเจตคติ ประกอบด้วย การตอบสนองที่จะหาความจริง การได้หลักความรู้ และยึดถือหลักความรู้เพื่อนำความรู้ไปปฏิบัติ

6.8 การจัดการเรียนรู้การเป็นผู้ประกอบการในกิจกรรมชุมนุม คือ การจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนมีทักษะและสมรรถนะตามประเภทวิชาชีพและสาขาวิชาชีพ ผู้เรียนสามารถเข้าอยู่ในสถานประกอบการอย่างมีประสิทธิภาพ ส่งเสริมประสบการณ์การเรียนรู้ การเป็นผู้ประกอบการ จัดกิจกรรมชุมนุมและกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในหลักสูตรการเรียนรู้การเป็นผู้ประกอบการ และส่งเสริมให้ผู้เรียนประกอบการค้าอย่างใดอย่างหนึ่งตามความถนัดและความสนใจของผู้เรียน

6.9 การจัดการเทียบโอนหน่วยกิต รายวิชา กรณีเปลี่ยนโปรแกรมการเรียน คือ การช่วยเหลือผู้เรียนให้สามารถเปลี่ยนแผนการเรียนเมื่อผู้เรียนค้นพบความถนัดของตนเอง

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการวิจัย

1. ประโยชน์ในด้านวิชาการ

1.1 ผลการวิจัยทำให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาตามแนวทางการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการมีงานทำของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาลำพูน เขต 1

1.2. ผลการวิจัยทำให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับข้อเสนอแนะในการบริหารสถานศึกษาตามแนวทางการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการมีงานทำของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 1

2. ประโยชน์ในด้านการนำผลการวิจัยไปใช้

2.1 ผลการวิจัยสถานศึกษาสามารถนำไปใช้ในการวางแผนพัฒนาการบริหารสถานศึกษาตามจุดเน้นการศึกษาเพื่อการมีงานทำของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 1 ให้มีประสิทธิภาพต่อไป

2.2 ผลการวิจัยสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 1 สามารถนำไปใช้เป็นข้อมูลสารสนเทศสำหรับกำหนดเป็นแนวทางหรือนโยบายการพัฒนากลยุทธ์ นโยบาย ในการบริหารสถานศึกษา ตามแนวทางการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 1 ให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาจาก แนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาศึกษาในการทำวิจัยเรื่อง การบริหารสถานศึกษาตามแนวทางการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการมีงานทำ ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 1 มีรายละเอียด ดังนี้

1. ความหมายของการบริหารสถานศึกษา
2. ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2561–2580
3. แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560–2579
4. นโยบายและจุดเน้นการจัดการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ปีงบประมาณ 2565
5. การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อทักษะอาชีพ
6. แนวทางการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการมีงานทำ
7. ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง
8. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
9. กรอบแนวคิดในการวิจัย

ความหมายของการบริหารสถานศึกษา

Frederick Taylor (1916 อ้างอิงใน สุนันท์ รุ่งอรุณแสงทอง, 2561) ได้ให้ความหมายของคำว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง การดำเนินงานที่มีหลักเกณฑ์เพื่อให้ได้วิธีที่ดีที่สุด อันจะส่งผลให้เกิดประสิทธิภาพในการผลิตมากยิ่งขึ้นซึ่งหลักการที่ทำให้การบริหารสถานศึกษาเกิดประสิทธิภาพสูงสุดขึ้นอยู่กับสิ่งสำคัญ 3 อย่าง คือ 1) เลือกคนที่มีความสามารถสูงสุด (Selection) 2) ฝึกอบรมคนงานให้ถูกวิธี (Training) และ 3) หาสิ่งจูงใจให้เกิดกำลังใจในการทำงาน (Motivation)

สุภัค ยุมพุก และวิโรจน์ เจษภูาลักษณ์ (2558) กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง การดำเนินการต่าง ๆ ภายในสถานศึกษาที่จะทำให้นักเรียนเกิดการรับรู้กระบวนการในการบริหารสถานศึกษา สร้างความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน ทำให้เกิดความร่วมมือและความรับผิดชอบต่อหน้าที่ เพื่อให้การดำเนินงานบรรลุตามวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายของ

สถานศึกษา ประกอบด้วย การบริหารงานวิชาการ การบริหารงบประมาณ การบริหารงานบุคคลและการบริหารงานทั่วไป

เพ็ญพิศ ผาพองยูน (2560) ได้ให้ความหมายของการบริหารสถานศึกษาไว้ว่า การบริหารสถานศึกษาเป็นกระบวนการที่เป็นทั้งศาสตร์และศิลป์ ที่ผู้บริหารทางการศึกษาใช้ในกิจกรรมทางการศึกษา เพื่อพัฒนาผู้เรียนทั้งในระบบและนอกระบบ ด้วยเทคนิค วิธีการที่หลากหลายเพื่อให้ผู้เรียนได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพ และได้รับการพัฒนาทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาควบคู่กันไป ส่งผลให้ผู้เรียนเป็นคนดีของสังคมและมีคุณภาพเป็นไป ตามมาตรฐานการศึกษาชาติ

สุนันท์ รุ่งอรุณแสงทอง (2561) ได้ให้ความหมายของ การบริหารสถานศึกษา เอาไว้ว่า เป็นกระบวนการดำเนินงานต่าง ๆ ในการจัดกิจกรรม ภายในสถานศึกษาโดยมีแบบแผน วิธีการและขั้นตอนในการปฏิบัติงานไว้อย่างมีระบบและบรรลุวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อพัฒนาเด็กและเยาวชนให้มีความสามารถ มีทักษะ มีคุณธรรมและนำไปปฏิบัติในการดำเนินชีวิตประจำวันได้อย่างมีความสุข ผู้บริหาร ครู และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ดำเนินการร่วมกัน โดยอาศัยทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด นำมาใช้เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อการจัดการศึกษาให้ได้มากที่สุดให้เป็นไปด้วยความถูกต้องเหมาะสมมีประสิทธิภาพตามมาตรฐานที่กำหนด

สิรินญา ศิริประโคน (2561) กล่าวว่า การบริหารโรงเรียนหรือสถานศึกษาเป็นกิจกรรมทางการศึกษาที่จะต้องทำเป็นกระบวนการโดยกลุ่มบุคคลต่าง ๆ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ นั่นก็คือการพัฒนาสมาชิกหรือ ผู้รับบริการทางการศึกษาให้เป็นผู้มีคุณภาพที่สังคมต้องการและเป็นภารกิจที่สำคัญยิ่งของผู้บริหารสถานศึกษาที่จะต้องสามารถนำพาองค์กรให้อยู่รอด ต้องกำหนดแผนงานวิธีการตลอดจนขั้นตอนต่าง ๆ ในการปฏิบัติงานไว้อย่างมีระบบ โดยพึงพิงงบประมาณจากรัฐที่มีไม่มากนักด้วยความประหยัดใช้ทรัพยากรให้คุ้มค่าทั้งคน เงิน เวลา และทรัพย์สินอย่างอื่น เพราะถ้าระบบบริหารภายในสถานศึกษาไม่มีประสิทธิภาพจะกระทบกระเทือนต่อส่วนอื่น ๆ ของหน่วยงานได้ดังนั้น ความสำเร็จหรือความล้มเหลวในการบริหารสถานศึกษาจึงขึ้นอยู่กับสมรรถภาพของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นสำคัญ

จากความหมายสรุปได้ว่า การบริหารสถานศึกษา เป็นกระบวนการที่ผู้บริหารใช้ศาสตร์ด้านความรู้และศิลปะการใช้คนที่ได้รับการอบรมและพัฒนาแล้ว ให้เหมาะสมกับงานในการดำเนินงานของสถานศึกษา เพื่อพัฒนาผู้เรียนอย่างรอบด้านและมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติ ตลอดจนถึงการวางแผนกำหนดยุทธศาสตร์ในการบริหารงานสถานศึกษาภายใต้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เกิดประโยชน์ต่อราชการสูงสุด

ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2561–2580

รัฐธรรมนูญแห่งประเทศไทยได้กำหนดให้มีการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ เพื่อเป็นเป้าหมายในการพัฒนาประเทศให้ก้าวเดินไปในทิศทางเดียวกันอย่างยั่งยืน และเพื่อใช้เป็นกรอบในการจัดทำแผนงานต่าง ๆ ให้สอดคล้องและสัมพันธ์กัน โดยมีวิสัยทัศน์คือ “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ซึ่งในยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ มีเป้าหมายการพัฒนาที่สำคัญเพื่อพัฒนาคนในทุกมิติและในทุกช่วงวัยให้เป็นคนดี เก่ง และมีคุณภาพ ประกอบด้วย 7 ประเด็น ได้แก่ 1) การปรับเปลี่ยนค่านิยมและวัฒนธรรม 2) การพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต 3) ปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 4) การตระหนักถึงพหุปัญญาของมนุษย์ที่หลากหลาย 5) การเสริมสร้างให้คนไทยมีสุขภาพที่ดี ครอบคลุมทั้งด้านกาย ใจ สติปัญญา และสังคม 6) การสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพ ทรัพยากรมนุษย์ และ 7) การเสริมสร้างศักยภาพการกีฬาในการสร้างคุณค่าทางสังคมและ พัฒนาประเทศ (สำนักงานเลขาธิการของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ, 2560)

สรุปได้ว่า ประเทศไทยมีเป้าหมายในการพัฒนาประเทศ ภายใต้วิสัยทัศน์ “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” มุ่งเน้นการพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต อันประกอบด้วย ปฐมวัย วัยเด็กหรือวัยรุ่น วัยแรงงาน และวัยผู้สูงอายุ เพื่อสร้างทรัพยากรมนุษย์ที่มีความรู้ความสามารถ มีทักษะอาชีพและมีงานทำ สามารถพึ่งพาตนเองและดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงได้อย่างมีคุณภาพ

แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560–2579

เพื่อให้ประเทศไทยก้าวทันต่อการพัฒนาของโลกในยุคศตวรรษที่ 21 ที่มีการเปลี่ยนแปลงทางด้านอุตสาหกรรมยุคใหม่ 4.0 (The Fourth Industrial Revolution) และผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงของกระแสโลกาภิวัตน์ ทำให้ประเทศไทยต้องพัฒนากำลังคนให้มีทักษะที่จำเป็นในการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 อย่างรอบด้าน รวมทั้งการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีการเรียนรู้ตลอดชีวิตเพื่อเสริมสร้างให้ประเทศไทยมีกำลังแรงงานอันเป็นที่ต้องการของตลาดแรงงานโลกในศตวรรษที่ 21 สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาจึงได้พิจารณาเสนอแผนการศึกษาแห่งชาติขึ้น เพื่อเป็นกรอบในการบริหารดำเนินงานด้านพัฒนาการศึกษาของประเทศให้สอดคล้องกับ ยุทธศาสตร์ชาติ ปี พ.ศ. 2561–2580

ยุทธศาสตร์ที่ 3 การพัฒนาศักยภาพคนทุกช่วงวัยและการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ มีเป้าหมายเพื่อพัฒนาศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ทุกช่วงวัย ทุกอาชีพให้มีคุณลักษณะพื้นฐานของพลเมืองไทย ทักษะอาชีพ ความรู้ความสามารถในการทำงาน มีสมรรถนะตามมาตรฐานการศึกษา มาตรฐานวิชาชีพ ในส่วนของสถาบันการศึกษานั้นสามารถอำนวยความสะดวกในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน มีการวัดและประเมินผลอย่างมีประสิทธิภาพ ตลอดถึงจัดหาตำราเรียน นวัตกรรม สื่อการเรียนการสอนที่มีมาตรฐานไว้บริการด้านวิชาการแก่ผู้เรียน และชุมชน เพื่อประโยชน์สูงสุดของการศึกษาตลอดชีวิต (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560)

สรุปได้ว่า แผนการศึกษาแห่งชาติเล็งเห็นถึงความสำคัญของการจัดการศึกษา เพื่อการมีอาชีพและการมีงานทำ จึงได้กำหนดยุทธศาสตร์ขึ้นเพื่อเป็นกรอบในการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อพัฒนาศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ทุกช่วงวัยและมีทักษะที่จำเป็นในการทำงานยุคศตวรรษที่ 21

นโยบายและจุดเน้นการจัดการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ปีงบประมาณ 2565

กระทรวงศึกษาธิการดำเนินการวางแผนกำหนดนโยบายให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์แห่งชาติ ปี พ.ศ. 2561–2580 และแผนการศึกษาแห่งชาติ ปี พ.ศ. 2561–2579 โดยคาดหวังให้กลุ่มเป้าหมายทุกช่วงวัยมีการพัฒนาอย่างรอบด้าน โดยประกาศกระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดนโยบายและจุดเน้นการจัดการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ปีงบประมาณ 2565 เพื่อส่งเสริม สนับสนุนให้มีการฝึกอบรมอาชีพที่สอดคล้องกับความต้องการ ความสนใจ โดยการ Re-skill, Up-skill, New skill เพื่อให้กลุ่มเป้าหมายมีการศึกษาในระดับที่สูงขึ้น พร้อมทั้งสร้างช่องทางอาชีพในรูปแบบที่หลากหลาย ให้ครอบคลุมผู้เรียนทุกกลุ่มเป้าหมาย รวมทั้งผู้สูงอายุที่มีความสนใจโดยมีการบูรณาการความร่วมมือระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง (กระทรวงศึกษาธิการ, 2564)

สรุปได้ว่า กระทรวงศึกษาธิการส่งเสริม สนับสนุนให้มีการฝึกอบรมอาชีพที่สอดคล้องกับความต้องการ ความสนใจ โดยการ Re-skill, Up-skill, New skill เพื่อให้กลุ่มเป้าหมายมีการศึกษาในระดับที่สูงขึ้น พร้อมทั้งสร้างช่องทางอาชีพในรูปแบบที่หลากหลาย

การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อทักษะอาชีพ

การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพ เป็นการจัดการศึกษาที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีความรู้ เจตคติ และมีทักษะ ในอาชีพ ตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร ประกอบด้วย ทักษะเกี่ยวกับ

การปฏิบัติงาน การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศพื้นฐาน การคิดแก้ปัญหา การสื่อสาร และทักษะเกี่ยวกับความปลอดภัยในอาชีพ มีคุณลักษณะที่สำคัญในเรื่องความซื่อสัตย์สุจริต ความคิดเชิงบวก ความมุ่งมั่นในการทำงาน การทำงานร่วมกับผู้อื่น การรักษาสังแวดล้อม และการคำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวม มากกว่าส่วนตน การจัดกระบวนการเรียนรู้เน้นการปฏิบัติจริง และการเรียนรู้จากวิทยากรหรือผู้รู้ที่ประกอบอาชีพนั้น ๆ

กลุ่มส่งเสริมปฏิบัติการ สำนักงาน กศน. (2559) กล่าวว่า การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพ แบ่งเป็น 2 ระดับ คือ ระดับการพัฒนาอาชีพเพื่อการทำมาหากิน และระดับการพัฒนาต่อยอดอาชีพเดิม โดยมีแนวทางการจัดกิจกรรม คือ

1. ให้ผู้เรียนวิเคราะห์ตนเอง ตามความสนใจเรียนในอาชีพนั้น ๆ
2. สถานศึกษาจัดหา หรือพัฒนาหลักสูตรที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน
3. ผู้สอน วิทยากร วิเคราะห์ผู้เรียนเกี่ยวกับความรู้พื้นฐาน เป้าหมายที่ผู้เรียนต้องการ

4. ดำเนินการจัดกระบวนการเรียนรู้ตามหลักสูตร
5. ประเมินผลการเรียน
6. ติดตามผลหลังจากจบหลักสูตร

สรุปได้ว่า การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพ เป็นการจัดการศึกษาที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีความรู้ และมีทักษะในอาชีพที่สนใจ สามารถเป็นผู้ประกอบการที่มีคุณลักษณะที่สำคัญในเรื่องความซื่อสัตย์สุจริต ความมุ่งมั่นในการทำงาน โดยแบ่งระดับการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพได้ 2 ระดับ คือ ระดับการพัฒนาอาชีพเพิ่มการทำมาหากิน และระดับการพัฒนาต่อยอดอาชีพเดิม

แนวทางการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการมีงานทำ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2559) ได้กล่าวไว้ว่า สิ่งสำคัญของการจัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษาคือการจัดวางเส้นทางการศึกษาสู่การประกอบอาชีพให้กับนักเรียนเป็นรายบุคคลทั้งนี้ต้องเป็นไปตามความสมัครใจ บุคลิกภาพและความถนัดของนักเรียนรายบุคคล แนวทางการจัดการศึกษาสู่การประกอบอาชีพ มีดังนี้

1. การจัดรายวิชาแนะแนวแนะนำลักษณะการทำงานของแต่ละอาชีพที่สำคัญ

จัดรายวิชาแนะแนว แนะนำลักษณะการทำงานของแต่ละอาชีพที่สำคัญในจังหวัดและอำเภอของนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ให้นักเรียนรู้จักอาชีพอย่างหลากหลาย โดยการจัดนิทรรศการ หรือสื่ออิเล็กทรอนิกส์ให้นักเรียนได้สืบค้นรับรู้ลักษณะของอาชีพ

ที่สนใจและอาชีพที่มีในจังหวัด หรืออำเภอที่เป็นท้องถิ่นของนักเรียนเอง เป็นการกระตุ้นความสนใจให้กับตัวนักเรียน บทบาทของงานแนะแนวจะต้องประสานงานกับกลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาที่ได้จัดทำคลังอาชีพและสถานประกอบการเอาไว้แล้ว นำเอาสารสนเทศการแนะนำลักษณะอาชีพในเขตอำเภอและจังหวัดที่สำคัญที่สอดคล้องกับโปรแกรมการเรียนมาจัดประชาสัมพันธ์ให้นักเรียนและผู้ปกครองได้รับทราบ และเป็นแหล่งความรู้ให้นักเรียนได้สืบค้นเพื่อกระตุ้นสร้างความสำเร็จให้กับผู้เรียน

กล่าวโดยสรุปได้ว่า ด้านการจัดรายวิชาแนะแนว แนะนำลักษณะการทำงานของแต่ละอาชีพที่สำคัญนั้น ทางสถานศึกษาจะต้องประสานความร่วมมือกับหน่วยงานอื่น ๆ เพื่อจัดให้มีการแนะนำอาชีพต่าง ๆ ในท้องถิ่น

2. การประเมินบุคลิกภาพความเหมาะสมด้านอาชีพ

การประเมินบุคลิกภาพความเหมาะสมด้านอาชีพควรดำเนินการให้กับนักเรียนก่อนขึ้นชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เพื่อทำให้นักเรียนได้รู้จักตัวตนว่าสนใจ มีบุคลิกภาพและความถนัดเป็นไปตามประเภท และกลุ่มสาขาวิชาชีพใด สามารถตัดสินใจเลือกเรียนตามโปรแกรมการเรียนที่เปิดหลักสูตรรายวิชาตามประเภท และกลุ่มสาขาวิชาชีพรองรับความต้องการอัตรากำลังแรงงานของจังหวัดและอำเภอไว้แล้วนั้น บทบาทของโรงเรียน และงานแนะแนวจะต้องประสานงานกับกลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาที่ได้มีการจัดหาหรือทำความร่วมมือกับหน่วยงานที่มีเครื่องมือประเมินบุคลิกภาพด้านอาชีพไว้แล้ว เช่น กรมการจัดหางาน มหาวิทยาลัยใกล้เคียง สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน และนำมาใช้ประเมินนักเรียนรายบุคคล สะท้อนผลการประเมินโดยใช้เทคนิคการแปลผล จากนั้นทำการสื่อสารกับนักเรียนและผู้ปกครองให้เห็นภาพสะท้อนของตัวนักเรียนใช้เป็นข้อมูลการตัดสินใจเลือกโปรแกรมการเรียนต่อไป

กล่าวโดยสรุปได้ว่า ด้านการประเมินบุคลิกภาพความเหมาะสมด้านอาชีพ สถานศึกษาจะต้องให้ผู้เรียนได้รับการประเมินบุคลิกภาพความเหมาะสมด้านอาชีพ จากนั้นให้ผู้เรียนและผู้ปกครองได้ทราบถึงความสนใจและความถนัดด้านวิชาชีพของตัวผู้เรียนเอง

3. การสำรวจความต้องการอัตรากำลังแรงงานของท้องถิ่นระดับจังหวัดและอำเภอ

การรู้ถึงความต้องการอัตรากำลังแรงงานในจังหวัดและอำเภอจะทำให้สามารถจัดทำโปรแกรมการเรียนในการเตรียมให้นักเรียนเข้าสู่เส้นทางของโลกของงานอาชีพที่จะศึกษาต่อให้สอดคล้องกับความสนใจ บุคลิกภาพ และความถนัดของตัวนักเรียนเพื่อออกมาประกอบอาชีพ พัฒนาถิ่นฐานและคุณภาพชีวิตของตนเอง บทบาทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา และกลุ่มนโยบายและแผน ควรจัดเสวนาผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุก

อาชีพในจังหวัดและอำเภอ ตั้งแต่สถานประกอบการ กลุ่มอาชีพอิสระ หอการค้าจังหวัด แรงงานจังหวัด อุตสาหกรรมจังหวัด ผู้นำส่วนราชการ และผู้นำท้องถิ่น รวมถึงสถาบันทางการศึกษา เพื่อกำหนดความต้องการอัตรากำลังแรงงานในแต่ละประเภทงาน และกลุ่มสาขาวิชาชีพต่าง ๆ บนพื้นฐานปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนาต่อยอดให้เป็นอาชีพที่สร้างงานสร้างรายได้ที่สำคัญในจังหวัดและอำเภอ ข้อเสนอสรุปการเสวนาจะทำให้ได้รู้ความต้องการสมรรถนะความรู้ คุณลักษณะของประเภทงาน และกลุ่มสาขาวิชาชีพต่าง ๆ ที่ตรงกับความต้องการของสถานประกอบการ และกลุ่มอาชีพอิสระ บทบาทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจากนั้นควรดำเนินการจัดทำคำสั่งแนะนำสถานประกอบการ แหล่งเรียนรู้ และลักษณะอาชีพต่าง ๆ ที่สำคัญในจังหวัดและอำเภอ และบทบาทอีกประการหนึ่งคือประสานงานกับหอการค้าจังหวัด แรงงานจังหวัด อุตสาหกรรมจังหวัด จัดทำแผนความต้องการอัตรากำลังแรงงานของจังหวัดและอำเภอ ระยะ 8 ปี และมีการทบทวนทุกปีเพื่อให้ข้อมูลสอดคล้องกับสำนักงานสถิติแห่งชาติ ข้อมูลและสารสนเทศเหล่านี้จะเป็นประโยชน์ต่องานแนะแนวของโรงเรียนเป็นอย่างมาก

กล่าวโดยสรุปได้ว่า ด้านการสำรวจความต้องการอัตรากำลังแรงงานของท้องถิ่นระดับจังหวัดและอำเภอนั้น สถานศึกษาและส่วนราชการต่าง ๆ ต้องให้ความร่วมมือในการสำรวจจัดสรรแรงงานแต่ละประเภท จัดทำแผนอัตรากำลัง เพื่อนำมาเป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจเรียนต่อของผู้เรียน

4. การจัดทำโปรแกรมการเรียนรองรับประเภทและสาขาวิชาชีพ หรือกลุ่มสาขาวิชา

การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาในรายวิชาเพิ่มเติมต้องคำนึงถึงความสอดคล้องกับความถนัดทางทักษะ สมรรถนะทางอาชีพ และความถนัดทางสาขาวิชาชีพ ซึ่งจะต้องจัดให้สอดคล้องกัน และรองรับพื้นฐานการศึกษาต่อในประเภทและสาขาตามหลักสูตรของอาชีวศึกษา หรือกลุ่มสาขาวิชาตามหลักสูตรของอุดมศึกษา สำหรับมัธยมศึกษาตอนต้นควรจัดเป็นหลักสูตรระยะสั้นที่อิงหน่วยสมรรถนะในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เป็นลักษณะกลุ่มสมรรถนะย่อยแบบหลากหลายสาขาวิชาชีพ และระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เป็นลักษณะหน่วยสมรรถนะที่เฉพาะสาขาของประเภทวิชาชีพมากขึ้น บทบาทของศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจะทำการประสานงานและทำความร่วมมือกับหน่วยงานที่จัดหลักสูตรด้านความถนัดทางสมรรถนะอาชีพ และความถนัดด้านกลุ่มสาขาวิชาชีพ เพื่อรวบรวมหลักสูตรเหล่านั้นให้บริการแนะนำหลักสูตรอาชีพต่าง ๆ เป็นแหล่งความรู้ให้กับฝ่ายวิชาการของสถานศึกษา และงานหลักสูตรนำไปจัดทำความร่วมมือให้หลักสูตรด้านอาชีพกับหน่วยงานใน 3 ลักษณะ คือ

ลักษณะที่ 1 หลักสูตรรายวิชาหน่วยสมรรถนะอาชีพระยะสั้น และกลุ่มวิชาที่เป็นพื้นฐานความรู้ของรายวิชาหน่วยสมรรถนะอาชีพระยะสั้นในรายวิชาเพิ่มเติมในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โดยชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และปีที่ 2 จัดรายวิชา 1 หน่วยกิต จัดหน่วยสมรรถนะอาชีพอ้อยได้มากกว่า 1 สาขาของประเภทวิชาชีพ และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จัดหน่วยสมรรถนะอาชีพ 1 หน่วยกิต จัดเป็นเฉพาะทางสาขาของประเภทที่นักเรียนสนใจและมีความถนัดให้มากขึ้น สถานศึกษาจะทำความร่วมมือกับวิทยาลัยสารพัดช่าง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาหรือศูนย์พัฒนาฝีมือแรงงานจังหวัด สังกัดกรมการจัดหางาน หรือศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษานอกโรงเรียน เป็นต้น

ลักษณะที่ 2 หลักสูตรทวิศึกษาหรือการเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย นักเรียนที่สนใจ มีบุคลิกภาพ และความถนัดจากการได้เรียนหน่วยสมรรถนะระยะสั้นในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น นักเรียนจะพบว่าตัวตนว่ามีบุคลิกภาพ และมีความถนัดเหมาะสมกับประเภท หรือกลุ่มสาขาวิชาชีพใด แต่ถ้ามีความถนัดในสาขาวิชาที่เป็นพื้นฐานของความถนัดของกลุ่มสาขาวิชาชีพต่ำกว่าเกณฑ์ นักเรียนควรตัดสินใจเลือกเรียนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ ตามประเภทและสาขาวิชาชีพที่มีความถนัด กับวิทยาลัยในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา แต่ถ้าอยู่ห่างไกลควรเลือกเรียนหลักสูตรทวิศึกษาในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาระดับพื้นฐาน เมื่อนักเรียนจบหลักสูตรจะได้รับวุฒิการศึกษา 2 หลักสูตร คือได้ทั้งวุฒิประกาศนียบัตรวิชาชีพ และวุฒิประกาศนียบัตรมัธยมศึกษาตอนปลาย บทบาทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา โดยศึกษานิเทศก์จะทำการประสานความร่วมมือกับวิทยาลัยหรือสถาบันการศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา รวบรวมหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ ตามประเภทและสาขาวิชาชีพของวิทยาลัย และสถาบันที่มีการเปิดสอนที่สอดคล้องกับความต้องการ อัตรากำลังแรงงานของจังหวัดและอำเภอ จัดทำเป็นแหล่งความรู้ให้ฝ่ายวิชาการของสถานศึกษาและงานหลักสูตร ได้นำไปประสานจัดทำความร่วมมือกับวิทยาลัยและสถาบันการศึกษาดังกล่าว

ลักษณะที่ 3 หลักสูตรเตรียมกลุ่มสาขาวิชาชีพการศึกษาในระดับอุดมศึกษา นักเรียนที่สนใจ มีบุคลิกภาพ และความถนัดจากการได้เรียนหน่วยสมรรถนะระยะสั้นในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น นักเรียนจะพบว่าตัวตนว่ามีบุคลิกภาพ และมีความถนัดเหมาะสมกับกลุ่มสาขาวิชาชีพที่มีพื้นฐานความรู้รายวิชาเป็นไปตามเกณฑ์ นักเรียนควรตัดสินใจเลือกเรียนหลักสูตรเตรียมกลุ่มสาขาวิชาชีพตามความถนัด และตามที่สถานศึกษาจัดทำโปรแกรมการ

เรียนร่วมกับสถาบันการศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา บทบาทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา โดยศึกษานิเทศก์จะทำการประสานความร่วมมือกับสถาบันอุดมศึกษาและสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ร่วมกันจัดทำหลักสูตรเตรียมกลุ่มสาขาวิชาต่าง ๆ ในรายวิชาเพิ่มเติม ที่สอดคล้องกับประเภท และกลุ่มอาชีพในจังหวัดและอำเภอ และจัดรายวิชาฝึกและถอดประสบการณ์ในช่วงวันหยุด หรือปิดภาคฤดูร้อนตามประเภท และกลุ่มอาชีพที่นักเรียนเลือกโปรแกรมการเรียน

กล่าวโดยสรุปได้ว่า ด้านการจัดทำโปรแกรมการเรียนรองรับประเภทและสาขาวิชาชีพ หรือกลุ่มสาขาวิชา ต้องสอดคล้องกับความต้องการทักษะ สมรรถนะทางอาชีพ และความถนัดทางสาขาวิชาชีพ สำหรับมัธยมศึกษาตอนต้นควรจัดเป็นหลักสูตรระยะสั้นที่อิงหน่วยสมรรถนะ จัดทำความร่วมมือการใช้หลักสูตรด้านอาชีพ 3 ลักษณะ คือ 1) หลักสูตรรายวิชาหน่วยสมรรถนะอาชีพระยะสั้น 2) หลักสูตรทวิศึกษาหรือการเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย และ 3) หลักสูตรเตรียมกลุ่มสาขาวิชาชีพการศึกษาในระดับอุดมศึกษา

5. การจัดผลการเรียนรู้และสาระสำคัญรายวิชาตามประเภทและกลุ่มสาขาวิชาชีพของรายวิชาเพิ่มเติม

ผลการเรียนรู้และสาระสำคัญรายวิชาในรายวิชาที่เป็นความถนัดตามสมรรถนะอาชีพจะถูกกำหนดตามหลักสูตรฐานสมรรถนะ ซึ่งจะนำความสามารถที่จำเป็นสำหรับการทำงานมาใช้เป็นฐานหรือเนื้อหาของการจัดการศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนมีความสามารถตามเนื้อหานั้น มีการกำหนดผลการเรียนรู้ชัดเจนว่า ผู้เรียนสามารถทำอะไรได้เมื่อจบหลักสูตร ใช้มาตรฐานสมรรถนะเป็นกรอบในการพัฒนาหลักสูตร กำหนดเนื้อหา วางแผนการจัดการเรียนการสอนและประเมินผล เชื่อมโยงสู่การรับรองคุณวุฒิ มีเกณฑ์การปฏิบัติงาน เพื่อใช้เป็นเกณฑ์การประเมินที่ชัดเจน ตามมาตรฐานด้านการปฏิบัติงาน และตามมาตรฐานด้านผลงาน วิทยาลัยหรือสถาบันในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา และสถาบันอื่นได้จัดทำไว้แล้วสามารถทำความร่วมมือในการนำเอาหลักสูตรมาใช้ ส่วนผลการเรียนรู้ และสาระสำคัญรายวิชา ในรายวิชาที่เป็นความรู้พื้นฐานความถนัดทางกลุ่มสาขาวิชาของหลักสูตรฐานสมรรถนะอาชีพต่าง ๆ จะถูกกำหนดตามความถนัดวิชาที่เป็นพื้นฐานความรู้ของกลุ่มสาขาวิชาหรือประเภทสาขาวิชา บทบาทของศึกษานิเทศก์ ควรช่วยให้งานหลักสูตร และครูเข้าใจหลักสูตรฐานสมรรถนะและหลักสูตรความถนัดทางกลุ่มสาขาวิชาและช่วยทำผลการเรียนรู้ตลอดถึงจัดทำสาระสำคัญร่วมกับสถาบันการศึกษาอุดมศึกษาแต่ละภูมิภาค การจัดทำสาระสำคัญมีแนวทาง ดังนี้

ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ให้เรียนรู้โลกของงานอาชีพในอำเภอและจังหวัดของนักเรียน ที่นักเรียนจะเรียนรู้ถึงลักษณะทั่วไปของการทำงานในแต่ละอาชีพ รู้จักพื้นฐานความรู้ที่ช่วยนำไปใช้ในการทำงานในแต่ละอาชีพ และรู้จักเครื่องมืออุปกรณ์เบื้องต้นที่ใช้ในการทำอาชีพ โดยมีวิชาแนะแนวเป็นแหล่งแนะนำคลังความรู้เรื่องอาชีพเพื่อให้นักเรียนเกิดความสนใจอาชีพอย่างหลากหลาย

ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และปีที่ 2 นักเรียนจะได้เรียนหลักสูตรฐานสมรรถนะอาชีพระยะสั้นในรายวิชาเพิ่มเติม ที่เป็นหน่วยสมรรถนะย่อย ๆ แบบหลากหลาย และเมื่อขึ้นระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 นักเรียนจะได้เรียนหน่วยสมรรถนะในประเภทและสาขาวิชาชีพตามที่นักเรียนสนใจ ตามบุคลิกภาพ และความถนัดของตัวนักเรียน นักเรียนจะได้ฝึกทักษะและสร้างสมรรถนะทางอาชีพต่าง ๆ โดยทำความร่วมมือขอใช้หลักสูตรฐานสมรรถนะและบุคลากรหรือวิทยากรกับศูนย์พัฒนาฝีมือแรงงานจังหวัด วิทยาลัยสารพัดช่างจังหวัด หรือหน่วยงานอื่นที่จัดทำหลักสูตรฐานสมรรถนะอาชีพระยะสั้น นำมาจัดทำเป็นรายวิชาเพิ่มเติมของสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน ซึ่งจะใช้สถานประกอบการทั้งรัฐ และเอกชน ตลอดจนกลุ่มอาชีพอิสระเป็นสถานที่ฝึกและทดสอบการณให้กับนักเรียน การจัดโปรแกรมการเรียนเป็นหลักสูตรอาชีพระยะสั้นในรายวิชาเพิ่มเติมจะจัดรองรับอาชีพที่เป็นไปตามความต้องการอัตรากำลังแรงงานของจังหวัดและอำเภอ และรองรับความสนใจและบุคลิกภาพด้านอาชีพของนักเรียนเป็นรายบุคคล เป็นการเตรียมความพร้อมที่นักเรียนได้ฝึกทักษะและสร้างสมรรถนะทางอาชีพต่าง ๆ ทำให้นักเรียนสามารถค้นหาความถนัดของตนเองได้ดีขึ้นก่อนจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และจะสามารถใช้เป็นข้อมูลการตัดสินใจเลือกเรียนในโปรแกรมการเรียนตามสาขาวิชาชีพในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายได้อย่างมีประสิทธิภาพ หรือเป็นสมรรถนะพื้นฐานตามกลุ่มอาชีพที่ใช้ประกอบอาชีพในกรณีที่ไม่ได้ศึกษาต่อ

ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย การจัดทำผลการเรียนรู้ และสาระสำคัญรายวิชาตามประเภท และสาขาวิชาชีพ ของหลักสูตรทวิศึกษาจะถูกปรับจากหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จากสมรรถนะของรายวิชามาเป็นผลการเรียนรู้รายวิชา ส่วนคำอธิบายรายวิชาจะถูกปรับมาเป็นสาระสำคัญรายวิชา ซึ่งได้มีการวิเคราะห์และจัดทำเอกสารแบบเทียบเคียงรายวิชา หรือกลุ่มวิชาของสำนักมาตรฐานของทั้ง 2 สำนักงานไว้ตามข้อตกลงความร่วมมือกันระหว่างสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานไว้เรียบร้อยแล้วทั้งรายวิชาพื้นฐาน และรายวิชาเพิ่มเติม สถานศึกษาชั้นพื้นฐานและวิทยาลัยหรือสถาบันอาชีวศึกษา สามารถนำมาใช้เป็นเอกสารประกอบการจัดทำความร่วมมือกันได้เลย ซึ่งบทบาทของศึกษานิเทศก์ของสำนักงาน

เขตพื้นที่การศึกษาควรทำการรวบรวมเอกสารแบบเทียบเคียงดังกล่าวให้เป็นแหล่งความรู้กับสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และทำความเข้าใจให้ความรู้ให้สามารถปฏิบัติได้ถูกต้อง

สำหรับระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ที่มีการจัดทำหลักสูตรเตรียมพื้นฐานความถนัดตามกลุ่มสาขาวิชาในการศึกษาระดับอุดมศึกษา การจัดทำผลการเรียนรู้ และสาระสำคัญของรายวิชา ควรให้มหาวิทยาลัยในแต่ละภูมิภาคเป็นผู้เลี้ยง เนื่องจากผลการเรียนรู้และสาระสำคัญในกลุ่มสาขาความถนัดจะมีผลต่อพื้นฐานความรู้ในสาขาวิชาชีพที่นักเรียนจะใช้เรียนต่อ ได้แก่ กลุ่มวิทยาศาสตร์สุขภาพ กลุ่มวิทยาศาสตร์กายภาพและชีวภาพ กลุ่มวิศวกรรมศาสตร์ กลุ่มสถาปัตยกรรมศาสตร์ กลุ่มเกษตรศาสตร์ กลุ่มบริหารพาณิชยศาสตร์การบัญชี การท่องเที่ยวและโรงแรม เศรษฐศาสตร์ กลุ่มครุศาสตร์ศึกษาศาสตร์ พลศึกษาและสุขศึกษา กลุ่มศิลปกรรมศาสตร์ และกลุ่มมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ซึ่งกลุ่มสาขาวิชาเหล่านี้จะถูกรองรับวิชาความถนัดทางอาชีพต่างกันไป ได้แก่ วิชาความถนัดทางคณิตศาสตร์วิชาความถนัดทางวิทยาศาสตร์ วิชาความถนัดทางวิศวกรรมศาสตร์ วิชาความถนัดทางสถาปัตยกรรมศาสตร์ วิชาความถนัดทางวิชาชีพครุ วิชาความถนัดทางศิลปกรรมศาสตร์ วิชาความถนัดทางภาษาต่างประเทศ (ภาษาฝรั่งเศส ภาษาเยอรมัน ภาษาญี่ปุ่น ภาษาจีน ภาษาอาหรับ และภาษาบาลี) ส่วนรายวิชาฝึกและถอดประสบการณ์ในวันหยุดและภาคฤดูร้อน ควรจัดทำผลการเรียนร่วมกับสถานประกอบการและมหาวิทยาลัย เพื่อให้ไปสังเกต ถอดประสบการณ์ที่จะเรียนรู้อุปกรณ์ เครื่องมือ เรียนรู้คำศัพท์ และภาษาเฉพาะทางของกลุ่มสาขาวิชาชีพ เรียนรู้ทักษะกระบวนการและขั้นตอน วิธีการทำงาน รวมถึงบุคลิกภาพ และทัศนคติต่ออาชีพที่จะเข้าศึกษาต่อในคณะและสาขาวิชาชีพที่เลือก โปรแกรมการเรียนนั้น ๆ บทบาทศึกษานิเทศก์สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จะต้องประสานความร่วมมือกับมหาวิทยาลัยในภูมิภาคที่เปิดกลุ่มสาขาวิชาชีพตามความต้องการอัตรากำลังแรงงานของจังหวัดและอำเภอ ร่วมกับงานหลักสูตรของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานวิเคราะห์และกำหนดผลการเรียนและสาระสำคัญในรายวิชาความถนัดที่เป็นพื้นฐานความรู้ในกลุ่มสาขาวิชาชีพ (โปรแกรมการเรียน) บทบาทที่สำคัญอีกประการหนึ่ง คือร่วมมือกับมหาวิทยาลัยให้ความรู้และสร้างความเข้าใจกับครูถึงความแตกต่างของวิชาความถนัดทางวิชา 7 วิชา กับวิชาพื้นฐานตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน

กล่าวโดยสรุปได้ว่า ด้านการจัดผลการเรียนรู้และสาระสำคัญของรายวิชาตามประเภทและกลุ่มสาขาวิชาชีพของรายวิชาเพิ่มเติม สถานศึกษาต้องจัดให้ผู้เรียนในแต่ละระดับชั้นได้เรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะอาชีพตามความถนัดและความสนใจเพื่อเตรียมพร้อมในการเข้าศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นตามความถนัดและความสนใจ โดยคำนึงถึงตลาดแรงงานด้วย

6. การออกแบบหน่วยการเรียนรู้และจัดกระบวนการเรียนรู้แบบฝึกและ
 ถอดประสบการณ์บนฐานวิจัย (Problem-Based Learning & Project-Based Learning: PBL)

การออกแบบหน่วยการเรียนรู้และจัดกระบวนการเรียนรู้เน้นไปที่การเปลี่ยน
 บทบาทของตัวครูจากบทบาทที่เป็นผู้สอน (Teacher) มาเป็นบทบาทผู้จัดกิจกรรมให้นักเรียน
 ได้เรียนรู้ (Facilitator) และสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง เป็นการจัดการเรียนการสอนแบบ
 Active Learning เปลี่ยนจากเดิมที่สอนแบบ Passive Learning ซึ่งตามแนวทางการจัดทักษะ
 การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ที่เน้นสมรรถนะทางวิชาชีพ ได้นำกรอบทฤษฎี QSCCS มาเป็นกรอบ
 การจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ และใช้แนวคิดพหุวิทยาการ (Multidisciplinary approach) มาจัดการ
 เรียนรู้แบบบูรณาการแบบข้ามสาขาวิชา (Trans disciplinary Integration) ของคณะครูผู้สอน
 บทบาทของศึกษานิเทศก์ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ควรรวบรวมองค์ความรู้ให้ครู
 ได้ศึกษาและลงไปช่วยพาคณะครูในแต่ละระดับชั้นทำหน่วยการเรียนรู้บูรณาการของระดับชั้น
 ที่ไม่แยกส่วนกันสอน การจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ตามกรอบทฤษฎี QSCCS จะเป็นการเรียนรู้
 แบบฝึกและถอดประสบการณ์ (Problem-Based Learning) และต่อยอดด้วยการจัดทำโครงการ
 (Project-Based Learning) บทบาทของศึกษานิเทศก์จึงควรนิเทศคณะครูให้จัดการสอน
 เป็นคณะครูในแต่ละหน่วยสมรรถนะพัฒนาทักษะของนักเรียนให้เกิดทักษะการสังเกต นำไปสู่
 การตั้งคำถามที่ค้นหาต้นเหตุ (ทำไม อะไร อย่างไร) พร้อมการคาดเดาคำตอบ ที่จะทำให้เกิด
 ความพยายามที่จะรู้คำตอบ และพยายามสืบค้น รวบรวมทฤษฎีความรู้ที่เชื่อถือได้นำมา
 สนับสนุน หรือโต้แย้งการคาดเดาคำตอบอย่างสมเหตุสมผล สามารถอธิบายและแก้ปัญหา
 ข้อสงสัยในแต่ละปรากฏการณ์ได้ ซึ่งจะทำให้ให้นักเรียนนำทักษะไปใช้อธิบายและแก้ปัญหา
 กระบวนการและขั้นตอนขณะที่นักเรียนไปฝึกประสบการณ์กับสถานประกอบการหรือ
 กลุ่มอาชีพอิสระ

กล่าวโดยสรุปได้ว่า ด้านการออกแบบหน่วยการเรียนรู้และจัดกระบวนการเรียนรู้
 แบบฝึกและถอดประสบการณ์บนฐานวิจัย เน้นไปที่การเปลี่ยนบทบาทของตัวครูจากบทบาท
 ที่เป็นผู้สอน (Teacher) มาเป็นบทบาทผู้จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ (Facilitator) และสร้าง
 องค์ความรู้ด้วยตนเอง จัดการเรียนรู้แบบบูรณาการแบบข้ามสาขาวิชาซึ่งจะทำให้ผู้เรียน
 นำทักษะไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันในการอธิบายและแก้ปัญหา ด้วยกระบวนการและขั้นตอน
 ที่ได้เรียนรู้มาแล้ว

7. การวัดผลที่มีคุณภาพสูงและประเมินผลอย่างสมดุลเชิงคุณภาพ

การวัดผลที่มีคุณภาพสูง คือ การวัดผลตรงตามระดับพฤติกรรมและตรงตามหลักความรู้ที่ถูกระบุไว้แต่ละตัวชี้วัดรายวิชา หรือตรงตามฐานสมรรถนะและความรู้ที่ต้องการให้ปฏิบัติได้ ข้อสำคัญต้องตรงกับการทำกิจกรรมการเรียนรู้ การวัดผลรายวิชาพื้นฐานจะจัดกลุ่มระดับพฤติกรรมเป็น 3 ด้าน คือด้านความรู้ (Knowledge) หรือ Cognitive domain ด้านทักษะการปฏิบัติ (Skill) หรือ Psychomotor domain และด้านเจตคติ (Attitude) หรือ Affective domain และในแต่ละด้านจะมีระดับความลึกของการวัดแตกต่างกันไป ได้แก่ ด้านความรู้ (Knowledge) ประกอบด้วย ความจำ ความเข้าใจ การนำไปประยุกต์ใช้ การวิเคราะห์ การสังเคราะห์และการประเมินค่า ด้านทักษะการปฏิบัติ (Skill) ได้แก่ การทำได้ตามแบบที่กำหนดให้ การทำได้โดยไม่ต้องดูแบบ การทำได้สำเร็จทุกครั้ง การทำได้สำเร็จทุกครั้งและมีคุณภาพและการประยุกต์นำไปใช้กับเรื่องอื่นได้ ด้านเจตคติ (Attitude) ได้แก่ การรับรู้ปรากฏการณ์ การตอบสนองที่จะหาความจริง การได้หลักความรู้ยึดถือเป็นหลักความรู้ การนำหลักความรู้ไปจัดระบบเพื่อการปฏิบัติและแสดงออก และการให้หลักความรู้ไปใช้ปฏิบัติในวิถีชีวิต

การวัดผลวิชาความถนัดทางอาชีพถูกกำหนดตามมาตรฐานของสมรรถนะ (Competency Standard) ซึ่งเป็นข้อกำหนดหรือเกณฑ์มาตรฐานของสมรรถนะที่คาดหวังว่าบุคลากรจะบรรลุสำหรับอาชีพหนึ่งรวมทั้งความรู้และความเข้าใจ ซึ่งกำหนดเป็นมาตรฐานด้านการปฏิบัติงาน มาตรฐานด้านผลงาน หรือทั้งมาตรฐานการปฏิบัติงานและผลงานในมาตรฐานของสมรรถนะจะเป็นความสามารถในการประยุกต์ใช้ความรู้ ความเข้าใจ ทักษะปฏิบัติ และทักษะด้านความคิดในการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิผลตามมาตรฐานที่ต้องการของอาชีพ

การวัดผลวิชาความถนัดทางวิชาชีพ จะถูกกำหนดเป็นผลการเรียนรู้ที่เป็นพื้นฐานความรู้ของกลุ่มสาขาวิชาชีพ หรือประเภทวิชาชีพ ซึ่งจะถูกระบุเป็น 3 ด้าน เช่นเดียวกับการวัดผลรายวิชาพื้นฐาน

การประเมินแบบสมดุลเชิงคุณภาพ เป็นการแปลผลจากการวัดผลทั้ง 3 ด้าน ในรูปตารางหรือกราฟ สำหรับนักเรียนรายบุคคล หรือรายกลุ่มที่แสดงความสัมพันธ์สอดคล้องไปใน ทิศทางเดียวกันทั้งด้านทักษะ เจตคติ และความรู้ และจะเป็นประโยชน์อย่างมากในรายวิชา ความถนัดทางสาขาวิชาชีพที่เป็นพื้นฐานของกลุ่มอาชีพจะแสดงความโดดเด่นเป็นพิเศษ สามารถนำไปใช้ตัดสินใจในการสร้างเส้นทางการศึกษาสู่การประกอบอาชีพได้เป็นอย่างดี บทบาทของศึกษานิเทศก์ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ควรทำสื่อให้ความรู้เรื่องผลการวัดผลที่ตรงตามระดับพฤติกรรมและตรงตามหลักความรู้ที่ถูกระบุไว้แต่ละตัวชี้วัดรายวิชาหรือตรงตามฐานสมรรถนะและความรู้ที่ต้องการให้ปฏิบัติได้ และรวบรวมข้อทดสอบ

ที่มีมาตรฐานการเรียนรู้ และตัวชี้วัดรายวิชา อิงระดับพฤติกรรมของผลการเรียนรู้และอิงมาตรฐานของสมรรถนะ จัดทำคลังข้อทดสอบที่เป็นมาตรฐานระดับท้องถิ่นเพื่อแลกเปลี่ยนกัน ใช้ของสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา

กล่าวโดยสรุปได้ว่า ด้านการวัดผลที่มีคุณภาพสูงและประเมินผลอย่างสมดุลเชิงคุณภาพ เป็นการวัดผลตรงตามระดับพฤติกรรมและตรงตามหลักความรู้ที่ถูกกำหนดไว้ แต่ละตัวชี้วัดรายวิชา หรือตรงตามฐานสมรรถนะและความรู้ที่ต้องการให้ปฏิบัติได้ และตรงกับการทำกิจกรรมการเรียนรู้ การวัดผลรายวิชาพื้นฐานจะจัดกลุ่มระดับพฤติกรรมเป็น 3 ด้าน ดังนี้ 1) พฤติกรรมในด้านความรู้ ประกอบด้วย ความจำ ความเข้าใจ การนำไปประยุกต์ใช้ การวิเคราะห์ สังเคราะห์และประเมินค่า 2) พฤติกรรม ด้านทักษะการปฏิบัติ ประกอบด้วย การทำได้ตามแบบที่กำหนด การทำโดยไม่ดูตัวอย่าง การทำได้สำเร็จ และการนำไปประยุกต์ใช้ 3) พฤติกรรมด้านเจตคติ ประกอบด้วย การตอบสนองที่จะหาความจริง การได้หลักความรู้ และยึดถือหลักความรู้เพื่อนำความรู้ไปปฏิบัติ

8. การจัดการเรียนรู้การเป็นผู้ประกอบการในกิจกรรมชุมนุม

นักเรียนมีทักษะและสมรรถนะตามประเภทวิชาชีพและสาขาวิชาชีพ นักเรียนสามารถเข้าอยู่ในสถานประกอบการอย่างมีฝีมือแรงงาน แต่ยังไม่สามารถไปเป็นผู้ประกอบการในอาชีพอิสระได้ ประสบผลสำเร็จ เนื่องจากขาดประสบการณ์การเรียนรู้การเป็นผู้ประกอบการ การจัดหลักสูตรสถานศึกษาควรจัดกิจกรรมชุมนุม และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเสริมหลักสูตร เป็นกระบวนการเรียนรู้การเป็นผู้ประกอบการ โดยให้อิสระของนักเรียนทุกคนได้เลือกจับกลุ่มที่สนใจ และมีความถนัดในการประกอบการค้าอย่างใดอย่างหนึ่งที่มีการรวมตัวกันจดทะเบียนการประกอบการธุรกิจ ทำโครงการผลิตและจัดจำหน่ายสินค้า มีการวิเคราะห์ความต้องการตลาด ผลิตและจัดหาวัตถุดิบ กำหนดกระบวนการผลิตและแปรรูป สร้างกลยุทธ์การขาย การบรรจุผลิตภัณฑ์ การขายและจัดจำหน่าย ตลอดจนการจัดทำรายงานผลการประกอบการ ทำบัญชีรายรับรายจ่าย สามารถปฏิบัติจริงอย่างยั่งยืน

บทบาทศึกษานิเทศก์ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ควรจัดหา รวบรวมสื่อตัวอย่างที่แสดงกระบวนการและขั้นตอนการเป็นผู้ประกอบการ หรือนำผู้ที่ประสบความสำเร็จในชีวิตการประกอบการ ใช้เป็นสื่อสร้างแรงบันดาลใจให้กับนักเรียน ส่วนกลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษาควรมีการจัดแสดงผลงาน จัดเวทีตลาดการค้าเป็นระยะ เพื่อติดตามผลความก้าวหน้าการเรียนรู้การเป็นผู้ประกอบการ

กล่าวโดยสรุปได้ว่า ด้านจัดการเรียนรู้การเป็นผู้ประกอบการในกิจกรรมชุมนุมเป็นการจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนมีทักษะและสมรรถนะตามประเภทวิชาชีพและสาขาวิชาชีพ

ผู้เรียนสามารถเข้าอยู่ในสถานประกอบการอย่างมีฝีมือแรงงาน ส่งเสริมประสบการณ์ การเรียนรู้การเป็นผู้ประกอบการ จัดกิจกรรมชุมนุมและกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในหลักสูตร เรียนรู้การเป็นผู้ประกอบการ และส่งเสริมให้ผู้เรียนประกอบการค้าอย่างใดอย่างหนึ่ง ตามความถนัดและความสนใจของผู้เรียน

9. การจัดการเทียบโอนหน่วยกิต รายวิชากรณีเปลี่ยนโปรแกรมการเรียน

กรณีนักเรียนยังไม่ค้นพบตัวตน ที่เป็นบุคลิกภาพ และความถนัดด้านอาชีพ มีเพียงความสนใจเมื่อนักเรียนเลือกโปรแกรมการเรียนอาจจะไม่ตรงกับตัวตนที่แท้จริง ของนักเรียน เมื่อนักเรียนเรียนไปสักระยะหนึ่งค่อยมาพบตัวตน สถานศึกษาจึงต้องปรับ เส้นทางการศึกษาให้กับนักเรียนไม่ว่าจะเปลี่ยนจากเส้นทางสู่อุดมศึกษามาเป็นเส้นทาง สาย Technician หรือจากประเภทวิชาหนึ่งไปอีกประเภทวิชาหนึ่งหรือกรณีอื่น ๆ สถานศึกษา จึงควรทำหลักเกณฑ์การเทียบโอนหน่วยกิตรายวิชาที่รายวิชาพื้นฐานเรียนร่วมกัน และเทียบ สารสำคัญรายวิชาและจำนวนชั่วโมงการเรียน ซึ่งจะทำให้การจัดเส้นทางการศึกษาสู่การ ประกอบอาชีพได้ตรงกับศักยภาพของนักเรียนอย่างแท้จริงลดการสูญเสียการตงงาน หรือ เปลี่ยนงานในอนาคตสำหรับผู้เรียน

กล่าวโดยสรุปได้ว่า ด้านการจัดการเทียบโอนหน่วยกิต รายวิชากรณีเปลี่ยน โปรแกรมการเรียน คือ การช่วยเหลือผู้เรียนให้สามารถเปลี่ยนแผนการเรียนเมื่อผู้เรียนค้นพบ ความถนัดของตนเอง

สรุปได้ว่า แนวทางการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำจะต้องให้ผู้เรียนรู้และเข้าใจ ในลักษณะการทำงานและความต้องการแรงงานในแต่ละอาชีพ รู้และเข้าใจอาชีพที่เหมาะสม กับบุคลิกภาพของตนเอง และในส่วนของสถานศึกษา มีหน้าที่สำคัญในการออกแบบหลักสูตร ที่รองรับวิชาชีพต่าง ๆ จัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากสถานประกอบการหรือ สถานการณ์จริง ตลอดถึงวัดและประเมินผลที่มีประสิทธิภาพจนสามารถเทียบโอนหน่วยกิต รายวิชาได้

ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยได้ศึกษาทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการเลือกอาชีพในรูปแบบต่าง ๆ ประกอบด้วย

Schaffer (1953) ได้กล่าวว่า บุคคลเลือกอาชีพเพื่อสนองความต้องการของตนเอง โดยเชื่อว่าความพึงพอใจในอาชีพของแต่ละบุคคลขึ้นอยู่กับ การประกอบอาชีพนั้นได้ตอบสนอง ต่อความต้องการของแต่ละบุคคลมากน้อยเท่าใด และได้สรุปความต้องการด้านต่าง ๆ ของบุคคลไว้ ดังต่อไปนี้

1. ความต้องการการยอมรับจากบุคคลอื่นซึ่งจะก่อให้เกิดความภูมิใจในตนเอง
2. ความต้องการความรักและสัมพันธ์ภาพระหว่างบุคคล ต้องการเป็นส่วนหนึ่งของสังคมได้รับความรักและความอบอุ่นจากบุคคลอื่น
3. ความต้องการประสบความสำเร็จในสิ่งที่ทำ
4. ความต้องการควบคุมผู้อื่น มีอำนาจเหนือผู้อื่น
5. ความต้องการช่วยเหลือผู้อื่น
6. ความต้องการแสดงตนเอง
7. ความต้องการสถานะทางเศรษฐกิจสังคม
8. ความต้องการปฏิบัติตามค่านิยมที่ตนยึดถือ
9. ความต้องการตามผู้อื่น ไม่ต้องการมีความรับผิดชอบมาก
10. ความต้องการแสดงความคิดเห็นริเริ่มในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ
11. ความต้องการความมั่นคงทางเศรษฐกิจ หรือความต้องการรายได้ที่สม่ำเสมอ
12. ความต้องการเป็นตัวของตัวเอง ทำงานอิสระ

Eli Ginzberg (1966) ได้สรุปกระบวนการเลือกอาชีพของบุคคลไว้ดังนี้

1. การเลือกอาชีพเป็นกระบวนการ (Process) มากกว่าการตัดสินใจเพียงครั้งเดียว ค่านิยมสภาพแวดล้อมที่เป็นจริงคุณลักษณะทางจิตวิทยาโอกาสในการศึกษาและสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนมีผลต่อกระบวนการนี้

2. กระบวนการเลือกอาชีพจะเป็นไปตามขั้นตอนและจะไม่ย้อนกลับ

3. การเลือกอาชีพเป็นการประนีประนอมระหว่างความต้องการและความเป็นจริงในการเลือกโดยคำนึงถึงความสามารถและเป้าหมายที่ต้องการ ในปี ค.ศ. 1972 กิ้นซ์เบิร์กได้ทำการวิจัยผลจากการวิจัยทำให้กิ้นซ์เบิร์กได้แก้ไข สารระสำคัญในทฤษฎีของเขาคือ “การเลือกอาชีพของบุคคลนั้นไม่ได้จำกัดเพียง 10 ถึง 15 ปีแต่เป็น กระบวนการที่อาจเกิดขึ้นตลอดชีวิตตราบเท่าที่บุคคลยังสามารถทำงานได้ เพื่อให้เกิดความเหมาะสมที่สุด ระหว่างการเตรียมตัวเพื่อประกอบอาชีพเป้าหมายในชีวิตของบุคคลและสภาพการณ์ต่าง ๆ ในโลกของงาน ”

Holland (1973) ได้กล่าวว่าในการเลือกอาชีพมีความคิดพื้นฐานอยู่ 4 ประการ ได้แก่

1. บุคลิกภาพของบุคคลทั่วไปแบ่งได้เป็น 6 ลักษณะตามความสนใจอาชีพประเภทต่าง ๆ ต่อไปนี้คือ

- 1.1 งานช่างฝีมือและกลางแจ้ง

- 1.2 งานวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

1.3 งานบริการการศึกษาและสังคม

1.4 งานสำนักงานและเสมียน

1.5 งานจัดการและค้าขาย

1.6 งานศิลปะดนตรีและวรรณกรรม

โดยบุคลิกภาพแต่ละลักษณะเป็นผลจากการสิ่งแวดล้อมและประสบการณ์ สิ่งเหล่านี้จะก่อให้เกิดความสนใจและความสามารถเฉพาะจะกำหนดให้บุคลิกคิดรับรู้และแสดงเอกลักษณ์ของตน

2. สิ่งแวดล้อมของบุคคลก็แบ่งได้เป็น 6 อย่างตามความสนใจอาชีพประเภทต่าง ๆ ข้างต้น เช่นเดียวกัน สิ่งแวดล้อมแต่ละอย่างนี้ถูกรอบงำโดยบุคลิกภาพและเป็นสิ่งที่แสดงให้เห็นถึงปัญหาและความกดดันบางประการและโดยเหตุที่บุคลิกภาพต่างกันทำให้ความสนใจและความถนัดต่างกัน แต่ละบุคคลจึงมีแนวโน้มจะหันเข้าหาบุคคลหรือสิ่งต่าง ๆ ที่ สอดคล้องกับบุคลิกภาพของตนดังนั้นบุคคลในกลุ่มเดียวกันจึงมักจะมีอะไร ๆ คล้าย ๆ กัน

3. บุคคลจะค้นหาสิ่งแวดล้อมที่เอื้ออำนวยให้เขาได้ฝึกทักษะและใช้ความสามารถของเขา ทั้งยังเปิดโอกาสให้เขาได้แสดงทัศนคติ ค่านิยมและบทบาทของเขา

4. พฤติกรรมของบุคคลถูกกำหนดโดยบุคลิกภาพและสิ่งแวดล้อมด้วยเหตุนี้เมื่อเราทราบบุคลิกภาพและสิ่งแวดล้อมบุคคลก็จะทำให้เราทราบถึงผลที่จะติดตามมาด้วยซึ่งได้แก่ การเลือกอาชีพ การเปลี่ยนงาน ความสำเร็จในอาชีพ ความสามารถเฉพาะพฤติกรรมทางการศึกษาและสังคมนอกจากความคิดพื้นฐาน 4 ประการข้างต้นแล้วฮอลแลนด์ยังมีแนวคิดปลีกย่อยเพิ่มเติมอีก 4 ประการ ดังนี้

4.1 ความสอดคล้องต้องกัน (Consistency) บุคลิกภาพ บางลักษณะ มีความสอดคล้องต้องกัน

4.2 ความแตกต่างกัน (Differentiation) โดยปกติบุคคลจะมีบุคลิกภาพเด่นชัดเจนอยู่ลักษณะหนึ่ง แม้จะมีบุคลิกลักษณะอื่น ๆ ปะปนอยู่บ้างแต่บางคนอาจจะมีบุคลิกภาพลักษณะต่าง ๆ อยู่ในระดับใกล้เคียงกันจนยากต่อการชี้ชัดลงไปว่าบุคคลนั้นมีบุคลิกภาพลักษณะใด

4.3 ความเหมาะสมกัน (Congruence) บุคลิกภาพและสิ่งแวดล้อมต้องมีความเหมาะสมกัน

4.4 การคาดคะเน (Calculus) โดยเหตุที่บุคลิกภาพแต่ละลักษณะและสิ่งแวดล้อมแต่ละอย่างมิได้แยกจากกันโดยเด็ดขาด ต่างก็มีความสัมพันธ์ภายในกันอยู่ดังนั้นเมื่อบุคคลมีบุคลิกภาพลักษณะหนึ่งก็ทำให้สามารถคาดคะเนถึงบุคลิกภาพลักษณะอื่นได้ด้วย

Super (1980) กล่าวว่า การเลือกอาชีพเป็นกระบวนการต่อเนื่องและในกระบวนการเลือกอาชีพนี้จะแสดงถึงความตั้งใจที่จะประกอบอาชีพของบุคคลโดยบุคคลจะเลือกอาชีพห่างไกลจากความเป็นจริงในช่วงอายุตอนต้นและระดับความเป็นจริงจะเพิ่มขึ้นเมื่ออายุเพิ่มขึ้น

จากการศึกษาทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง สามารถสรุปได้ว่า การเลือกอาชีพของแต่ละบุคคลเกิดขึ้นได้เมื่อมีอายุที่พอจะรู้ความและอาชีพที่เลือกจะเข้าใกล้ความเป็นจริงเมื่อบุคคลอยู่ในช่วงที่สามารถทำงานได้ และบุคคลจะเลือกอาชีพที่เหมาะสมกับความรู้ ความถนัด ความสามารถ หรือเลือกอาชีพตามความพึงพอใจของตน เพื่อตอบสนองของความต้อการที่จะแสดงออกซึ่งทักษะ ความรู้ ความสามารถที่ตนเองมี

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยได้ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารสถานศึกษาในรูปแบบต่าง ๆ ประกอบด้วย

Dykeman et. al. (2001) ได้ศึกษารูปแบบการศึกษาเพื่อประกอบอาชีพระดับก่อนอุดมศึกษาของรัฐโอไฮโอ ประเทศสหรัฐอเมริกา มีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจรูปแบบการศึกษาของเยาวชนก่อนเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา ผลการวิจัยได้แสดงรูปแบบการศึกษาเพื่อประกอบอาชีพระดับก่อนอุดมศึกษาของรัฐโอไฮโอ ประเทศสหรัฐอเมริกา ตามแนวทาง ดังนี้

1. การสร้างแรงจูงใจด้านอาชีพ เป็นการสร้างตั้งแต่ก่อนประถมศึกษาถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีเป้าหมายเพื่อพัฒนาเจตคติเชิงบวกต่อการทำงานและสร้างแรงจูงใจในการเป็นส่วนหนึ่งของงาน กิจกรรมจึงประกอบด้วยภาคสนามศึกษา (Field trips) การจัดนิทรรศการอาชีพ (Career fairs) การพัฒนาส่วนบุคคล/สังคม (Personal/Social development) และการให้คำแนะนำด้านอาชีพ (Career counseling)

2. การสร้างความเข้าใจในอาชีพ สำหรับผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1-2 ซึ่งให้โอกาสผู้เรียนรับทราบอาชีพในอนาคตที่ต้องเตรียมตัว โดยโปรแกรมการสร้างความเข้าใจในอาชีพประกอบด้วยกิจกรรมการประชุมผู้เรียนและผู้ปกครองโดยเน้นเรื่องอาชีพ แผนที่ประกอบอาชีพ เวลาที่เหมาะสมในการประกอบอาชีพและการประเมินความสนใจ และการเข้าถึงศูนย์การเรียนรู้ด้านอาชีพ

3. การสำรวจอาชีพ เน้นผู้เรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3-4 และให้โอกาสเยาวชนพิจารณาประสบการณ์ที่ได้รับมาครั้งแรก จากโอกาสการทำงานที่หลากหลาย ซึ่งสอดคล้อง

กับความสนใจและความสามารถของแต่ละบุคคล แนวทาง หรือแก่นของอาชีพ (ข้อมูลบางลักษณะสามารถดำเนินการได้ด้วยการให้คำแนะนำผ่านคอมพิวเตอร์ช่วยสอน)

4. การเตรียมการสู่อาชีพ สำหรับผู้เรียนอายุตั้งแต่ 16 ปีขึ้นไป ประกอบด้วย

1) การศึกษาที่ครอบคลุมอาชีพและเทคนิคเป็นการเน้นการเตรียมการด้านทักษะในการทำงานและความรู้ด้านเทคนิค ด้านพฤติกรรมในการทำงานและทัศนคติในการทำงาน 2) โปรแกรมการศึกษาก่อนระดับวิชาชีพเป็นการเน้นที่การให้เตรียมการด้านทฤษฎีและทักษะเพื่อดำเนินการในแนวทางวิชาชีพหลังการเรียนระดับมัธยมศึกษา

กล่าวโดยสรุปได้ว่า รูปแบบการศึกษาเพื่อประกอบอาชีพของ Dykeman มี 4 รูปแบบ คือ 1) การสร้างแรงจูงใจด้านอาชีพ 2) สร้างความเข้าใจในอาชีพ 3) สำรวจอาชีพ และ 4) เตรียมการสู่อาชีพ โดยทุกรูปแบบมุ่งเน้นการเรียนรู้อาชีพเพื่อการวางแผนศึกษาต่อให้ตรงกับงานที่สนใจและถนัด

สาลินี อุดมผล และมาเรียม นิลพันธ์ (2559) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาหลักสูตรบูรณาการอาชีพเพื่อส่งเสริมทักษะการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์และคุณลักษณะด้านอาชีพ สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จากการศึกษาพบว่า 1) ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐานควรมีการพัฒนาหลักสูตรที่มุ่งเน้นด้านอาชีพ 2) ผลการพัฒนาหลักสูตรมีคุณภาพในระดับมากและผลการหาค่าประสิทธิภาพมีค่าเท่ากับ 82.40/92.39 3) ผลการทดลองใช้หลักสูตร พบว่านักเรียนมีทักษะการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์และคุณลักษณะด้านอาชีพ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากและด้านผลการเรียนรู้ พบว่า นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นมีทักษะการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์คุณลักษณะด้านอาชีพในการเรียนรู้มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก 4) ผลการขยายผลหลักสูตร พบว่า ด้านผลการเรียนรู้ของนักเรียนมีทักษะการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์คุณลักษณะด้านอาชีพในการเรียนรู้มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก

กล่าวโดยสรุปได้ว่า การพัฒนาหลักสูตรบูรณาการอาชีพเพื่อส่งเสริมทักษะการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์และคุณลักษณะด้านอาชีพสำหรับผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น การพัฒนาหลักสูตรมีคุณภาพในระดับมากและควรมีการพัฒนาหลักสูตรที่มุ่งเน้นด้านอาชีพ เมื่อทดลองใช้หลักสูตรผู้เรียนมีทักษะการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์และคุณลักษณะด้านอาชีพมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก

นงนุช ชุมภูเทพ และฉลอง ชาตรุประชีวิน (2560) ได้ทำการศึกษารูปแบบการบริหารเพื่อเสริมอาชีพของนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาสที่ตั้งอยู่บนพื้นที่สูงและทุรกันดารในเขตภาคเหนือด้านตะวันตก พบว่า โรงเรียนขยายโอกาสที่ตั้งอยู่บนพื้นที่สูงและทุรกันดารในเขตภาคเหนือด้านตะวันตก มีความต้องการในการพัฒนาอาชีพ ได้แก่ 1) งานเกษตร

2) งานอุตสาหกรรม 3) งานคหกรรม 4) งานสร้างสรรค์ 5) งานบริการ และ 6) งานตลาด และรูปแบบการบริหารเพื่อส่งเสริมอาชีพของนักเรียนในโรงเรียนขยายโอกาสที่ตั้งอยู่บนพื้นที่สูงและทุรกันดาร ในเขตภาคเหนือด้านตะวันตก ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ โดยมี รายละเอียด ดังต่อไปนี้

องค์ประกอบที่ 1 หลักการส่งเสริมอาชีพประกอบด้วย แนวทางการส่งเสริมอาชีพ โดยยึดหลัก 1) หลักการพัฒนาที่ยั่งยืน 2) การใช้โรงเรียนหรือสถานศึกษาเป็นฐานของการพัฒนา 3) การยึดหลักการพึ่งตนเอง 4) การมีส่วนร่วมและการสร้างเครือข่ายการพัฒนา 5) การใช้ศักยภาพของพื้นที่และทรัพยากรร่วมกันอย่างประหยัด และเกิดประสิทธิผลสูงสุด 6) การสร้างผู้ประกอบการ 7) การเพิ่มมูลค่าสินค้าและบริการเชิงนวัตกรรมภายใต้ความต้องการพัฒนาอาชีพ ได้แก่ งานเกษตรพื้นที่สูง, งานอุตสาหกรรม, งานคหกรรม, งานบริการ, การค้าชายแดน

องค์ประกอบที่ 2 การส่งเสริมอาชีพของผู้เรียนโดยมีกระบวนการ ดังนี้ 1) การวางแผน 2) การทบทวนหลักสูตร 3) การพัฒนาความพร้อมด้านแหล่งเรียนรู้และทรัพยากรที่เอื้อต่อการจัดการศึกษา 4) การจัดการเรียนการสอน 5) การนิเทศและประเมินผล

องค์ประกอบที่ 3 กระบวนการบริหารแบบมีส่วนร่วมประกอบด้วย ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ได้แก่ ผู้ปกครอง ชุมชน วัด มูลนิธิ ประชาชนชาวบ้าน หน่วยงานทางการศึกษา หน่วยงานราชการ สถานประกอบการและแหล่งทุน การมีส่วนร่วม ได้แก่ 1) การมีส่วนร่วมในการวางแผน 2) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ 3) การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ 4) การมีส่วนร่วมในการประเมินผล

องค์ประกอบที่ 4 เป้าหมายการส่งเสริมอาชีพ ได้แก่ 1) มีทักษะการทำงาน 2) มีทักษะการหารายได้ 3) มีคุณลักษณะคนทำงานได้และทำงานเป็น 4) มีคุณลักษณะคนทำงาน ทศวรรษใหม่

กล่าวโดยสรุปได้ว่า รูปแบบการบริหารเพื่อส่งเสริมอาชีพของผู้เรียนโรงเรียนขยายโอกาสที่ตั้งอยู่บนพื้นที่สูงและทุรกันดาร ในเขตภาคเหนือด้านตะวันตก มีความต้องการในการพัฒนาอาชีพ มีรูปแบบการบริหารเพื่อส่งเสริมอาชีพของผู้เรียนในโรงเรียนขยายโอกาสที่ตั้งอยู่บนพื้นที่สูงและทุรกันดาร ในเขตภาคเหนือด้านตะวันตก ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ คือ 1) หลักการส่งเสริมอาชีพ 2) การส่งเสริมอาชีพของผู้เรียน 3) กระบวนการบริหารแบบมีส่วนร่วม 4) เป้าหมายการส่งเสริมอาชีพ

ณรงค์ อภัยใจ (2560) ได้ศึกษารูปแบบการบริหารจัดการศึกษาเพื่อส่งเสริมอาชีพสำหรับเด็กด้อยโอกาสโรงเรียนในโครงการตามพระราชดำริ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา

สภาพและแนวทางในการบริหารจัดการศึกษา เพื่อส่งเสริมอาชีพสำหรับเด็กด้อยโอกาส
 2) สร้างรูปแบบการบริหารจัดการศึกษา และ 3) ประเมินรูปแบบการบริหารจัดการศึกษา
 ผลการศึกษาพบว่า กระบวนการบริหารรูปแบบการบริหารจัดการศึกษา เพื่อการส่งเสริม
 อาชีพสำหรับเด็กด้อยโอกาส โรงเรียนในโครงการตามพระราชดำริมีรายละเอียด ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การวางแผน (Plan) เป็นกระบวนการทำงานโดยการมีส่วนร่วมกับ
 คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน หน่วยงานหรือเครือข่ายที่สนับสนุนการจัดการศึกษา
 เพื่อวางแผนการพัฒนา มีการกำหนดเป้าหมายขั้นตอนการปฏิบัติการติดตามผลเพื่อให้เด็ก
 นักเรียนให้มีทักษะอาชีพ เป็นการกำหนดเป้าหมาย ตัวชี้วัดความสำเร็จของเป้าหมายและแนว
 ทางการปฏิบัติเพื่อให้ บรรลุผลตามเป้าหมายโดยการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

ขั้นตอนที่ 2 การลงมือปฏิบัติ (Do) เป็นการดำเนินงานตามแผนที่วางไว้โดย
 การทำงานบนความร่วมมือของเครือข่ายต่าง ๆ ที่สนับสนุนการจัดการศึกษาทั้งคณะกรรมการ
 การศึกษาขั้นพื้นฐาน หน่วยงาน องค์กรคณะครูผู้ปกครอง ชุมชน

ขั้นตอนที่ 3 การตรวจสอบ (Check) เป็นการติดตามตรวจสอบการท างานทุกขั้นตอน
 เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปตามแผนที่วางไว้มีการรายงานผลการดำเนินงานในทุกระยะ ๆ
 ซึ่งเป็น การประเมินในระหว่างการดำเนินงานจะทำให้การจัดการศึกษาเพื่อส่งเสริมอาชีพบรรลุ
 เป้าหมาย

ขั้นตอนที่ 4 การปรับปรุง (Act) เป็นการนำผลจากการตรวจสอบนำไปปรับปรุง
 โดยการ ร่วมมือของทุก ๆ ฝ่ายที่เกี่ยวข้องเพื่อให้การดำเนินงานบรรลุเป้าหมายการพัฒนา
 นักเรียนให้มีทักษะด้านอาชีพ

ขั้นตอนที่ 5 การรายงานผล (Report) เป็นการนำผลการดำเนินงานของโรงเรียน
 รายงาน ให้กับหน่วยงานต้นสังกัด หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชน

ขั้นตอนที่ 6 การประสานงาน (Coordinating) เป็นการประสานงานกับคณะกรรมการ
 การศึกษาขั้นพื้นฐาน เครือข่าย คณะครูหน่วยงานต่าง ๆ และทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องในทุกขั้นตอน
 ของกระบวนการ

กล่าวโดยสรุปได้ว่า รูปแบบการบริหารจัดการศึกษาเพื่อส่งเสริมอาชีพสำหรับเด็ก
 ด้อยโอกาสโรงเรียนในโครงการตามพระราชดำริ มีรูปแบบ 6 ขั้นตอนดังนี้ ขั้นตอนที่ 1
 การวางแผน ขั้นตอนที่ 2 การลงมือปฏิบัติ ขั้นตอนที่ 3 การตรวจสอบ ขั้นตอนที่ 4
 การปรับปรุง ขั้นตอนที่ 5 การรายงานผล ขั้นตอนที่ 6 การประสานงาน

สิริพันธุ์ สุวรรณมรรคา และคณะ (2561) ได้ทำการวิจัยเรื่องแนวทางการจัด
 การศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการประกอบอาชีพของไทย ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแนวทางการ

จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการประกอบอาชีพของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในประเทศไทย โดยมีผลการวิจัยพบแนวทางการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการประกอบอาชีพของไทยดังนี้ 1) การจัดทำหลักสูตรท้องถิ่นให้สอดคล้องกับความต้องการและบริบทของชุมชนโดยรอบสถานศึกษา 2) การออกแบบการจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริงในสถานประกอบการ 3) ประสานความร่วมมือกับสถานประกอบการและชุมชนในการออกแบบหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของสถานศึกษา 4) สามารถใช้ยุทธศาสตร์ “รวมพลัง สานฝัน ขยายโอกาสการศึกษาขั้นพื้นฐานเข้าสู่อาชีพ” เป็นแนวทางได้

กล่าวโดยสรุปได้ว่า แนวทางการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการประกอบอาชีพของไทย มีดังนี้ 1) การจัดทำหลักสูตรท้องถิ่นให้สอดคล้องกับความต้องการและบริบทของชุมชนโดยรอบสถานศึกษา 2) การออกแบบการจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริงในสถานประกอบการ 3) ประสานความร่วมมือกับสถานประกอบการและชุมชนในการออกแบบหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของสถานศึกษา 4) สามารถใช้ยุทธศาสตร์ “รวมพลัง สานฝัน ขยายโอกาสการศึกษาขั้นพื้นฐานเข้าสู่อาชีพ”

ดวงนภา คณโทเงิน (2561) โดยมีวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้ 1) เพื่อศึกษาสภาพการบริหารหลักสูตรที่เสริมสร้างทักษะด้านอาชีพและการมีงานทำของนักเรียนโรงเรียนรัฐราษฎร์วิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต 3 2) เพื่อศึกษาเหตุปัจจัยที่มีผลต่อการบริหารหลักสูตรที่เสริมสร้างทักษะด้านอาชีพและการมีงานทำของนักเรียนโรงเรียนรัฐราษฎร์วิทยาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต 3 3) เพื่อกำหนดภาพอนาคตของแนวทางการบริหารหลักสูตรที่เสริมสร้างทักษะด้านอาชีพและการมีงานทำของนักเรียนโรงเรียนรัฐราษฎร์วิทยาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต 3 และ 4) เพื่อหาแนวทางการพัฒนาคุณภาพให้สูงขึ้น ในการบริหารหลักสูตรที่เสริมสร้างทักษะด้านอาชีพและการมีงานทำของนักเรียนโรงเรียนรัฐราษฎร์วิทยาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขตสามที่มีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับภาพอนาคต ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพการบริหารหลักสูตรที่เสริมสร้างทักษะด้านอาชีพและการมีงานทำของนักเรียนโรงเรียนรัฐราษฎร์วิทยา ระดับสถานศึกษา ระดับห้องเรียนและระดับบทเรียนภาพรวมมีระดับคุณภาพอยู่ในระดับมาก

2. เหตุปัจจัยที่มีผลต่อการบริหารหลักสูตรที่เสริมสร้างทักษะด้านอาชีพและการมีงานทำของนักเรียนโรงเรียนรัฐราษฎร์วิทยา พบว่า 1) เหตุปัจจัยที่สนับสนุนการบริหาร

หลักสูตร คือ มีการวางแผน การนำหลักสูตรไปใช้ และมีสนับสนุนการใช้หลักสูตรในระดับสถานศึกษา ระดับห้องเรียนและระดับบทเรียน 2) เหตุปัจจัยที่เกี่ยวกับการบริหารหลักสูตร คือ ขาดการนิเทศ กำกับ ติดตามการใช้หลักสูตรและขาดการประเมินการใช้หลักสูตรอย่างเป็นระบบ

3. การกำหนดภาพอนาคตของแนวทางการบริหารหลักสูตรที่เสริมสร้างทักษะด้านอาชีพและการมีงานทำของนักเรียนโรงเรียนรัฐราษฎร์วิทยา พบว่า ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องได้สนทนากลุ่มในการกำหนดยุทธศาสตร์การบริหารหลักสูตร 4 ยุทธศาสตร์ คือ 1) การเรียนรู้และการพัฒนา 2) การดำเนินการภายใน 3) ประสิทธิภาพการจัดการศึกษา และ 4) คุณภาพการจัดการศึกษา

4. หาแนวทางการพัฒนาคุณภาพให้สูงขึ้นในการบริหารหลักสูตรที่เสริมสร้างทักษะด้านอาชีพและการมีงานทำของนักเรียนโรงเรียนรัฐราษฎร์วิทยาให้มีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับภาพอนาคต พบว่า ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องได้กำหนดกรอบยุทธศาสตร์การบริหารหลักสูตร ประกอบด้วย 1) วิสัยทัศน์ 2) พันธกิจ 3) ประเด็นยุทธศาสตร์ 4) เป้าประสงค์ และ 5) ผลผลิตของยุทธศาสตร์ ซึ่งจากผลการศึกษาได้ยุทธศาสตร์การพัฒนา 5 ด้าน คือ ยุทธศาสตร์ที่ 1 พัฒนาครูให้มีคุณภาพมากขึ้นเพื่อให้ผู้เรียนที่มีความแตกต่างทางชาติพันธุ์ได้มีความรู้พื้นฐานทักษะด้านอาชีพอย่างเท่าเทียมกัน ยุทธศาสตร์ที่ 2 จัดหาแหล่งเรียนรู้ สื่อและเทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัยในการนำมาใช้จัดกิจกรรมการสอนทักษะด้านอาชีพให้มีความหลากหลายมากขึ้น ยุทธศาสตร์ที่ 3 บริหารหลักสูตรโดยการกระจายอำนาจให้ฝ่ายต่างๆ ได้ปฏิบัติหน้าที่ตามขั้นตอนของการบริหารหลักสูตรที่ได้วางไว้ ยุทธศาสตร์ที่ 4 สร้างภาคีเครือข่ายและประชาสัมพันธ์ให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการสนับสนุนส่งเสริม งบประมาณในการบริหารหลักสูตร และยุทธศาสตร์ที่ 5 พัฒนาระบบการบริหารหลักสูตรระดับสถานศึกษา ระดับห้องเรียนและระดับบทเรียนอย่างเป็นระบบ

กล่าวโดยสรุปได้ว่า แนวทางการบริหารหลักสูตรที่เสริมสร้างทักษะด้านอาชีพและการมีงานทำของผู้เรียนโรงเรียนรัฐราษฎร์วิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 มีสภาพการบริหารหลักสูตรที่เสริมสร้างทักษะด้านอาชีพและการมีงานทำของผู้เรียนอยู่ในระดับมาก เหตุปัจจัยที่มีผลต่อการบริหารหลักสูตรที่เสริมสร้างทักษะด้านอาชีพและการมีงานทำของผู้เรียน ได้แก่ เหตุปัจจัยที่สนับสนุนการบริหารหลักสูตร เหตุปัจจัยที่เกี่ยวกับการบริหารหลักสูตร ในการกำหนดภาพอนาคตของแนวทางการบริหารหลักสูตรที่เสริมสร้างทักษะด้านอาชีพและการมีงานทำของผู้เรียน สามารถกำหนดยุทธศาสตร์การบริหารหลักสูตร 4 ยุทธศาสตร์ คือ 1) การเรียนรู้และการพัฒนา 2) การดำเนินการภายใน

3) ประสิทธิภาพการจัดการศึกษา และ 4) คุณภาพการจัดการศึกษา แนวทางการพัฒนาคุณภาพให้สูงขึ้นในการบริหารหลักสูตรที่เสริมสร้างทักษะด้านอาชีพและการมีงานทำของผู้เรียน ให้มีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับภาพอนาคต พบว่า ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องได้กำหนดกรอบยุทธศาสตร์การบริหารหลักสูตร ประกอบด้วย 1) วิสัยทัศน์ 2) พันธกิจ 3) ประเด็นยุทธศาสตร์ 4) เป้าประสงค์ และ 5) ผลผลิตของยุทธศาสตร์

สุนันท์ รุ่งอรุณแสงทอง (2561) ได้ทำการวิจัยเรื่องการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิดประสิทธิภาพ ซึ่งมีวัตถุประสงค์ เพื่อให้องค์ประกอบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิดประสิทธิภาพ และเพื่อให้ผลการยืนยันองค์ประกอบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิดประสิทธิภาพ โดยมีผลการวิจัยพบว่า 1) การบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิดประสิทธิภาพประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ คือการบริหารจัดการ การจัดการเชิงคุณภาพด้านวิชาการ การจัดระบบการเงินและการจัดสรรทรัพยากร การส่งเสริมบุคลากรเพื่อการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ การบริหารด้านความสัมพันธ์ชุมชน 2) ผลการยืนยันองค์ประกอบของประสิทธิภาพการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นว่าองค์ประกอบมีความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้และเป็นประโยชน์

กล่าวโดยสรุปได้ว่า การบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิดประสิทธิภาพมีองค์ประกอบ ในการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิดประสิทธิภาพ ดังนี้ การบริหารจัดการ การจัดการเชิงคุณภาพด้านวิชาการ การจัดระบบการเงินและการจัดสรรทรัพยากร การส่งเสริมบุคลากรเพื่อการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ การบริหารด้านความสัมพันธ์ชุมชน

สายเพ็ญ บุญทองแก้ว และคณะ (2563) ได้ศึกษาการพัฒนา รูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพสำหรับนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพและแนวทางในการบริหารสถานศึกษาเพื่อ พัฒนาทักษะอาชีพสำหรับนักเรียน 2) สร้างรูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพ สำหรับนักเรียน และ 3) ศึกษาความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบการบริหารสถานศึกษา เพื่อพัฒนาทักษะอาชีพสำหรับนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สุราษฎร์ธานี เขต 2 ผลการวิจัย ผลการวิจัย พบว่า

1. สภาพการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพ โดยรวมและรายด้านมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ งานบริหารงานบุคคล งานวิชาการ งานงบประมาณ และงานบริหารทั่วไป

2. แนวทางในการบริหารพบว่าโรงเรียนส่วนใหญ่มีการบริหารงานหลัก 4 งาน คือ งานวิชาการ งานงบประมาณ งานบริหารบุคคล และงานบริหารทั่วไป

3. ผลการพัฒนารูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพ พบว่ารูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพสำหรับผู้เรียน มี 4 องค์ ประกอบ คือ ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ ด้านผลผลิต เงื่อนไขความสำเร็จ

4. ผลการประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพสำหรับนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 และความเป็นไปได้ พบว่าโดยรวมอยู่ในระดับมาก

กล่าวโดยสรุปได้ว่า การพัฒนารูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพสำหรับผู้เรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 สภาพการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพ โดยรวมและรายด้านมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก มีแนวทางในการบริหารโรงเรียน ด้วยการบริหารงาน 4 ฝ่าย รูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพสำหรับผู้เรียน มี 4 องค์ ประกอบ คือ ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ ด้านผลผลิต เงื่อนไขความสำเร็จ ผลการประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพสำหรับผู้เรียนโดยรวมอยู่ในระดับมาก

สิทธิพงษ์ สุพรหม (2563) ได้ทำการศึกษา การพัฒนาจุดเน้นเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28 โดยมี วัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษากระบวนการในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และศึกษาผลการพัฒนาจุดเน้นการพัฒนาคุณภาพการศึกษา การวิเคราะห์จุดเน้นเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา ซึ่งผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐาน พบว่า กระบวนการในการพัฒนาคุณภาพการศึกษามีองค์ประกอบใน การพัฒนาคุณภาพการศึกษา ดังนี้

องค์ประกอบที่ 1 การบริหารคน องค์ประกอบที่ 2 ความรอบรู้ในการบริหาร องค์ประกอบที่ 3 การบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ องค์ประกอบที่ 4 การบริหารอย่างมีอาชีพ องค์ประกอบที่ 5 ความมีคุณภาพองค์ประกอบที่ 6 ความมีประโยชน์ องค์ประกอบที่ 7 ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และพบว่า ผลของการพัฒนาจุดเน้นการพัฒนาคุณภาพการศึกษานั้น มีผลการวิเคราะห์จุดเน้นเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาจำนวน 6 ข้อ ประกอบด้วย 1) จุดเน้นและ นโยบายด้านการจัดการศึกษาเพื่อความมั่นคง 2) จุดเน้นและนโยบายด้านการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน และส่งเสริมการจัดการศึกษาเพื่อสร้างขีดความสามารถในการแข่งขัน 3) จุดเน้นและนโยบายด้านการส่งเสริม พัฒนาครู และบุคลากรทางการศึกษา 4) จุดเน้นและนโยบาย ด้านโอกาส ความเสมอภาค และความเท่าเทียมในการเข้าถึง บริการ

ทางการศึกษา 5) จุดเน้นและนโยบายด้านการจัดการศึกษาเพื่อเสริมสร้างคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม 6) จุดเน้นและนโยบายด้านการพัฒนาระบบบริหารจัดการและส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา และผลการประเมินความเหมาะสมโดยรวม มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด

กล่าวโดยสรุปได้ว่า การพัฒนาจุดเน้นเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28 มีกระบวนการในการพัฒนาคุณภาพการศึกษามีองค์ประกอบในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ดังนี้ 1) การบริหารคน 2) ความรอบรู้ในการบริหาร 3) การบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ 4) การบริหารอย่างมืออาชีพ 5) ความมีคุณภาพ 6) ความมีประโยชน์ 7) ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ผลของการพัฒนาจุดเน้นการพัฒนาคุณภาพการศึกษานั้น และมีผลการวิเคราะห์จุดเน้นเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาดังนี้ 1) ด้านการจัดการศึกษาเพื่อความมั่นคง 2) การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน และส่งเสริมการจัดการศึกษาเพื่อสร้างขีดความสามารถในการแข่งขัน 3) ด้านการส่งเสริม พัฒนาครู และบุคลากรทางการศึกษา 4) ด้านโอกาส ความเสมอภาค และความเท่าเทียมในการเข้าถึง บริการทางการศึกษา 5) ด้านการจัดการศึกษาเพื่อเสริมสร้างคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม 6) ด้านการพัฒนาระบบบริหารจัดการและส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา และผลการประเมินความเหมาะสมโดยรวม

ศทาวุธ ชนไชย (2561) ศึกษาสภาพและแนวทางการบริหารกิจกรรมแนะแนวของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 39 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพและแนวทางการบริหารกิจกรรมแนะแนวของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 39 จากการวิจัยพบว่า

1. สภาพการบริหารกิจกรรมแนะแนวของสถานศึกษา ในภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในแต่ละด้านโดยเรียงลำดับจากมากไปน้อยได้ ดังนี้

- 1.1 กิจกรรมแนะแนวด้านการศึกษา
- 1.2 กิจกรรมแนะแนวด้านอาชีพ
- 1.3 กิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคม

2. ผลการเปรียบเทียบสภาพการบริหารกิจกรรมแนะแนวของสถานศึกษา จำแนกตามตำแหน่ง พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษากับครูที่ปฏิบัติงานกิจกรรมแนะแนว มีความคิดเห็นต่อสภาพการบริหารกิจกรรมแนะแนวของสถานศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ที่ระดับ .05 และจำแนกตามขนาดของสถานศึกษาพบว่า สถานศึกษาที่มีขนาดต่างกัน มีสภาพการบริหารกิจกรรมแนะแนวของสถานศึกษาไม่แตกต่างกัน

กล่าวโดยสรุปได้ว่า สภาพและแนวทางการบริหารกิจกรรมแนะแนวของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 39 มีสภาพการบริหารกิจกรรมแนะแนวของสถานศึกษา ในภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และสถานศึกษาที่มีขนาดต่างกัน มีสภาพการบริหารกิจกรรมแนะแนวของสถานศึกษาไม่แตกต่างกัน

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สามารถสรุปได้ว่า การบริหารสถานศึกษาตามแนวทางการจัดการศึกษาเพื่อทักษะอาชีพและการมีงานทำนั้น ต้องอาศัยองค์ประกอบ 4 องค์ประกอบด้วยกัน คือ

องค์ประกอบที่ 1 องค์ประกอบด้านการวางแผนยุทธศาสตร์บริหารงานสถานศึกษาที่ครอบคลุมการสำรวจความต้องการ ความถนัดและความสนใจของผู้เรียน และรวมไปถึงการจัดกิจกรรมทางการศึกษาที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักตนเอง ตลาดแรงงาน และการทำงานในแต่ละวิชาชีพ

องค์ประกอบที่ 2 องค์ประกอบด้านการพัฒนาหลักสูตรให้ตรงตามความต้องการของผู้เรียนและสร้างสรรค์ โดยคำนึงถึงบริบทชุมชน ทรัพยากรท้องถิ่น และการพัฒนาที่ยั่งยืน

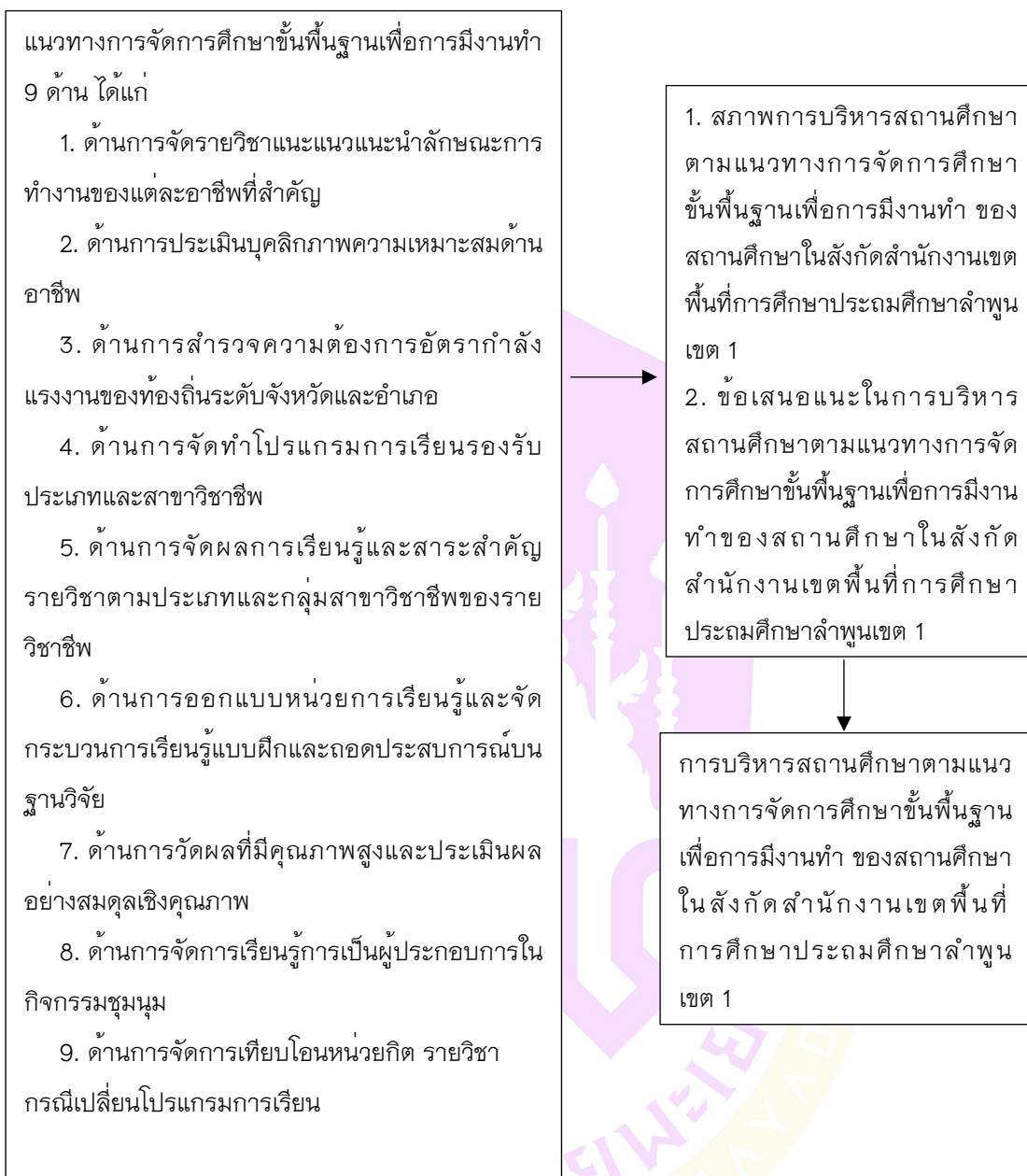
องค์ประกอบที่ 3 องค์ประกอบด้านการมีส่วนร่วมระหว่าง สถานศึกษา ชุมชน และสหวิชาชีพในการฝึกให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากสถานประกอบการหรือสถานการณ์จริง

และองค์ประกอบที่ 4 องค์ประกอบด้านการนิเทศติดตามผลการดำเนินงาน และการนำไปต่อยอด ขยายผลในชุมชนหรือหน่วยงานอื่น

เมื่อครบองค์ประกอบแล้วสถานศึกษาสามารถบริหารงานตามแนวทางการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำได้ และสามารถยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาได้จากการที่ผู้เรียนสามารถเรียนรู้จากการลงมือทำได้โดยมีครูและผู้ประกอบการเป็นผู้ให้คำแนะนำ

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดการวิจัยเรื่องการบริหารสถานศึกษาตามแนวทางการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 1 ดังนี้

ภาพ 1 แสดงการบริหารสถานศึกษาตามแนวทางการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการมีงานทำของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 1

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาสภาพการบริหารและแนวทางในการจัดการศึกษา
ขั้นพื้นฐานเพื่อการมีงานทำของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 1 ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนในการดำเนินการวิจัย
ดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาสทาง
การศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 1 จำนวน 20 โรงเรียน
โรงเรียนละ 1 คน เป็นจำนวนทั้งสิ้น 20 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ในโรงเรียนขยายโอกาส
ทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 1 จำนวน 20 โรงเรียน
โรงเรียนละ 8 คน รวมจำนวน 160 คน ผู้วิจัยทำการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง
จากหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา โดยใช้ตารางสำเร็จรูป
ของ Krejcie and Morgan (1970) ด้วยวิธีการสุ่มแบบเจาะจง ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 113 คน
ดังตาราง 1 ได้ประชากรและกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 133 คน

ตาราง 1 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการศึกษา

สถานศึกษาขยายโอกาสทางการศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาลำพูน เขต 1	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
ผู้บริหารสถานศึกษา	20 คน	
หัวหน้ากลุ่มสาระฯ	160 คน	113 คน
รวม	180 คน	133 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ถึงสภาพการบริหารสถานศึกษาตามแนวทางการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการมีงานทำของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 1 โดยแบบสอบถามมี 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามสภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตาม เพศ ตำแหน่ง ระดับการศึกษา ประสบการณ์การดำรงตำแหน่ง และขนาดของโรงเรียน เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาและหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ที่มีต่อการบริหารสถานศึกษาตามแนวทางการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการมีงานทำของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 1 แบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ จำนวน 50 ข้อ โดยกำหนดความมากน้อย ของระดับในการบริหารสถานศึกษาตามแนวทางการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการมีงานทำ ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 1 ดังนี้

1. ด้านการจัดรายวิชาแนะแนว แนะนำลักษณะการทำงานของแต่ละอาชีพที่สำคัญ จำนวน 5 ข้อ
2. ด้านการประเมินบุคลิกภาพความเหมาะสมด้านอาชีพ จำนวน 5 ข้อ
3. ด้านการสำรวจความต้องการอัตรากำลังแรงงานของท้องถิ่นระดับจังหวัดและอำเภอ จำนวน 6 ข้อ
4. ด้านการจัดทำโปรแกรมการเรียนรองรับประเภทและสาขาวิชาชีพ จำนวน 6 ข้อ

5. ด้านการจัดผลการเรียนรู้และสาระสำคัญรายวิชาตามประเภทและกลุ่มสาขาวิชาชีพของรายวิชาชีพ จำนวน 5 ข้อ

6. ด้านการออกแบบหน่วยการเรียนรู้และจัดกระบวนการเรียนรู้แบบฝึกและถอดประสบการณ์บนฐานวิจัย จำนวน 7 ข้อ

7. ด้านการวัดผลที่มีคุณภาพสูงและประเมินผลอย่างสมดุลเชิงคุณภาพ จำนวน 5 ข้อ

8. ด้านการจัดการเรียนรู้การเป็นผู้ประกอบการในกิจกรรมชุมนุม จำนวน 6 ข้อ

9. ด้านการจัดการเทียบโอนหน่วยกิต รายวิชาการนี้เปลี่ยนโปรแกรมการเรียน จำนวน 5 ข้อ
การให้ความหมายของค่าคะแนนแบบสอบถามความคิดเห็น ตามแบบของ ลิเคิร์ต (สฤษดิ์ รุ่งอรุณแสงทอง, 2561) โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

5 หมายถึง มีสภาพการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำมากที่สุด

4 หมายถึง มีสภาพการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำมาก

3 หมายถึง มีสภาพการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำปานกลาง

2 หมายถึง มีสภาพการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำน้อย

1 หมายถึง มีสภาพการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 สอบถามเกี่ยวกับข้อเสนอแนะการบริหารสถานศึกษาตามแนวทางการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการมีงานทำ ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 1 จำนวน 1 ข้อ เป็นแบบสอบถามแบบปลายเปิด (Open Ended Question)

2. ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือและหาคุณภาพของเครื่องมือ

2.1 การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับ ขั้นตอน ดังนี้

2.1.1 ศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวทางการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำ อาทิ นโยบายและจุดเน้นการจัดการศึกษาของ กระทรวงศึกษาธิการ เอกสารการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการมีงานทำ และเอกสารการสร้างเครื่องมือวัดตัวแปรในการวิจัยทางสังคมศาสตร์ เพื่อเป็นแนวทางในการเขียนข้อคำถามในแบบสอบถาม

2.1.2 สร้างแบบสอบถามการบริหารสถานศึกษาตามแนวทางการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำของ สถานศึกษาใน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 1 เพื่อเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลและนำเสนออาจารย์

ที่ปรึกษา และปรับปรุงแก้ไขเครื่องมือให้เหมาะสม ครอบคลุมเนื้อหาตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษา

2.2 การหาคุณภาพของเครื่องมือ

2.2.1 ผู้วิจัยนำเครื่องมือที่สร้างขึ้นไปตรวจสอบความถูกต้อง และนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบความถูกต้อง ความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม

2.2.2 นำเครื่องมือที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบความตรงของเนื้อหา จำนวน 3 ท่าน คือ

1) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุนทร คล้ายอ่ำ อาจารย์ประจำวิทยาลัยการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา

2) ดร.เกศราพรธณ พันธุ์ศรีเกตุ คงเจริญ อาจารย์ประจำวิทยาลัยการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา

3) นายศุภวิศว์ ตาห์ล่า ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนแม่จันวิทยาคม จังหวัดเชียงราย

ตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาด้วยวิธีการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC (Index of Item Objective Congruence) นำแบบสอบถามมาปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ และเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาพิจารณาอีกครั้ง แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น ให้มีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ตั้งแต่ 0.67-1

2.2.3 นำแบบสอบถามที่ได้รับการแก้ไขปรับปรุงแล้ว ไปทดลองใช้ (Try Out) กับผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาและหัวหน้ากลุ่มงานในสถานศึกษาขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 2 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย จำนวน 30 คน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (Reliability) โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา ตามวิธีของ ครอนบาช Cronbach (สุวิมล ติรภานันท์, 2555) ค่าความเชื่อถือของค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาที่ 0.89

2.2.4 จัดทำแบบสอบถามให้เป็นฉบับสมบูรณ์ และนำไปดำเนินการเก็บข้อมูลตามขั้นตอนการวิจัยต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูล ดังนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือจากมหาวิทยาลัยพะเยา เพื่อติดต่อขออนุญาตเก็บข้อมูลถึงผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาและหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ของ

สถานศึกษาขยายโอกาสทางการศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ลำพูน เขต 1 จำนวน 20 โรงเรียน ที่เป็นกลุ่มประชากร และกลุ่มตัวอย่าง

2. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปเก็บข้อมูลกับผู้บริหารสถานศึกษาขยายโอกาสทางการศึกษา และหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ ของสถานศึกษาขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 1 โดยการนำแบบสอบถามพร้อม กับสำเนาหนังสือจาก มหาวิทยาลัยพะเยา ติดต่อกับทางโรงเรียนเพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูลและ ขอรับแบบสอบถามคืน ในระยะเวลาอีกหนึ่งสัปดาห์

3. ในการเก็บรวบรวมข้อมูลนั้น ผู้วิจัยจะทำการสร้างแบบสอบถามออนไลน์ โดยใช้ โปรแกรม Google Form

4. นำแบบสอบถามที่ได้รับการตอบกลับ มาตรวจนับและหาความสมบูรณ์ ของแบบสอบถาม เพื่อทำการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. นำแบบสอบถามทั้งหมดมาตรวจสอบความสมบูรณ์ ความถูกต้องในการตอบ แบบสอบถาม แล้วนำมาคัดเลือกฉบับที่สมบูรณ์และถูกต้อง เพื่อนำมาวิเคราะห์ข้อมูล

2. ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป

2.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ด้วยการหาค่าเฉลี่ย ร้อยละ (Percentage)

2.2 สภาพการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาและหัวหน้ากลุ่มสาระ การเรียนรู้ต่อการบริหารสถานศึกษาตามแนวทางการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการมีงานทำ ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 1 วิเคราะห์ ข้อมูล โดยหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) จัดลำดับ ความคิดเห็น โดยแยกเป็นรายข้อ รายด้าน และโดยภาพรวม นำเสนอข้อมูลเป็นตารางประกอบ คำอธิบาย โดยเกณฑ์การให้คะแนน จากแบบสอบถามตอนที่ 2 เป็นแบบประมาณค่า (Rating Scales) 5 ระดับ ได้กำหนดน้ำหนักคะแนน ดังนี้

5 หมายถึง มีสภาพการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำมากที่สุด

4 หมายถึง มีสภาพการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำมาก

3 หมายถึง มีสภาพการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำปานกลาง

2 หมายถึง มีสภาพการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำน้อย

1 หมายถึง มีสภาพการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำน้อยที่สุด
และใช้ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) นำมาประเมิน แปลความหมายข้อมูล
การแปลความหมายของค่าเฉลี่ยได้กำหนดขอบเขตของค่าเฉลี่ย และการแปลความหมาย ดังนี้
ค่าเฉลี่ย 4.50 ถึง 5.00 หมายถึง มีสภาพการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำ
มากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.50 ถึง 4.49 หมายถึง มีสภาพการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำมาก
ค่าเฉลี่ย 2.50 ถึง 3.49 หมายถึง มีสภาพการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำ
ปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.50 ถึง 2.49 หมายถึง มีสภาพการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำน้อย
ค่าเฉลี่ย 1.00 ถึง 1.49 หมายถึง มีสภาพการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำ
น้อยที่สุด

2.3 ข้อเสนอแนะการบริหารสถานศึกษาตามแนวทางการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน
เพื่อการมีงานทำ ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 1
เป็นแบบสอบถาม แบบปลายเปิด (Open Ended Question) โดยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content
analysis) เพื่อสังเคราะห์และหาแนวทางในการบริหารสถานศึกษาตามแนวทางการจัดการศึกษา
ขั้นพื้นฐานเพื่อการมีงานทำ ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
ลำพูน เขต 1

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์ข้อมูลสภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตาม ตำแหน่ง
ระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน ขนาดของโรงเรียน โดยหาค่าร้อยละ (Percentage)
2. การวิเคราะห์สภาพการบริหารสถานศึกษาตามแนวทางการจัดการศึกษาขั้น
พื้นฐานเพื่อการมีงานทำ ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
ลำพูน เขต 1 โดยหาค่าเฉลี่ย (average) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
3. การวิเคราะห์ข้อเสนอแนะในการบริหารสถานศึกษาตามแนวทางการจัดการศึกษา
ขั้นพื้นฐานเพื่อการมีงานทำ ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
ลำพูน เขต 1 โดยหาค่าความถี่ (Frequency Distributions)

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การศึกษาเรื่องการบริหารสถานศึกษาตามแนวทางการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำของสถานศึกษาขยายโอกาสในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 1 ซึ่งผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปแบบตารางประกอบการบรรยายความเรียง แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์สภาพการบริหารสถานศึกษาตามแนวทางการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการมีงานทำของสถานศึกษาขยายโอกาสในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 1

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะในการบริหารสถานศึกษาตามแนวทางการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการมีงานทำของสถานศึกษาขยายโอกาสในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 1 จำแนกตามความถี่

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม จำนวน 133 ชุด ได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป โดยการหาค่าร้อยละ (Percentage) ของข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตาราง 2 แสดงจำนวนและร้อยละสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
1. ชาย	62	46.60
2. หญิง	71	53.40
รวม	133	100.00

จากตาราง 2 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 133 คน เป็นเพศชาย จำนวน 62 คน คิดเป็นร้อยละ 46.60 เพศหญิง จำนวน 71 คน คิดเป็นร้อยละ 53.40 พบว่า เพศหญิง มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดร้อยละ 53.40 และเพศชายที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ร้อยละ 46.60

ตาราง 3 แสดงจำนวนและร้อยละสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามตำแหน่งในปัจจุบัน

ตำแหน่งในปัจจุบัน	จำนวน	ร้อยละ
1. ผู้บริหารสถานศึกษา	20	15.00
2. หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้	113	85.00
รวม	133	100.00

จากตาราง 3 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 133 คน เป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 15.00 หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ จำนวน 113 คน คิดเป็นร้อยละ 85.00

ตาราง 4 แสดงจำนวนและร้อยละสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
1. ระดับปริญญาตรี	73	54.90
2. ระดับปริญญาโท และสูงกว่า	60	45.10
รวม	133	100.00

จากตาราง 4 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 133 คน เป็นผู้สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรี จำนวน 73 คน คิดเป็นร้อยละ 54.90 ระดับปริญญาโท จำนวน 60 คน คิดเป็นร้อยละ 45.10 และไม่มีผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาเอก

ตาราง 5 แสดงจำนวนและร้อยละสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตาม
ประสบการณ์ในการทำงาน

ประสบการณ์ในการทำงาน	จำนวน	ร้อยละ
1. ต่ำกว่า 5 ปี	46	34.60
2. 6-10 ปี	47	35.30
3. 11 ปีขึ้นไป	40	30.10
รวม	133	100.00

จากตาราง 5 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 133 คน ส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการทำงาน 6-10 ปี จำนวน 47 คน คิดเป็นร้อยละ 35.30 รองลงมา มีประสบการณ์ในการทำงาน ต่ำกว่า 5 ปี จำนวน 46 คน คิดเป็นร้อยละ 34.60 และมีประสบการณ์ในการทำงาน 11 ปีขึ้นไป จำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 30.10

ตาราง 6 แสดงจำนวนและร้อยละของขนาดของโรงเรียน

ขนาดของโรงเรียน	จำนวน	ร้อยละ
1. โรงเรียนขนาดเล็ก	87	65.40
2. โรงเรียนขนาดกลาง	46	34.60
รวม	133	100.00

จากตาราง 6 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 133 คน อยู่ในโรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 87 คน คิดเป็นร้อยละ 65.40 และอยู่ในโรงเรียนขนาดกลาง จำนวน 46 คน คิดเป็นร้อยละ 34.60

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์สภาพการบริหารสถานศึกษาตามแนวทางการจัดการศึกษา
ขั้นพื้นฐานเพื่อการมีงานทำของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาลำพูน เขต 1

ตาราง 7 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับการบริหารสถานศึกษาตาม
แนวทางการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการมีงานทำของโรงเรียนขยาย
โอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน
เขต 1 จำนวน 9 ด้าน

ข้อ	รายการ	\bar{X}	S.D.	การแปลผล	อันดับ
1	ด้านจัดรายวิชาแนะแนว แนะนำลักษณะ การทำงานของแต่ละอาชีพที่สำคัญ	4.32	0.71	มาก	4
2	ด้านประเมินบุคลิกภาพความเหมาะสม ด้านอาชีพ	4.18	0.79	มาก	5
3	ด้านสำรวจความต้องการอัตรากำลัง แรงงานท้องถิ่นระดับจังหวัดอำเภอ	4.04	0.92	มาก	8
4	ด้านจัดทำโปรแกรมการเรียนรองรับ ประเภทและสาขาวิชาชีพ	4.05	0.79	มาก	7
5	ด้านจัดผลการเรียนรู้และสาระสำคัญ รายวิชาตามประเภทและกลุ่มสาขา วิชาชีพของรายวิชาชีพ	4.40	0.74	มาก	2
6	ด้านออกแบบหน่วยการเรียนรู้และจัด กระบวนการเรียนรู้แบบฝึกและถอด ประสบการณ์บนฐานวิจัย	4.38	0.66	มาก	3
7	ด้านการวัดผลที่มีคุณภาพสูงและ ประเมินผลอย่างสมดุลเชิงคุณภาพ	4.47	0.69	มาก	1
8	ด้านจัดการเรียนรู้การเป็นผู้ประกอบการ ในกิจกรรมชุมนุม	4.01	0.71	มาก	9
9	ด้านจัดการเทียบโอนหน่วยกิตรายวิชา กรณีเปลี่ยนโปรแกรมการเรียน	4.07	0.92	มาก	6
รวมเฉลี่ย		4.29	0.62	มาก	

จากตาราง 7 พบว่า ระดับการบริหารสถานศึกษาตามแนวทางการจัดการศึกษา
 ขั้นพื้นฐานเพื่อการมีงานทำของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
 ลำพูน เขต 1 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.29$, S.D. = 0.62) โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด
 คือ ด้านการวัดผลที่มีคุณภาพสูงและประเมินผลอย่างสมดุลเชิงคุณภาพอยู่ในระดับมาก
 ($\bar{X} = 4.47$, S.D. = 0.69) รองลงมา คือ ด้านจัดผลการเรียนรู้และสาระสำคัญรายวิชา
 ตามประเภทและกลุ่มสาขาวิชาชีพของรายวิชาชีพอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.40$, S.D. = 0.74)
 ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านจัดการเรียนรู้การเป็นผู้ประกอบการในกิจกรรมชุมนุมอยู่ใน
 ระดับมาก ($\bar{X} = 4.01$, S.D. = 0.71)

**ตาราง 8 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความคิดเห็นที่มีต่อการ
 บริหารสถานศึกษาตามแนวทางการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการมีงานทำ
 ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน
 เขต 1 ด้านจัดรายวิชาแนะแนว แนะนำลักษณะการทำงานของแต่ละอาชีพที่
 สำคัญ**

ข้อ	รายการ	\bar{X}	S.D.	การแปลผล	อันดับ
1	สถานศึกษาจัดรายวิชาแนะแนว แนะนำ ลักษณะการทำงานของแต่ละอาชีพที่ สำคัญในจังหวัดและอำเภอของนักเรียน ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1	4.57	0.69	มากที่สุด	1
2	สถานศึกษาให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปี ที่ 1 รู้จักลักษณะการทำงานของแต่ละ อาชีพที่สำคัญในจังหวัดและอำเภอของ ตนเอง	4.45	0.78	มาก	3
3	สถานศึกษาให้นักเรียนรู้จักอาชีพที่ หลากหลาย โดยการจัดนิทรรศการ สื่อ อิเล็กทรอนิกส์ เพื่อให้นักเรียนได้สืบค้น และรับรู้ลักษณะของอาชีพที่สนใจใน จังหวัดและอำเภอที่เป็นท้องถิ่นของ นักเรียนเอง	4.12	0.57	มาก	4

ตาราง 8 (ต่อ)

ข้อ	รายการ	\bar{X}	S.D.	การแปลผล	อันดับ
4	สถานศึกษาประสานหน่วยงาน องค์การ สถานศึกษา ทั้งภาครัฐและเอกชนใน การสร้างความร่วมมือและจัดให้มี การแนะนำลักษณะอาชีพในเขตอำเภอ และจังหวัดที่สำคัญและสอดคล้องกับ โปรแกรมการเรียน	4.46	0.70	มาก	2
5	สถานศึกษามีการประชาสัมพันธ์ให้ นักเรียนและผู้ปกครองได้รับทราบ ลักษณะของอาชีพในจังหวัดและอำเภอ ตลอดถึงแนวทางการประกอบอาชีพ สำคัญในจังหวัดและอำเภอของนักเรียน	4.01	0.62	มาก	5
รวมเฉลี่ย		4.32	0.71	มาก	

จากตาราง 8 พบว่า ระดับการบริหารสถานศึกษาตามแนวทางการจัดการศึกษา
ขั้นพื้นฐานเพื่อการมีงานทำ ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
ลำพูน เขต 1 ด้านจัดรายวิชาแนะแนว แนะนำลักษณะการทำงานของแต่ละอาชีพที่สำคัญ
ในภาพรวมอยู่ใน ระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.32$, S.D. = 0.71) โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ
สถานศึกษาจัดรายวิชาแนะแนว แนะนำลักษณะการทำงานของแต่ละอาชีพที่สำคัญในจังหวัด
และอำเภอของผู้เรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.57$, S.D. = 0.69)
รองลงมา คือ สถานศึกษาประสานหน่วยงาน องค์การ สถานศึกษา ทั้งภาครัฐและเอกชน
ในการสร้างความร่วมมือและจัดให้มีการแนะนำลักษณะอาชีพในเขตอำเภอและจังหวัดที่สำคัญ
และสอดคล้องกับโปรแกรมการเรียนอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.46$, S.D. = 0.70) ส่วนข้อที่มี
ค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ สถานศึกษามีการประชาสัมพันธ์ให้ผู้เรียนและผู้ปกครองได้รับทราบ
ลักษณะของอาชีพในจังหวัดและอำเภอ ตลอดถึงแนวทางการประกอบอาชีพสำคัญในจังหวัด
และอำเภอของผู้เรียนอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.01$, S.D. = 0.62)

ตาราง 9 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความคิดเห็นที่มีต่อการบริหารสถานศึกษาตามแนวทางการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการมีงานทำของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 1 ด้านประเมินบุคลิกภาพความเหมาะสมด้านอาชีพ

ข้อ	รายการ	\bar{X}	S.D.	การแปลผล	อันดับ
1	สถานศึกษาจัดให้มีประเมินบุคลิกภาพความเหมาะสมด้านอาชีพให้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เพื่อให้นักเรียนรู้จักตัวตน ว่าสนใจมีบุคลิกภาพ และความถนัดเป็นไปตามประเภท และกลุ่มวิชาชีพใด	4.06	0.58	มาก	3
2	สถานศึกษาให้นักเรียนสามารถตัดสินใจเลือกเรียนตามโปรแกรมการเรียนที่เปิดหลักสูตรรายวิชาตามประเภทและสาขาวิชาชีพที่รองรับความต้องการอัตรากำลังแรงงานของจังหวัดและอำเภอของตนเอง	4.29	0.91	มาก	2
3	สถานศึกษาประสานหน่วยงานองค์การ สถานศึกษา ทั้งภาครัฐและเอกชน ในการใช้เครื่องประเมินบุคลิกภาพด้านอาชีพของผู้เรียนเป็นรายบุคคลและสะท้อนผลการประเมินโดยใช้เทคนิคการแปลผล	4.30	0.82	มาก	1
4	สถานศึกษามีการสะท้อนผลการประเมินโดยใช้เทคนิคการแปลผล	3.94	0.74	มาก	4
5	สถานศึกษาสื่อสารกับนักเรียนและผู้ปกครองให้เห็นภาพสะท้อนจากการประเมินบุคลิกภาพของนักเรียนเพื่อใช้เป็นข้อมูลการตัดสินใจเลือกโปรแกรมในการเรียน	4.30	0.80	มาก	1
รวมเฉลี่ย		4.18	0.79	มาก	

จากตาราง 9 พบว่า ระดับการบริหารสถานศึกษาตามแนวทางการจัดการศึกษา
 ขั้นพื้นฐานเพื่อการมีงานทำ ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
 ลำพูน เขต 1 ด้านประเมินบุคลิกภาพความเหมาะสมด้านอาชีพ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก
 ($\bar{X} = 4.18$, S.D. = 0.79) โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สถานศึกษาประสานหน่วยงาน องค์กร
 สถานศึกษาทั้งภาครัฐและเอกชน ในการใช้เครื่องประเมินบุคลิกภาพด้านอาชีพของผู้เรียน
 เป็นรายบุคคลและสะท้อนผลการประเมินโดยใช้เทคนิคการแปลผล อยู่ในระดับมาก
 ($\bar{X} = 4.30$, S.D. = 0.82) และสถานศึกษาสื่อสารกับผู้เรียนและผู้ปกครองให้เห็นภาพสะท้อน
 จากการประเมินบุคลิกภาพของผู้เรียนเพื่อใช้เป็นข้อมูลการตัดสินใจเลือกโปรแกรมในการเรียน
 อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.30$, S.D. = 0.80) รองลงมา คือ สถานศึกษาให้ผู้เรียนสามารถ
 ตัดสินใจเลือกเรียนตามโปรแกรมการเรียนที่เปิดหลักสูตรรายวิชาตามประเภทและสาขา
 วิชาชีพที่รองรับความต้องการอัตรากำลังแรงงานของจังหวัดและอำเภอของตนเอง อยู่ในระดับ
 มาก ($\bar{X} = 4.29$, S.D. = 0.91) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ สถานศึกษามีการสะท้อนผล
 การประเมินโดยใช้เทคนิคการแปลผลอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.94$, S.D. = 0.74)

ตาราง 10 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความคิดเห็นที่มีต่อการ
 บริหารสถานศึกษาตามแนวทางการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการมีงานทำ
 ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน
 เขต 1 ด้านสำรวจความต้องการอัตรากำลังแรงงานของท้องถิ่นระดับจังหวัด
 และอำเภอ

ข้อ	รายการ	\bar{X}	S.D.	การแปลผล	อันดับ
1	สถานศึกษารับรู้ถึงความต้องการ อัตรากำลังแรงงานในจังหวัดและอำเภอ	4.15	0.99	มาก	2
2	สถานศึกษาจัดเก็บข้อมูลเพื่อวางแผน จัดทำหลักสูตรการเรียน ในการเตรียม นักเรียนเข้าสู่เส้นทางประกอบ อาชีพที่ต้องการศึกษาต่อให้สอดคล้อง กับความสนใจ บุคลิกภาพและความ ถนัดของตัวนักเรียน	4.28	0.84	มาก	1

ตาราง 10 (ต่อ)

ข้อ	รายการ	\bar{X}	S.D.	การแปลผล	อันดับ
3	สถานศึกษาจัดทำหลักสูตรการเรียน เพื่อให้นักเรียนมีศักยภาพพร้อมใน การศึกษาต่อตามสายอาชีพที่ตนเอง สนใจ	3.94	0.66	มาก	5
4	สถานศึกษาสอนให้นักเรียนสร้างอาชีพ สอดคล้องกับ ความสนใจ บุคลิกภาพ และความถนัดของนักเรียน เพื่อออกมา ประกอบอาชีพพัฒนาท้องถิ่นและ คุณภาพชีวิตของตนเอง	4.12	0.69	มาก	3
5	สถานศึกษาและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุก อาชีพในจังหวัดและอำเภอประชุม ร่วมกันเพื่อกำหนดความต้องการ อัตรากำลังแรงงานในแต่ละประเภทงาน	4.06	1.13	มาก	4
6	สถานศึกษาจัดทำแผนความต้องการ อัตรากำลังของท้องถิ่นระดับจังหวัด และอำเภอ	3.66	1.03	มาก	6
รวมเฉลี่ย		4.04	0.92	มาก	

จากตาราง 10 พบว่า ระดับการบริหารสถานศึกษาตามแนวทางการจัดการศึกษา
ขั้นพื้นฐานเพื่อการมีงานทำ ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
ลำพูน เขต 1 ด้านสำรวจความต้องการอัตรากำลังแรงงานของท้องถิ่นระดับจังหวัดและอำเภอ
ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.04$, S.D. = 0.92) โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สถานศึกษา
จัดเก็บข้อมูลเพื่อวางแผนจัดทำหลักสูตรการเรียน ในการเตรียมผู้เรียนเข้าสู่เส้นทาง
การประกอบอาชีพที่ต้องการศึกษาต่อให้สอดคล้องกับความสนใจ บุคลิกภาพและความถนัด
ของตัวผู้เรียน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.28$, S.D. = 0.84) รองลงมา คือ สถานศึกษารับรู้
ถึงความต้องการอัตรากำลังแรงงานในจังหวัดและอำเภอ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.15$,
S.D. = 0.99) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ สถานศึกษาจัดทำแผนความต้องการอัตรากำลัง
ของท้องถิ่นระดับจังหวัดและอำเภอ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.66$, S.D. = 1.03)

ตาราง 11 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความคิดเห็นที่มีต่อการบริหารสถานศึกษาตามแนวทางการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการมีงานทำของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 1 ด้านจัดทำโปรแกรมการเรียนรู้รองรับประเภทและสาขาวิชาชีพ

ข้อ	รายการ	\bar{X}	S.D.	การแปลผล	อันดับ
1	สถานศึกษาจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา โดยคำนึงถึงความสอดคล้องกับความถนัดทางทักษะและสมรรถนะทางอาชีพและความถนัดทางสาขาวิชาชีพ	4.24	0.87	มาก	2
2	สถานศึกษาจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาในรายวิชาเพิ่มเติม โดยคำนึงถึงความสอดคล้องกับความถนัดทางทักษะและสมรรถนะทางอาชีพและความถนัดทางสาขาวิชาชีพ	4.34	0.78	มาก	1
3	สถานศึกษาจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาในรายวิชาเพิ่มเติม ให้สอดคล้องกันและรองรับพื้นฐานการศึกษาต่อในประเภทและสาขาตามหลักสูตรอาชีวศึกษาหรือกลุ่มวิชาตามหลักสูตรของอุดมศึกษา	3.98	0.69	มาก	4
4	สถานศึกษาจัดหลักสูตรระยะสั้นให้กับผู้เรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในลักษณะกลุ่มสมรรถนะย่อยแบบหลากหลายสาขาวิชาชีพ และเป็นลักษณะหน่วยสมรรถนะที่เฉพาะสาขาของประเภทวิชาชีพ	4.03	0.70	มาก	3
5	สถานศึกษาจัดหลักสูตรระยะสั้นโดยคำนึงถึงความต้องการตลาดของตลาดแรงงาน	3.93	0.69	มาก	5

ตาราง 11 (ต่อ)

ข้อ	รายการ	\bar{X}	S.D.	การแปลผล	อันดับ
6	สถานศึกษานำจัดทำความร่วมมือ การใช้หลักสูตรระหว่างหน่วยงานทาง การศึกษา เช่น หลักสูตรระยะสั้นที่ ร่วมมือกับวิทยาลัยเทคนิค หรือ หลักสูตรทวิศึกษา เป็นต้น	3.75	0.86	มาก	6
รวมเฉลี่ย		4.05	0.79	มาก	

จากตาราง 11 พบว่า ระดับการบริหารสถานศึกษาตามแนวทางการจัดการศึกษา
ขั้นพื้นฐานเพื่อการมีงานทำ ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
ลำพูน เขต 1 ดำเนินจัดทำโปรแกรมการเรียนรองรับประเภทและสาขาวิชาชีพ ในภาพรวมอยู่ใน
ระดับมาก ($\bar{X} = 4.05$, S.D. = 0.79) โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สถานศึกษาจัดหลักสูตร
ระยะสั้นให้กับผู้เรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในลักษณะกลุ่มสมรรถนะย่อยแบบหลากหลาย
สาขาวิชาชีพ และเป็นลักษณะหน่วยสมรรถนะที่เฉพาะสาขาของประเภทวิชาชีพ อยู่ในระดับ
มาก ($\bar{X} = 4.34$, S.D. = 0.78) รองลงมา คือ สถานศึกษาจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา
โดยคำนึงถึงความสอดคล้องกับความถนัดทางทักษะและสมรรถนะทางอาชีพและความถนัด
ทางสาขาวิชาชีพ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.24$, S.D. = 0.87) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด
คือ สถานศึกษานำจัดทำความร่วมมือการใช้หลักสูตรระหว่างหน่วยงานทางการศึกษา
เช่น หลักสูตรระยะสั้นที่ร่วมมือกับวิทยาลัยเทคนิค หรือ หลักสูตรทวิศึกษา เป็นต้น อยู่ในระดับ
มาก ($\bar{X} = 3.75$, S.D. = 0.86)

ตาราง 12 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความคิดเห็นที่มีต่อการบริหารสถานศึกษาตามแนวทางการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการมีงานทำของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 1 ด้านจัดผลการเรียนรู้และสาระสำคัญรายวิชาตามประเภทและกลุ่มสาขาวิชาชีพของรายวิชาชีพ

ข้อ	รายการ	\bar{X}	S.D.	การแปลผล	อันดับ
1	สถานศึกษาจัดผลการเรียนรู้ในรายวิชาที่เป็นความถนัดตามสมรรถนะอาชีพ โดยกำหนดผลการเรียนรู้ในรายวิชาตามหลักสูตรฐานสมรรถนะ	4.41	0.70	มาก	3
2	สถานศึกษาจัดสาระสำคัญในรายวิชาที่เป็นความถนัดตามสมรรถนะอาชีพได้กำหนดตามหลักสูตรฐานสมรรถนะ	4.27	0.84	มาก	5
3	สถานศึกษากำหนดผลการเรียนรู้ที่ชัดเจนว่าผู้เรียนจะสามารถทำอะไรได้เมื่อจบหลักสูตร	4.37	0.84	มาก	4
4	สถานศึกษาใช้มาตรฐานสมรรถนะเป็นกรอบในการพัฒนาหลักสูตร กำหนดเนื้อหา วางแผนการจัดการเรียนการสอน	4.50	0.62	มาก	1
5	สถานศึกษาวางแผนการประเมินผลมาตรฐานสมรรถนะ	4.46	0.66	มาก	2
รวมเฉลี่ย		4.40	0.74	มาก	

จากตาราง 12 พบว่า ระดับการบริหารสถานศึกษาตามแนวทางการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการมีงานทำของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 1 ด้านจัดผลการเรียนรู้และสาระสำคัญรายวิชาตามประเภทและกลุ่มสาขาวิชาชีพ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.40$, S.D. = 0.74) โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ สถานศึกษาใช้มาตรฐานสมรรถนะเป็นกรอบในการพัฒนาหลักสูตร กำหนดเนื้อหา วางแผนการจัดการเรียนการสอน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.50$, S.D. = 0.62) รองลงมา คือ

สถานศึกษาวางแผนการประเมินผลมาตรฐานสมรรถนะ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.46$, S.D. = 0.66) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ สถานศึกษาจัดสาระสำคัญในรายวิชาที่เป็นความถนัดตามสมรรถนะอาชีพได้กำหนดตามหลักสูตรฐานสมรรถนะ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.27$, S.D. = 0.84)

ตาราง 13 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความคิดเห็นที่มีต่อการบริหารสถานศึกษาตามแนวทางการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการมีงานทำของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 1 ด้านออกแบบหน่วยการเรียนรู้และจัดกระบวนการเรียนรู้แบบฝึกและถอดประสบการณ์บนฐานวิจัย

ข้อ	รายการ	\bar{X}	S.D.	การแปลผล	อันดับ
1	สถานศึกษาออกแบบหน่วยการเรียนรู้ที่เน้นการเปลี่ยนแปลงบทบาทของครูจากการเป็นผู้สอนมาเป็นผู้ดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้	4.52	0.69	มาก	2
2	สถานศึกษาจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นการเปลี่ยนแปลงบทบาทของครูจากการเป็นผู้สอนมาเป็นผู้ดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้	4.45	0.63	มาก	4
3	สถานศึกษาส่งเสริมให้ครูสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง	4.43	0.61	มาก	5
4	สถานศึกษาจัดการเรียนการสอนในรูปแบบ Active Learning ตามแนวทางการจัดทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 จัดการเรียนรู้โดยใช้การตั้งคำถาม	4.56	0.65	มาก	1
5	สถานศึกษาจัดการเรียนการสอนที่เน้นสมรรถนะทางสาขาวิชาชีพด้วยการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการข้ามสาขาวิชา	4.05	0.65	มาก	7
6	สถานศึกษาจัดการเรียนรู้โดยใช้การตั้งคำถาม สืบเสาะ ค้นคว้า สร้างองค์ความรู้ การสื่อสาร ความสัมพันธ์	4.15	0.56	มาก	6
7	สถานศึกษาจัดให้นักเรียนได้บริการชุมชนเพื่อตอบสนองสังคมและนำมาเป็นกรอบในการจัดการเรียนรู้	4.51	0.69	มาก	3
รวมเฉลี่ย		4.38	0.66	มาก	

จากตาราง 13 พบว่า ระดับการบริหารสถานศึกษาตามแนวทางการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการมีงานทำ ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

ลำพูน เขต 1 ด้านออกแบบหน่วยการเรียนรู้และจัดกระบวนการเรียนรู้แบบฝึกและ
 ถอดประสบการณ์บนฐานวิจัย ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.38$, S.D. = 0.66) โดยข้อที่
 มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สถานศึกษาจัดการเรียนการสอนในรูปแบบ Active Learning ตามแนวทาง
 การจัดทำทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 จัดการเรียนรู้โดยใช้การตั้งคำถาม อยู่ในระดับมาก
 ($\bar{X} = 4.56$, S.D. = 0.65) รองลงมา คือ สถานศึกษาออกแบบหน่วยการเรียนรู้ที่เน้นการ
 เปลี่ยนบทบาทของครูจากการเป็นผู้สอนมาเป็นผู้ดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้ อยู่ในระดับมาก
 ($\bar{X} = 4.52$, S.D. = 0.69) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ สถานศึกษาจัดการเรียนการสอนที่เน้น
 สมรรถนะทางสาขาวิชาชีพด้วยการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการข้ามสาขาวิชา อยู่ในระดับมาก
 ($\bar{X} = 4.05$, S.D. = 0.65)

**ตาราง 14 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความคิดเห็นที่มีต่อการ
 บริหารสถานศึกษาตามแนวทางการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการมีงานทำ
 ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน
 เขต 1 ด้านการวัดผลที่มีคุณภาพสูงและประเมินผลอย่างสมดุลเชิงคุณภาพ**

ข้อ	รายการ	\bar{X}	S.D.	การแปลผล	อันดับ
1	สถานศึกษาวัดผลตรงตามระดับพฤติกรรมและ ตรงตามหลักความรู้ที่กำหนดไว้ในแต่ละตัวชี้วัด รายวิชา	4.52	0.65	มาก	1
2	สถานศึกษาวัดผลตรงตามสมรรถนะและ ความรู้ที่ต้องการให้ผู้เรียนปฏิบัติได้และตรงกับ การทำกิจกรรมการเรียนรู้	4.49	0.71	มาก	3
3	สถานศึกษาวัดผลในรายวิชาพื้นฐาน ตาม พฤติกรรมในด้านความรู้ อันประกอบด้วย ความจำ ความเข้าใจ การนำไปประยุกต์ใช้ การ วิเคราะห์ สังเคราะห์และประเมินค่า	4.41	0.71	มาก	5
4	สถานศึกษาวัดผลในรายวิชาพื้นฐาน ตาม พฤติกรรม ด้านทักษะการปฏิบัติ อัน ประกอบด้วย การทำได้ตามแบบที่กำหนด การ ทำโดยไม่คู่มืออย่าง การทำได้สำเร็จ และการ นำไปประยุกต์ใช้	4.45	0.70	มาก	4

ตาราง 14 (ต่อ)

ข้อ	รายการ	\bar{X}	S.D.	การแปลผล	อันดับ
5	สถานศึกษาวัดผลในรายวิชาพื้นฐาน ตาม พฤติกรรมทาง ด้านเจตคติ อันประกอบด้วย การตอบสนองที่จะหาความจริง การได้หลัก ความรู้และยึดถือหลักความรู้เพื่อการนำ ความรู้ไปปฏิบัติ	4.50	0.68	มาก	2
รวมเฉลี่ย		4.47	0.69	มาก	

จากตาราง 14 พบว่า ระดับการบริหารสถานศึกษาตามแนวทางการจัดการศึกษา
ขั้นพื้นฐานเพื่อการมีงานทำ ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
ลำพูน เขต 1 ด้านการวัดผลที่มีคุณภาพสูงและประเมินผลอย่างสมดุลเชิงคุณภาพ ในภาพรวม
อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.47$, S.D. = 0.696) โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สถานศึกษาวัดผล
ตรงตามระดับพฤติกรรมและตรงตามหลักความรู้ที่กำหนดไว้ในแต่ละตัวชี้วัดรายวิชา อยู่ใน
ระดับมาก ($\bar{X} = 4.52$, S.D. = 0.65) รองลงมา คือ สถานศึกษาวัดผลในรายวิชาพื้นฐาน
ตามพฤติกรรมทาง ด้านเจตคติ อันประกอบด้วย การตอบสนองที่จะหาความจริง การได้
หลักความรู้และยึดถือหลักความรู้เพื่อการนำความรู้ไปปฏิบัติ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.50$,
S.D. = 0.68) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ สถานศึกษาวัดผลในรายวิชาพื้นฐาน
ตามพฤติกรรมในด้านความรู้ อันประกอบด้วย ความจำ ความเข้าใจ การนำไปประยุกต์ใช้
การวิเคราะห์ สังเคราะห์และประเมินค่าอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.41$, S.D. = 0.71)

ตาราง 15 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความคิดเห็นที่มีต่อการบริหารสถานศึกษาตามแนวทางการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการมีงานทำของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 1 ด้านจัดการเรียนรู้การเป็นผู้ประกอบการในกิจกรรมชุมนุม

ข้อ	รายการ	\bar{X}	S.D.	การแปลผล	อันดับ
1	สถานศึกษาจัดการเรียนรู้ให้นักเรียนมีทักษะและสมรรถนะตามประเภทวิชาชีพและสาขาวิชาชีพ	4.36	0.79	มาก	1
2	สถานศึกษาส่งเสริมประสบการณ์การเรียนรู้การเป็นผู้ประกอบการให้กับนักเรียนโดยให้นักเรียนสามารถเข้าฝึกประสบการณ์ในสถานประกอบการตามความสนใจ	3.88	0.71	มาก	4
3	สถานศึกษาจัดกิจกรรมชุมนุมและกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในหลักสูตรสถานศึกษาโดยเน้นด้านกระบวนการเรียนรู้การเป็นผู้ประกอบการ	4.07	0.58	มาก	2
4	สถานศึกษาส่งเสริมให้นักเรียนประกอบการค้าอย่างใดอย่างหนึ่งตามความถนัดและความสนใจของผู้เรียนโดยมีการรวมตัวกันประกอบธุรกิจ	3.87	0.68	มาก	5
5	สถานศึกษาส่งเสริมให้นักเรียนจัดทำโครงการผลิตสินค้า โดยมีการวิเคราะห์ความต้องการของตลาด การผลิต การแปรรูป การขาย	3.96	0.68	มาก	3
6	สถานศึกษาส่งเสริมให้นักเรียนมีการขายผลิตภัณฑ์ที่ได้ทำขึ้นและดำเนินการตามแผนการตลาดที่วางไว้ พร้อมทั้งมีการจัดทำบัญชีรายรับ รายจ่าย	3.88	0.69	มาก	4
รวมเฉลี่ย		4.01	0.71	มาก	

จากตาราง 15 พบว่า ระดับการบริหารสถานศึกษาตามแนวทางการจัดการศึกษา
 ขั้นพื้นฐานเพื่อการมีงานทำ ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
 ลำพูน เขต 1 ด้านจัดการเรียนรู้การเป็นผู้ประกอบการในกิจกรรมชุมนุม ในภาพรวมอยู่ในระดับ
 มาก ($\bar{X} = 4.01$, S.D. = 0.71) โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สถานศึกษาจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียน
 มีทักษะและสมรรถนะตามประเภทวิชาชีพและสาขาวิชาชีพ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.36$,
 S.D. = 0.79) รองลงมา คือ สถานศึกษาจัดกิจกรรมชุมนุมและกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
 ในหลักสูตรสถานศึกษาโดยเน้นด้านกระบวนการเรียนรู้การเป็นผู้ประกอบการ อยู่ในระดับมาก
 ($\bar{X} = 4.07$, S.D. = 0.58) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ สถานศึกษาส่งเสริมให้ผู้เรียน
 ประกอบการค้าอย่างใดอย่างหนึ่งตามความถนัดและความสนใจของผู้เรียน โดยมีการรวมตัว
 กันประกอบธุรกิจ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.87$, S.D. = 0.68)

ตาราง 16 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความคิดเห็นที่มีต่อการ
 บริหารสถานศึกษาตามแนวทางการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการมีงานทำ
 ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 1
 ด้านจัดการเทียบโอนหน่วยกิต รายวิชากรณีเปลี่ยนโปรแกรมการเรียน

ข้อ	รายการ	\bar{X}	S.D.	การแปลผล	อันดับ
1	สถานศึกษาเทียบโอนหน่วยกิต รายวิชา กรณี เปลี่ยนโปรแกรมการเรียน สำหรับนักเรียนที่ ยังไม่ค้นพบตัวตน ที่เป็นบุคลิกภาพ และ ความถนัดทางอาชีพ	3.81	0.86	มาก	5
2	สถานศึกษาปรับเส้นทางการศึกษาให้นักเรียน ได้ค้นพบตัวตนที่เป็นไปตามบุคลิกภาพ ความ ถนัดและความสนใจ	4.36	0.74	มาก	1
3	สถานศึกษาจัดให้มีการเทียบโอนผลการเรียน รายวิชาพื้นฐานโดยเทียบสาระสำคัญรายวิชา และจำนวนชั่วโมงการเรียน	4.09	1.08	มาก	3
4	สถานศึกษาจัดเส้นทางการศึกษาสู่การประกอบ อาชีพตรงกับศักยภาพของผู้เรียน	4.17	0.97	มาก	2

ตาราง 16 (ต่อ)

ข้อ	รายการ	\bar{X}	S.D.	การแปลผล	อันดับ
5	สถานศึกษาจัดทำหลักเกณฑ์ในการเทียบโอนหน่วยกิต รายวิชาที่มีรายวิชาพื้นฐานร่วมกัน และเทียบสาระสำคัญของรายวิชาและชั่วโมงการเรียน	3.90	0.83	มาก	4
รวมเฉลี่ย		0.47	0.92	มาก	

จากตาราง 16 พบว่า ระดับการบริหารสถานศึกษาตามแนวทางการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการมีงานทำ ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 1 ด้าน จัดการเทียบโอนหน่วยกิต รายวิชากรณีเปลี่ยนโปรแกรมการเรียน ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.07$, S.D. = 0.92) โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สถานศึกษาปรับเส้นทางการศึกษาให้ผู้เรียนได้ค้นพบตัวตนที่เป็นไปตามบุคลิกภาพ ความถนัด และความสนใจ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.36$, S.D. = 0.74) รองลงมา คือ สถานศึกษาจัดเส้นทางการศึกษาสู่การประกอบอาชีพตรงกับศักยภาพของผู้เรียน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.17$, S.D. = 0.97) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ สถานศึกษาเทียบโอนหน่วยกิต รายวิชากรณีเปลี่ยนโปรแกรมการเรียน สำหรับผู้เรียนที่ยังไม่ค้นพบตัวตนที่เป็นบุคลิกภาพและความถนัดทางอาชีพ อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.81$, S.D. = 0.86)

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะการบริหารสถานศึกษาตามแนวทางการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการมีงานทำ ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 1

ตาราง 17 แสดงความถี่เกี่ยวกับข้อเสนอแนะการบริหารสถานศึกษาตามแนวทางการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการมีงานทำ ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 1

ข้อ	การบริหารสถานศึกษาตามแนวทางการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการมีงานทำ	ความถี่ (f)	อันดับ
1	ควรสนับสนุนงบประมาณให้ทั่วถึงทุกโรงเรียน	28	1
2	การสำรวจความต้องการแรงงานในท้องถิ่น ยากต่อการคาดเดาเนื่องจากสภาพเศรษฐกิจโลกที่เปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ	19	2
3	ควรสนับสนุนครูให้ได้รับการอบรมทักษะอาชีพใหม่ในศตวรรษที่ 21	14	3
4	การจัดทำหลักสูตรระยะสั้นให้ทันตลาดแรงงานยังคงขาดผู้เชี่ยวชาญบางสาขาที่จะมาสอนในโรงเรียน	9	4
5	การฝึกงานกับผู้ประกอบการในชุมชนเป็นไปได้ยาก เนื่องจากมีสถานประกอบการน้อยเกินกว่าจะรองรับนักเรียนทั้งหมดได้	7	5
6	ช่องทางในการจำหน่ายสินค้าของนักเรียนมีจำกัด	3	6

จากตารางที่ 17 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามได้ ให้ข้อเสนอแนะในการบริหารสถานศึกษาตามแนวทางการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการมีงานทำ ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 1 ซึ่งข้อเสนอแนะที่มีความถี่สูงสุดคือ ควรสนับสนุนงบประมาณให้ทั่วถึงทุกโรงเรียน รองลงมา คือ การสำรวจความต้องการแรงงานในท้องถิ่น ยากต่อการคาดเดาเนื่องจากสภาพเศรษฐกิจโลกที่เปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ ส่วนข้อเสนอแนะที่มีความถี่ต่ำที่สุด คือ ช่องทางการจำหน่ายสินค้าของนักเรียนมีจำกัด

บทที่ 5

บทสรุป

การศึกษาเรื่อง การบริหารสถานศึกษาตามแนวทางการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อการมีงานทำ ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 1 มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการบริหารสถานศึกษาตามแนวทางการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการมีงานทำของสถานศึกษาขยายโอกาสทางการศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 1 และเพื่อศึกษาข้อเสนอแนะในการบริหารสถานศึกษาตามแนวทางการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการมีงานทำของสถานศึกษาขยายโอกาสทางการศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 1 ผู้วิจัยได้นำเสนอโดยเรียงลำดับหัวข้อ ดังนี้

1. สรุปผลการวิจัย
2. อภิปรายผลการวิจัย
3. ข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

การศึกษาเรื่อง การบริหารสถานศึกษาตามแนวทางการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อการมีงานทำ ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 1 สรุปผลการศึกษา ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

จากผลการศึกษาข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามเพื่อการวิจัย การบริหารสถานศึกษาตามแนวทางการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการมีงานทำของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 1 เมื่อพิจารณาโดยภาพรวม พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มากกว่าเพศชาย ซึ่งส่วนใหญ่เป็นหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ มากกว่าผู้บริหารสถานศึกษา และเป็นผู้สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรี มากที่สุดและสำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาโทมีจำนวนรองลงมา ผู้บริหารและหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้มีประสบการณ์ในการทำงานส่วนใหญ่อยู่ระหว่าง 6-10 ปี รองลงมา มีประสบการณ์ในการทำงาน ต่ำกว่า 5 ปี มีประสบการณ์ในการทำงาน 11 ปีขึ้นไป ตามลำดับ โดยส่วนใหญ่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดเล็ก และอยู่ในโรงเรียนขนาดกลาง ตามลำดับ

2. ผลการศึกษาข้อมูลสภาพการบริหารสถานศึกษาตามแนวทางการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการมีงานทำ ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 1

จากผลการวิเคราะห์สภาพการบริหารสถานศึกษาตามแนวทางการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการมีงานทำ ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 1 พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ($\bar{X} = 4.29$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านการวัดผลที่มีคุณภาพสูงและประเมินผลอย่างสมดุลเชิงคุณภาพ ด้านที่มีค่าเฉลี่ยรองลงมา คือ ด้านการจัดผลการเรียนรู้และสาระสำคัญรายวิชาตามประเภทและกลุ่มสาขาวิชาชีพของรายวิชาชีพ และด้านที่มีค่าน้อยที่สุดคือด้านจัดการเรียนรู้การเป็นผู้ประกอบการในกิจกรรมชุมนุม โดยเรียงตามแนวทางการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการมีงานทำ ดังนี้

1. สภาพการบริหารสถานศึกษาตามแนวทางการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการมีงานทำ ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 1 ด้านที่ 1 ด้านการจัดรายวิชาแนะแนว แนะนำลักษณะการทำงานของแต่ละอาชีพ ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ สถานศึกษาจัดรายวิชาแนะแนว แนะนำลักษณะการทำงานของแต่ละอาชีพที่สำคัญในจังหวัดและอำเภอของนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ด้านที่มีค่าเฉลี่ยรองลงมา คือ สถานศึกษาประสานหน่วยงาน องค์กร สถานศึกษา ทั้งภาครัฐและเอกชน ในการสร้างความร่วมมือและจัดให้มีการแนะนำลักษณะอาชีพในเขตอำเภอและจังหวัดที่สำคัญ และสอดคล้องกับโปรแกรมการเรียน และด้านที่มีค่าน้อยที่สุด คือ สถานศึกษามีการประชาสัมพันธ์ให้นักเรียนและผู้ปกครองได้รับทราบลักษณะของอาชีพในจังหวัดและอำเภอ ตลอดจนถึงแนวทางการประกอบอาชีพสำคัญในจังหวัดและอำเภอของนักเรียน

2. สภาพการบริหารสถานศึกษาตามแนวทางการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการมีงานทำ ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 1 ด้านที่ 2 ด้านการประเมินบุคลิกภาพความเหมาะสมด้านอาชีพ ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ สถานศึกษาประสานหน่วยงาน องค์กร สถานศึกษา ทั้งภาครัฐและเอกชน ในการใช้เครื่องประเมินบุคลิกภาพด้านอาชีพของผู้เรียนเป็นรายบุคคลและสะท้อนผลการประเมินโดยใช้เทคนิคการแปลผลและสถานศึกษาสื่อสารกับนักเรียนและผู้ปกครองให้เห็นภาพสะท้อนจากการประเมินบุคลิกภาพของนักเรียนเพื่อใช้เป็นข้อมูลการตัดสินใจเลือกโปรแกรมในการเรียน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยรองลงมา คือ สถานศึกษาให้นักเรียนสามารถตัดสินใจเลือกเรียนตามโปรแกรมการเรียนที่เปิดหลักสูตรรายวิชาตามประเภทและสาขาวิชาชีพที่รองรับ

ความต้องการอัตรากำลังแรงงานของจังหวัดและอำเภอของตนเอง และด้านที่มีค่าเฉลี่ย น้อยที่สุด คือ สถานศึกษามีการสะท้อนผลการประเมินโดยใช้เทคนิคการแปลผล

3. สภาพการบริหารสถานศึกษาตามแนวทางการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการ มุ่งงานทำ ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 1 ด้านที่ 3 ด้านการสำรวจความต้องการอัตรากำลังแรงงานของท้องถิ่นระดับจังหวัดและอำเภอ ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ สถานศึกษาจัดเก็บข้อมูลเพื่อวางแผนจัดทำหลักสูตรการเรียน ในการเตรียมนักเรียนเข้าสู่เส้นทางการประกอบอาชีพที่ต้องการศึกษาต่อให้สอดคล้องกับ ความสนใจ บุคลิกภาพ และความถนัดของตัวนักเรียน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยรองลงมา คือ สถานศึกษารับรู้ถึงความต้องการอัตรากำลังแรงงานในจังหวัดและอำเภอ และด้านที่มี ค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ สถานศึกษาจัดทำแผนความต้องการอัตรากำลังของท้องถิ่นระดับจังหวัด และอำเภอ

4. สภาพการบริหารสถานศึกษาตามแนวทางการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการ มุ่งงานทำ ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 1 ด้านที่ 4 ด้านการจัดทำโปรแกรมการเรียนรองรับประเภทและสาขาวิชาชีพ ด้านที่มีค่าเฉลี่ย มากที่สุด คือ สถานศึกษาจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาในรายวิชาเพิ่มเติม โดยคำนึงถึง ความสอดคล้องกับความถนัดทางทักษะและสมรรถนะทางอาชีพและความถนัดทางสาขา วิชาชีพ ด้านที่มีค่าเฉลี่ยรองลงมา คือ สถานศึกษาจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา โดยคำนึงถึง ความสอดคล้องกับความถนัดทางทักษะและสมรรถนะทางอาชีพและความถนัดทางสาขา วิชาชีพ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ สถานศึกษานำจัดทำความร่วมมือการใช้หลักสูตร ระหว่างหน่วยงานทางการศึกษา เช่น หลักสูตรระยะสั้นที่ร่วมมือกับวิทยาลัยเทคนิค หรือหลักสูตรทวิศึกษา เป็นต้น

5. สภาพการบริหารสถานศึกษาตามแนวทางการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการ มุ่งงานทำ ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 1 ด้านที่ 5 ด้านการจัดผลการเรียนรู้และสาระสำคัญรายวิชาตามประเภทและกลุ่มสาขาวิชาชีพ ของรายวิชาชีพ ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ สถานศึกษาใช้มาตรฐานสมรรถนะเป็นกรอบ ในการพัฒนาหลักสูตร กำหนดเนื้อหา วางแผนการจัดการเรียนการสอน ด้านที่มีค่าเฉลี่ย รองลงมา คือ สถานศึกษาวางแผนการประเมินผลมาตรฐานสมรรถนะ และด้านที่มีค่าเฉลี่ย น้อยที่สุด คือ สถานศึกษาจัดสาระสำคัญในรายวิชาที่เป็นความถนัดตามสมรรถนะอาชีพ ได้กำหนดตามหลักสูตรฐานสมรรถนะ

6. สภาพการบริหารสถานศึกษาตามแนวทางการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการทำงาน ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 1 ด้านที่ 6 ด้านการออกแบบหน่วยการเรียนรู้และจัดกระบวนการเรียนรู้แบบฝึกและถอดประสบการณ์บนฐานวิจัย ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ สถานศึกษาจัดการเรียนการสอนในรูปแบบ Active Learning ตามแนวทางการจัดทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ด้านที่มีค่าเฉลี่ยรองลงมา คือ สถานศึกษาออกแบบหน่วยการเรียนรู้ที่เน้นการเปลี่ยนบทบาทของครูจากการเป็นผู้สอนมาเป็นผู้ดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ สถานศึกษาจัดการเรียนการสอนที่เน้นสมรรถนะทางสาขาวิชาชีพด้วยการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการข้ามสาขาวิชา

7. สภาพการบริหารสถานศึกษาตามแนวทางการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการทำงาน ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 1 ด้านที่ 7 ด้านการวัดผลที่มีคุณภาพสูงและประเมินผลอย่างสมดุลเชิงคุณภาพ ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ สถานศึกษาวัดผลตรงตามระดับพฤติกรรมและตรงตามหลักความรู้ที่กำหนดไว้ในแต่ละตัวชี้วัดรายวิชา ด้านที่มีค่าเฉลี่ยรองลงมา คือ สถานศึกษาวัดผลในรายวิชาพื้นฐานตามพฤติกรรม ด้านเจตคติ อันประกอบด้วย การตอบสนองที่จะหาความจริง การได้หลักความรู้และยึดถือหลักความรู้เพื่อนำความรู้ไปปฏิบัติ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ สถานศึกษาวัดผลในรายวิชาพื้นฐาน ตามพฤติกรรมในด้านความรู้ อันประกอบด้วย ความจำ ความเข้าใจ การนำไปประยุกต์ใช้ การวิเคราะห์ สังเคราะห์และประเมินค่า

8. สภาพการบริหารสถานศึกษาตามแนวทางการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการทำงาน ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 1 ด้านที่ 8 ด้านจัดการเรียนรู้การเป็นผู้ประกอบการในกิจกรรมชุมนุม ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ สถานศึกษาจัดการเรียนรู้ให้นักเรียนมีทักษะและสมรรถนะตามประเภทวิชาชีพและสาขาวิชาชีพ ด้านที่มีค่าเฉลี่ยรองลงมา คือ สถานศึกษาจัดกิจกรรมชุมนุมและกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในหลักสูตรสถานศึกษาโดยเน้นด้านกระบวนการเรียนรู้การเป็นผู้ประกอบการ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ สถานศึกษาส่งเสริมให้นักเรียนประกอบการค้าอย่างใดอย่างหนึ่งตามความถนัดและความสนใจของผู้เรียน โดยมีการรวมตัวกันประกอบธุรกิจ

9. สภาพการบริหารสถานศึกษาตามแนวทางการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการทำงาน ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 1 ด้านที่ 9 ด้านจัดการเทียบโอนหน่วยกิต รายวิชากรณีเปลี่ยนโปรแกรมการเรียน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ สถานศึกษาปรับเส้นทางการศึกษาให้นักเรียนได้ค้นพบตัวตนที่เป็นไป

ตามบุคลิกภาพ ความถนัดและความสนใจ ด้านที่มีค่าเฉลี่ยรองลงมา คือ สถานศึกษา จัดเส้นทางการศึกษาสู่การประกอบอาชีพตรงกับศักยภาพของผู้เรียน และด้านที่มีค่าเฉลี่ย น้อยที่สุด คือ สถานศึกษาเทียบโอนหน่วยกิต รายวิชา กรณีเปลี่ยนโปรแกรมการเรียน สำหรับ นักเรียนที่ยังไม่เคยค้นพบตัวตน ที่เป็นบุคลิกภาพ และความถนัดทางอาชีพ

3. ผลการศึกษาข้อเสนอแนะการบริหารสถานศึกษาตามแนวทางการจัดการศึกษา ขั้นพื้นฐานเพื่อการมีงานทำ ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ลำพูน เขต 1

จากการศึกษาพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามได้ให้ข้อเสนอแนะการบริหารตามแนวทางการ จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการมีงานทำ ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาลำพูน เขต 1 ซึ่งข้อเสนอแนะที่มีความถี่สูงสุดคือ ควรมีการสนับสนุนด้าน งบประมาณให้ทั่วถึงทุกโรงเรียน รองลงมา คือ การสำรวจความต้องการแรงงานในท้องถิ่น ยากต่อการคาดเดาเนื่องจากสภาพเศรษฐกิจโลกที่เปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ ข้อเสนอแนะ ที่มีความถี่ต่ำสุด คือ ช่องทางในการจำหน่ายสินค้าของนักเรียนมีจำกัด

อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาการบริหารสถานศึกษาตามแนวทางการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อการมีงานทำ ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 1 สามารถสรุปผลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ได้ดังนี้

1. เพื่อศึกษาสภาพการบริหารสถานศึกษาตามแนวทางการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อการมีงานทำของสถานศึกษาขยายโอกาสทางการศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 1 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับ ค่าเฉลี่ยมากไปน้อย อภิปรายเป็นรายด้าน ดังนี้

1.1 ด้านการวัดผลที่มีคุณภาพสูงและประเมินผลอย่างสมดุลเชิงคุณภาพ

จากผลการศึกษา พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก มาจากการที่สถานศึกษา มีการวัดผลตรงตามระดับพฤติกรรมและตรงตามหลักความรู้ที่กำหนดไว้ในแต่ละตัวชี้วัด รายวิชาพื้นฐานตามพฤติกรรมในด้านเจตคติ อันประกอบด้วย การตอบสนองที่จะหาความจริง การได้หลักความรู้และยึดถือหลักความรู้เพื่อนำความรู้ไปปฏิบัติ และตามพฤติกรรมในด้าน ความรู้ อันประกอบด้วย ความจำ ความเข้าใจ การนำไปประยุกต์ใช้ การวิเคราะห์ สังเคราะห์ และการประเมินค่า ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ หทัยทิพย์ ชันทะสา (2565) ศึกษาเรื่อง แนวทางการบริหารงานแนะแนวในสถานศึกษา กลุ่มคอยอินทนนท์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่

การศึกษามัธยมศึกษา เชียงใหม่ ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพการบริหารงานแนะแนว ในสถานศึกษากลุ่มดอยอินทนนท์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงใหม่ โดยรวมอยู่ในระดับมากและ 2) แนวทางการบริหารงานแนะแนวในสถานศึกษา กลุ่ม ดอยอินทนนท์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงใหม่ ด้านการศึกษา ผู้บริหารควรมีการกำกับติดตาม นิเทศการดำเนินงานแนะแนวอย่างเป็นรูปธรรม จัดทำตัวชี้วัด ในการประเมินผลการดำเนินงานแนะแนวด้านการศึกษาอย่างชัดเจน กล่าวคือมีการแต่งตั้ง คณะกรรมการดำเนินการนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผลการดำเนินงานแนะแนวของ สถานศึกษา มีการตั้งค่าเป้าหมายในการประเมินผลความสำเร็จของโครงการ และ SWOT โครงการสำหรับพัฒนาจัดทำโครงการในปีการศึกษาถัดไป ทำให้เกิดการวัดผลและ การประเมินที่มีคุณภาพ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ราเมษ ลางกระโทก และคณะ (2561) ศึกษาปัญหาและแนวทางการบริหารงานวัดผลประเมินผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาการบริหารงานวัดผล ประเมินผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 โดยรวมมีปัญหาการปฏิบัติในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านการวัดผล ประเมินผล คุณลักษณะอันพึงประสงค์ มีปัญหาการปฏิบัติในระดับมากที่สุด ส่วนด้านอื่น ๆ มีปัญหา การปฏิบัติในระดับมาก กล่าวหาปัญหาที่พบคือ ครูขาดความรู้ในเรื่องการสร้างเครื่องมือวัดผล และประเมินผลการศึกษา ทำให้เห็นว่าเมื่อสถานศึกษารวมถึงบุคลากรการศึกษานั้น ขาดศักยภาพในการวัดผลและประเมินผลอาจส่งผลกระทบต่อภาพรวมของการวัดผลและ ประเมินผลของผู้เรียนได้ และควรมีการส่งเสริมให้มีการพัฒนาและปรับปรุง เครื่องมือและ ประเมินผลให้เป็นไปตามศักยภาพของผู้เรียน

1.2 ด้านจัดผลการเรียนรู้และสาระสำคัญรายวิชาตามประเภทและกลุ่มสาขา วิชาชีพของรายวิชาชีพ

จากผลการศึกษาพบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยสถานศึกษา ใช้มาตรฐานสมรรถนะของสถานศึกษาเป็นกรอบในการพัฒนาหลักสูตร กำหนดเนื้อหา วางแผนการจัดการเรียนการสอน วางแผนการประเมินผลมาตรฐาน จัดสาระสำคัญในรายวิชา ที่เป็นความถนัดตามสมรรถนะอาชีพของผู้เรียนให้มีส่วนร่วมกับการเรียนรู้ตามประสงค์ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชีรัชย์ เนตรถนอมศักดิ์ (2561) ศึกษาผลการจัดการเรียน การสอนภายใต้กรอบมาตรฐานคุณวุฒิ ระดับอุดมศึกษา รายวิชา 241307 กระบวนการจัดการ เรียนรู้ตามตัวบ่งชี้การสอนที่เน้นผู้เรียนสำคัญ ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่าการจัดกิจกรรม การเรียนการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่ออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอนตามตัวบ่งชี้

ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สามารถส่งเสริมให้นักศึกษาสามารถพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ทั้งในส่วนของความรู้ในเนื้อหาสาระที่ประเมินจากแบบทดสอบกลางภาคและปลายภาคและการปฏิบัติซึ่งประเมินจากภาระงานรวบยอด ซึ่งเป็นไปตามหลักการสำคัญของการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และสอดคล้องกับการวิจัยของ จุฬารัตน์ พลรัักษ์ (2566) ศึกษาเรื่องการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ การแก้ปัญหา และการคิดอย่างมีเหตุผลของเด็กปฐมวัย ผลการวิจัย พบว่า การศึกษาสภาพปัจจุบัน ความต้องการและองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้อง สนับสนุนร่างรูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ พบว่า 1) ครูผู้สอนได้กำหนดเป้าหมายและให้ความสำคัญกับบริบทการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เสริมสร้างความสามารถการแก้ปัญหา และการคิดอย่างมีเหตุผลของนักเรียน แต่ยังไม่บรรลุผลตามเป้าหมาย จึงต้องการพัฒนาผู้เรียนอย่างรอบด้าน ทั้งด้านร่างกายด้านอารมณ์จิตใจ ด้านสังคม และด้านสติปัญญา ในมิติของศักยภาพการคิดแก้ปัญหาและสร้างความรู้ใหม่ในมุมมองที่ซับซ้อน ทำทนายและมีคุณค่ามากขึ้น 2) ผลการประเมินคุณภาพและความเหมาะสมของร่างรูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ โดยรวมอยู่ในระดับมาก กล่าวว่าการเรียนรู้ที่ดีจะขึ้นอยู่กับเงื่อนไขด้านศักยภาพพัฒนาการของผู้เรียนที่เป็นไปได้สูงสุดในบริบทการเรียนรู้ขณะนั้น และสามารถเสริมสร้างให้เกิดการเรียนรู้เต็มศักยภาพเมื่อผู้เรียนได้รับการแนะนำความรู้ หรือมีเงื่อนไขสนับสนุนให้เกิดองค์ความรู้ ความเข้าใจ และการคิดเพิ่มขึ้นที่เชื่อมโยงกับการสร้างและปรับขยาย หรือสร้างสรรค์ความรู้ในบริบทการเรียนรู้ที่ทำทนายแรงจูงใจและความสามารถของผู้เรียน รวมทั้งการเรียนรู้แบบร่วมมือเป็นเงื่อนไขที่ช่วยให้ผู้เรียนประสบผลสำเร็จในการเรียนมากขึ้น

1.3 ด้านออกแบบหน่วยการเรียนรู้และจัดกระบวนการเรียนรู้แบบฝึกและถอดประสบการณ์พื้นฐานวิจัย

จากผลการศึกษาพบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยสถานศึกษาได้มีการจัดการเรียนการสอนในรูปแบบ Active Learning ตามแนวทางการจัดทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยมีออกแบบหน่วยการเรียนรู้ที่เน้นการเปลี่ยนบทบาทของครูจากการเป็นผู้สอนมาเป็นผู้ดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้ จัดการเรียนการสอนที่เน้นสมรรถนะทางสาขาวิชาชีพด้วยการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการข้ามสาขาวิชา และนำมาประยุกต์ให้กับข้อมูลพื้นฐานวิจัยเพื่อให้ได้มาซึ่งประสิทธิผลของการออกแบบหน่วยการเรียนรู้และจัดกระบวนการเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กิตติศักดิ์ ใจอ่อน และกตัญญูดา บางโท (2565) ได้ศึกษาการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานเพื่อส่งเสริมความสามารถในการออกแบบการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักศึกษา ผลการวิจัยพบว่า 1) หลังจากจัดกิจกรรมในแต่ละวงจร

ปฏิบัติการนั้นนักศึกษาที่มีความสามารถในการออกแบบการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 เพิ่มขึ้น โดยนักศึกษาที่มีความสามารถในการออกแบบการจัดการเรียนรู้อยู่ในระดับดีมาก ซึ่งปัจจัยสำคัญในการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน คือ การใช้สถานการณ์ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับชีวิตจริงของนักศึกษาเป็นตัวกระตุ้นให้นักศึกษาเกิดความสนใจอยากที่จะค้นหาคำตอบ และได้ลงมือปฏิบัติจริงผ่านการแก้ปัญหาาร่วมกันภายในทีม โดยครูเปิดโอกาสให้นักศึกษามีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน ปรับปรุงแก้ไขชิ้นงานในระหว่างและหลังทำกิจกรรมจึงทำให้นักศึกษามีระดับความสามารถในการออกแบบที่เปลี่ยนไปในทางที่ดีขึ้น และสอดคล้องกับงานวิจัยของ กิรติ คุวสานนท์ และสมพงษ์ จิตระดับ (2561) ได้ศึกษาการสังเคราะห์รูปแบบการจัดการเรียนรู้ ชุมชนโดยใช้การวิจัยเป็นฐาน เพื่อการขับเคลื่อนนโยบายการศึกษาจากล่างสู่บน. ผลการสังเคราะห์ข้อมูลพบว่า ความยืดหยุ่นของกระบวนการวิจัยในการปรับเปลี่ยนไปตามปัญหาความสนใจและจังหวะของชุมชน เป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้งานวิจัยเพื่อท้องถิ่นถูกประยุกต์ใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพในแต่ละพื้นที่ โดยได้กล่าวถึงการนำหลักการแนวคิดของกระบวนการวิจัยท้องถิ่น ที่ค้นพบจากการสังเคราะห์มาใช้วางนโยบายงานวิจัยนี้เป็นส่วนสำคัญในการศึกษาในโรงเรียนการศึกษานอกระบบโรงเรียน การศึกษาตามอัธยาศัยครอบคลุมตั้งแต่ระดับปฐมวัยประถมศึกษา มัธยมศึกษา อาชีวศึกษา อุดมศึกษา การวิจัยท้องถิ่นจะเป็นการเชื่อมโยงบูรณาการกระบวนการเรียนรู้ สร้างสมรรถนะ ค่านิยม และคุณลักษณะสำคัญให้กับผู้เรียน ให้สอดคล้องไปกับนโยบาย การให้โอกาสแก่เด็กยากจน ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ Active Learning การสอนแบบโครงงาน หลักสูตรแกนกลาง Professional Learning Community และนโยบายอื่น ๆ

1.4 ด้านการจัดรายวิชาแนะแนว แนะนำลักษณะการทำงานของแต่ละอาชีพที่สำคัญ

จากผลการศึกษาพบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก มาจากสถานศึกษาจัดรายวิชาแนะแนว แนะนำลักษณะการทำงานของแต่ละอาชีพที่สำคัญในจังหวัดและอำเภอให้แก่ผู้เรียน โดยสถานศึกษามีประสานหน่วยงาน องค์กร สถานศึกษา ทั้งภาครัฐและเอกชนในการสร้างความร่วมมือและจัดให้มีการแนะนำลักษณะอาชีพในเขตอำเภอและจังหวัดที่สำคัญและสอดคล้องกับโปรแกรมการเรียน และสถานศึกษามีการประชาสัมพันธ์ให้นักเรียนและผู้ปกครองได้รับทราบลักษณะของอาชีพในจังหวัดและอำเภอ ตลอดจนแนวทางการประกอบอาชีพสำคัญในจังหวัดและอำเภอของนักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ คชาวุธ ชันไชย (2561) ศึกษาสภาพและแนวทางการบริหารกิจกรรมแนะแนวของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 39 จากการศึกษาพบว่า สภาพการบริหารกิจกรรมแนะ

แนวของสถานศึกษา ในภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ผลเนื่องมาจากกิจกรรมแนะแนวด้านการศึกษา เป็นกิจกรรมที่ช่วยให้ผู้เรียนได้พัฒนาตนเองในด้านการเรียนอย่างเต็มตามศักยภาพ กำหนดเป้าหมาย วางแผน และตัดสินใจทางการศึกษา รู้จักแสวงหา มีนิสัยใฝ่รู้ใฝ่เรียน มีวิธีการเรียนรู้ที่เหมาะสม และใช้ข้อมูลประกอบการวางแผนการเรียน หรือการศึกษาต่อได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชูติมา ทองมีขวัญ และคณะ (2565) ที่ได้ศึกษาการเสริมสร้างการรับรู้ความสามารถของตนเองในการตัดสินใจเลือกอาชีพของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายโดยชุดกิจกรรมแนะแนว ผลการวิจัยพบว่านักเรียนมีการรับรู้ความสามารถของตนเองในการตัดสินใจเลือกอาชีพโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก กล่าวว่่านักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายเป็นวัยที่มีความต้องการในการสำรวจข้อมูลต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นข้อมูลด้านการศึกษา ข้อมูลด้านอาชีพ และข้อมูลด้านส่วนตัว และสังคมจากการสืบค้นข้อมูลจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ที่นักเรียนสามารถเข้าถึงได้ ซึ่งในช่วงวัยนี้เป็นวัยที่ต้องการข้อมูลเพื่อที่จะนำมาประเมินความสามารถของตนเอง และนำข้อมูลนั้นไปต่อยอดในการวางแผนตัดสินใจเลือกอาชีพต่อไปในอนาคต

1.5 ด้านประเมินบุคลิกภาพความเหมาะสมด้านอาชีพ

จากผลการศึกษาพบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยสถานศึกษามีการประสานหน่วยงาน องค์กร สถานศึกษา ทั้งภาครัฐและเอกชน ในการใช้เครื่องประเมินบุคลิกภาพด้านอาชีพของผู้เรียนเป็นรายบุคคลและสะท้อนผลการประเมินโดยใช้เทคนิคการแปลผลและสถานศึกษาสื่อสารกับนักเรียนและผู้ปกครองให้เห็นภาพสะท้อนจากการประเมินบุคลิกภาพของนักเรียนเพื่อใช้เป็นข้อมูลการตัดสินใจเลือกโปรแกรมในการเรียนให้นักเรียนสามารถตัดสินใจเลือกเรียนตามโปรแกรมการเรียนที่เปิดหลักสูตรรายวิชาตามประเภทและสาขาวิชาชีพที่รองรับความต้องการอัตรากำลังแรงงานของจังหวัดและอำเภอของตนเอง และ สถานศึกษามีการสะท้อนผลการประเมินโดยใช้เทคนิคการแปลผลที่จัดทำขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วารุณี เมืองช้าง และคณะ (2564) ศึกษาการเสริมสร้าง ความ สอดคล้องระหว่างความสนใจกับความ ต้องการประกอบอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายโดยใช้กิจกรรมแนะแนว ผลการวิจัย นักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายมีความสอดคล้องระหว่างความสนใจกับความ ต้องการประกอบอาชีพ คิดเป็นร้อยละ 91.6 และร้อยละ 8.4 ไม่มีความสอดคล้องระหว่างความสนใจกับความ ต้องการประกอบอาชีพ ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่านักเรียนในโรงเรียนได้รับความรู้ ข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ เกี่ยวกับอาชีพและ ได้มีโอกาสเข้าร่วมกิจกรรมจากทางโรงเรียน เช่นโครงการแนะศึกษาต่อและอาชีพและกิจกรรมการเรียนการสอนในวิชาแนะแนวมาใช้ประกอบการพิจารณาในการกำหนดความสนใจและ

ความต้องการประกอบอาชีพของตนเอง ซึ่งในช่วงวัยของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา กำลังเป็นช่วงที่แสวงหาข้อมูลและมีความสนใจกับกิจกรรมต่าง ๆ ทางสังคม และสอดคล้องกับการวิจัยของ วลัยนาสภ์ มีพันธุ์ และคณะ (2566) ได้ศึกษาความสามารถในการวางแผนอาชีพของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นในประเทศไทย ผลการวิจัยแสดงให้เห็นภาพรวมความเข้าใจของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีต่อ 1) การตระหนักรู้ถึงการวางแผนอาชีพ 2) บุคคลที่สามารถเข้าถึงเพื่อขอความช่วยเหลือในการวางแผนอาชีพ และ 3) ความเข้าใจต่อกระบวนการวางแผนอาชีพ นอกจากนี้ผลการวิจัยยังแสดงให้เห็นว่าการวางแผนอาชีพจำเป็นอย่างยิ่งต่อนักเรียน ซึ่งโดยส่วนใหญ่แล้วนักเรียนจะพึ่งพาผู้ปกครอง เพื่อน และโซเชียลมีเดียในการช่วยเหลือเรื่องการวางแผนอาชีพ เช่น การตัดสินใจเลือกอาชีพ หรือการหาข้อมูลและความช่วยเหลือที่เกี่ยวข้องกับอาชีพที่ตนเองสนใจ และความเข้าใจต่อกระบวนการวางแผนอาชีพอยู่ในระดับสูงในขั้นตอนการลงมือทำตามแผน ขั้นตอนการวินิจฉัยตนเอง และขั้นตอนการออกแบบชีวิตตามลำดับ อย่างไรก็ตามในแต่ละขั้นตอนของการออกแบบชีวิตแสดงให้เห็นความสามารถในการวางแผนอาชีพระดับปานกลาง เช่น ความสามารถในการมองเห็นอนาคตของตนเองภายใน 5-10 ปี การวางแผนอาชีพในระยะสั้น และการยอมให้บุคคลอื่นมีส่วนร่วมในการประเมินแผนอาชีพของตนเอง ข้อเสนอแนะที่ได้จากผลวิจัยในครั้งนี้ คือ ควรมีการวางแผนอาชีพเพื่อนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น โดยนักเรียนจะมีส่วนร่วมในการวางแผนและประเมินแผน และควรมีการร่วมมือกันระหว่างผู้ปกครอง โรงเรียนและชุมชนต่อเรื่องนี้

1.6 ด้านจัดการเทียบโอนหน่วยกิต รายวิชากรณีเปลี่ยนโปรแกรมการเรียน

จากผลการศึกษาพบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก มาจากสถานศึกษามีการปรับเส้นทางการศึกษาให้นักเรียนได้ค้นพบตัวตนที่เป็นไปตามบุคลิกภาพ ความถนัดและความสนใจของนักเรียน จัดเส้นทางการศึกษาสู่การประกอบอาชีพตรงกับศักยภาพของผู้เรียน และเทียบโอนหน่วยกิตรายวิชากรณีเปลี่ยนโปรแกรมการเรียน สำหรับนักเรียนที่ยังไม่ค้นพบตัวตนที่เป็นบุคลิกภาพและความถนัดทางอาชีพ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เมธชนนท์ ประจวบลาภ (2565) ศึกษาเรื่องนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้อัตนวิสัยชีวิตในประเทศไทย กล่าวถึง กระทรวงศึกษาธิการได้ออกประกาศกระทรวง เรื่อง การเทียบโอนผลการเรียน การศึกษาขั้นพื้นฐาน และการศึกษาระดับอุดมศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญา สรุปใจความสำคัญประกอบด้วย หลักการเทียบโอนผลการเรียน ให้ยึดหลักการกระจายอำนาจไปยังสถานศึกษา โดยคำนึงถึงความยุติธรรม โปร่งใส มีมาตรฐาน โดยมีแนวทางการเทียบโอนจากการเปลี่ยนรูปแบบหลักสูตร ย้ายสถานศึกษา ย้ายหลักสูตร การศึกษาจากต่างประเทศ และสามารถเทียบโอนความรู้ ทักษะ หรือประสบการณ์จากแหล่งเรียนรู้ เช่น สถานประกอบการ ประกอบอาชีพ

สถาบันทางศาสนา การอบรมและประชุมสัมมนา ดังนั้นการจัดการเทียบโอนหน่วยกิต รายวิชา กรณีเปลี่ยนโปรแกรมการเรียนถือเป็นหนึ่งในนโยบายที่เอื้อให้นักเรียนให้ได้มีทางเลือก ในการการศึกษาสู่การประกอบอาชีพตรงกับศักยภาพของผู้เรียน และสอดคล้องกับ อติพร เกิดเรือง (2565) ได้ศึกษาเรื่องการจัดการการเรียนรู้ตลอดชีวิตเพื่อพัฒนาคุณลักษณะ ผู้เรียนไทยยุค 4.0 ผลการวิจัย พบว่า 1) สภาพการจัดการการเรียนรู้ตลอดชีวิตเพื่อพัฒนา คุณลักษณะผู้เรียนไทย ทุกด้านมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับได้ ดังนี้ 1) การวัด และประเมินผลการเรียน 2) คุณลักษณะผู้เรียนรู้อุทิศชีวิต 3) ผู้บริหาร 4) ผู้สอน 5) นโยบายและกลไกการบริหารจัดการ 6) บุคลากรและภาคีเครือข่ายที่สนับสนุน 7) การสนับสนุนและให้บริการการเรียนรู้แก่ผู้เรียนและผู้สอน 8) ด้านการจัดหลักสูตรและ 9) การจัดการเรียนการสอน 2) แนวทางการจัดการการเรียนรู้ตลอดชีวิตเพื่อพัฒนา คุณลักษณะผู้เรียนไทยยุค 4.0 พบว่า มีองค์ประกอบ 7 ด้าน ดังนี้ 1) นโยบายและการจัดการ 2) การจัดทำงบประมาณและทรัพยากรสนับสนุนการเรียนรู้ 3) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 4) การประเมินผลและเทียบโอนความรู้ 5) การเข้าถึงและการมีส่วนร่วม 6) คุณภาพผู้เรียนรู้อุทิศชีวิต และ (7) คุณลักษณะผู้เรียนรู้อุทิศชีวิต โดยได้กล่าวถึงการประเมินผลและเทียบ โอนความรู้ของผู้เรียน การประเมินผลต้องวัดผลได้ตามช่วงวัยและระดับชั้นที่หลากหลาย การวัดผลควรประเมินผลตามสภาพจริงและปรับปรุงตนเองอย่างต่อเนื่อง การประเมิน ตามความพร้อมของผู้เรียน เพื่อต่อยอดในการพัฒนาตนเอง ควรให้ความสำคัญกับการพัฒนา ศักยภาพของครูผู้ที่จะต้องประเมินและจัดเก็บข้อมูล และทำการวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อให้สะท้อน ความเป็นจริงได้มากที่สุด

1.7 ด้านจัดทำโปรแกรมการเรียนรองรับประเภทและสาขาวิชาชีพ

จากผลการศึกษาพบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก มาจากสถานศึกษาวัดผล ตรงตามระดับพฤติกรรมและตรงตามหลักความรู้ที่กำหนดไว้ในแต่ละตัวชี้วัดรายวิชา มีการวัดผลในรายวิชาพื้นฐาน ตามพฤติกรรม ด้านเจตคติ อันประกอบด้วย การตอบสนอง ที่จะหาความจริง การได้หลักความรู้และยึดถือหลักความรู้เพื่อการนำความรู้ไปปฏิบัติ และมีการวัดผลในรายวิชาพื้นฐาน ตามพฤติกรรมในด้านความรู้ อันประกอบด้วย ความจำ ความเข้าใจ การนำไปประยุกต์ใช้ การวิเคราะห์ สังเคราะห์และประเมินค่า ซึ่งสอดคล้องกับ งานวิจัยของ ดวงนภา คณโทเงิน (2561) ศึกษาแนวทางการบริหารหลักสูตรที่เสริมสร้างทักษะ ด้านอาชีพและการมีงานทำของนักเรียนโรงเรียนรัฐราชภัฏรวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ผลการศึกษา พบว่า สภาพการบริหารหลักสูตร ที่เสริมสร้างทักษะด้านอาชีพและการมีงานทำของนักเรียน โรงเรียนรัฐราชภัฏรวิทยา

ระดับสถานศึกษา ระดับห้องเรียน และระดับบทเรียน ภาพรวมมีระดับคุณภาพอยู่ในระดับมาก กล่าวว่าการวางแผนหลักสูตรท้องถิ่นควรกำหนดจุดมุ่งหมาย โดยการวางแผนวิเคราะห์ สภาพแวดล้อมและความต้องการของชุมชนและท้องถิ่น รวมทั้งการพัฒนาครูในการนำ หลักสูตรท้องถิ่นไปใช้การวางแผนติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตรท้องถิ่น อย่างสม่ำเสมอ และสอดคล้องกับการวิจัยของ กรรณิกา กุกุดเรือ (2563) ได้ศึกษาการพัฒนา ระบบภาคีเครือข่ายอาชีพสำหรับเด็กและเยาวชนของศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน ผลการวิจัย พบว่า 1) แนวทางการพัฒนาทักษะด้านอาชีพ คือการผลักดันให้เกิดการขับเคลื่อน ในระดับนโยบาย จัดทำข้อตกลงความร่วมมือกับเครือข่ายอาชีพให้เป็นรูปธรรม ออกแบบและ ปรับปรุงหลักสูตรการพัฒนาทักษะให้ทันสมัยสอดคล้องกับความต้องการของสถาน ประกอบการ และตามความต้องการของเด็กและเยาวชน เน้นการพัฒนา Soft Skills สร้างมาตรฐานครูฝึก สร้างภาพลักษณ์ที่ดี รวมถึงเตรียมความพร้อมครอบครัวและเครือข่าย ชุมชน 2) แนวทางการเตรียมความพร้อมและความต้องการคุณสมบัติด้านอาชีพ พบว่า สถานประกอบการไม่เน้นทักษะใดเป็นพิเศษ ความต้องการที่สำคัญคือ ด้านจิตใจและพฤติกรรม ที่ดี ดังนั้น แนวทางในการเตรียมความพร้อม คือสำรวจความต้องการของตลาดแรงงาน และสร้างแนวทางการประสานความร่วมมือให้ชัดเจนเป็นรูปธรรมกับเครือข่ายที่หลากหลาย 3) แนวทางการสร้างและพัฒนาระบบภาคีเครือข่ายอาชีพ คือ การสร้างฐานข้อมูลร่วม บูรณาการทำงานร่วมกันในรูปคณะกรรมการ เสริมแรงจูงใจ โดยการสนับสนุนเป็นรูปธรรม จากภาครัฐ เช่น การลดภาษี การออกเป็นกฎหมาย หรือการประกาศเกียรติคุณ เป็นต้น

1.8 ด้านสำรวจความต้องการอัตรากำลังแรงงานท้องถิ่นระดับจังหวัดอำเภอ

จากผลการศึกษาพบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก มาจากทางสถานศึกษา จัดทำหลักสูตรสถานศึกษาในรายวิชาเพิ่มเติม โดยคำนึงถึงความสอดคล้องกับความต้องการ ทักษะและสมรรถนะทางอาชีพและความถนัดทางสาขาวิชาชีพ และจัดทำความร่วมมือ การใช้หลักสูตรระหว่างหน่วยงานทางการศึกษา เช่น หลักสูตรระยะสั้นที่ร่วมมือกับ วิทยาลัยเทคนิค หรือหลักสูตรทวิศึกษา เป็นต้น โดยมีการผนวกเข้ากับข้อมูลการสำรวจ ความต้องการอัตรากำลังแรงงานท้องถิ่นระดับจังหวัดอำเภอเพื่อทำให้เกิดความมั่นใจในการ ความต้องการของตลาดแรงงานในปัจจุบัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พรรณวิภา สม สะอาด และคณะ (2565) ที่ได้ศึกษารูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะ ทางวิชาชีพของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐาน ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะ ทางวิชาชีพของนักเรียน ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) หลักการและวัตถุประสงค์

2) ขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ 3) กระบวนการบริหารงานและ 4) ผลผลิตและปัจจัยแห่งความสำเร็จ โดยผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นว่ารูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะทางวิชาชีพของนักเรียนมีความเหมาะสม และผู้บริหารสถานศึกษามีความเห็นว่าการนำรูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะทางวิชาชีพไปใช้มีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก และความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีการกล่าวถึงหลักการจัดการศึกษาควรมุ่งให้ผู้เรียนค้นพบความสามารถ ความถนัด และความสนใจของตนเองเป็นพื้นฐานสำหรับการประกอบอาชีพหรือการศึกษาต่อ ตอบสนองความต้องการของท้องถิ่นและประเทศชาติ ดังนั้นขาดการสำรวจก่อนดำเนินการอาจทำให้เกิดประโยชน์ไม่ตรงกับความต้องการในปัจจุบันได้ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ กิตติพันธ์ หันสมร (2565) ที่ได้ศึกษาเรื่อง มาตรฐานอาชีพ : การเชื่อมโยงโลกของการทำงานกับโลกการศึกษา ได้กล่าวว่าปัจจุบันการจัดการศึกษาไม่ใช่เพียงแค่ทำให้ผู้เรียนได้มีความรู้ แต่สิ่งที่สำคัญคือ การทำให้ผู้เรียนสามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุข โดยเฉพาะอย่างยิ่งการมีงานทำ ซึ่งเป็นตัวชี้วัดที่สำคัญประการหนึ่งที่จะชี้ให้เห็นถึงความสำเร็จของการจัดการศึกษา โดยเริ่มจากการทำให้ผู้เรียนได้รู้จักการศึกษาเพื่ออาชีพ (Career education) ในทุกระดับชั้น ซึ่งเริ่มตั้งแต่การสร้าง ความตระหนักรู้ การสำรวจอาชีพ ที่จะต้องให้ผู้เรียนได้เห็นภาพชัดผ่านการจัดการเรียน การสอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ เพื่อให้ได้มีความรู้ความเข้าใจในระดับที่สูงขึ้น คือ การสำรวจอาชีพ และการพัฒนาทักษะเฉพาะทางขั้นสูง กระบวนการเหล่านี้จะช่วยสร้างความเข้าใจในเรื่องของโลกของอาชีพให้กับผู้เรียน เพื่อการศึกษาในระดับที่สูงขึ้น เป็นแนวปฏิบัติที่สำคัญที่จะทำให้การจัดการศึกษาของประเทศสามารถตอบสนองต่อความต้องการกำลังแรงงานและทิศทางของการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน

1.9 ด้านจัดการเรียนรู้การเป็นผู้ประกอบการในกิจกรรมชุมนุม

จากผลการศึกษาพบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยสถานศึกษาได้มีการจัดการเรียนรู้ให้นักเรียนมีทักษะและสมรรถนะตามประเภทวิชาชีพและสาขาวิชาชีพ จัดกิจกรรมชุมนุมและกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในหลักสูตรสถานศึกษาโดยเน้นด้านกระบวนการเรียนรู้การเป็นผู้ประกอบการ ส่งเสริมให้นักเรียนประกอบการค้าอย่างใดอย่างหนึ่งตามความถนัดและความสนใจของผู้เรียน โดยมีการรวมตัวกันประกอบธุรกิจ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อังคณา อ่อนธานี (2564) ได้ศึกษาเรื่องผลการใช้การจัดการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมสมรรถนะการทำงานและอาชีพสำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ผลการวิจัยพบว่า 1) นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมมีสมรรถนะการทำงานและอาชีพหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และอธิบายว่าเพิ่มเติมว่า

เพราะได้นำการจัดการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม (Participatory Learning) เข้ามาใช้ในการจัดกิจกรรม สามารถส่งเสริมให้นักเรียนเกิดสมรรถนะการทำงานและอาชีพในด้านเป็นผู้รู้จักตนเอง รู้จักอาชีพด้านทำงานอย่างเป็นระบบและเป็นทีมด้านความรับผิดชอบต่อการทำงานด้านทำงานอย่างมีประสิทธิภาพและด้านการเป็นผู้ประกอบการ ซึ่งการจัดการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม เป็นการนำหลักการเรียนรู้เชิงประสบการณ์กับการเรียนรู้โดยกระบวนการกลุ่มไปประยุกต์ใช้ในบทเรียน มีหลักการ คือ เป็นกระบวนการสร้างความรู้โดยนักเรียนเป็นเจ้าของการเรียนรู้เองเป็นการเรียนรู้ที่อาศัยประสบการณ์เดิมของนักเรียนก่อให้เกิดความรู้ใหม่ ๆ อย่างต่อเนื่อง นักเรียนสามารถกำหนดหลักการที่ได้จากการปฏิบัติและสามารถประยุกต์ใช้ทฤษฎีหรือหลักการได้อย่างถูกต้อง เป็นการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการทำงานเป็นกลุ่ม มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับนักเรียนและมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนด้วยตนเอง ก่อให้เกิดเครือข่ายการเรียนรู้อย่างกว้างขวาง และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ รุจิรา รักวงษ์ และสุกัญญา แซ่มซ้อย (2565) ที่ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาคุณลักษณะผู้ประกอบการสังคมของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดสมุทรปราการ การศึกษาพบว่า 1) คุณลักษณะผู้ประกอบการสังคมของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดสมุทรปราการ ในภาพรวมและรายดานอยู่ในระดับมาก เนื่องมาจากการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนของโรงเรียน มีการเตรียมเนื้อหาพื้นฐานเกี่ยวกับการประกอบธุรกิจเบื้องต้นให้นักเรียน จัดกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้นักเรียนในทุกระดับชั้นได้ลงมือปฏิบัติทำธุรกิจขนาดเล็กด้วยตนเอง เช่น โครงการเสริมสร้างผู้ประกอบการใหม่ (New Entrepreneur Creation: NEC) โครงการฝากอบรมผู้ประกอบการน้อย พรรณร้อยอาหารว่าง เป็นต้น ร่วมกับนักเรียนได้การเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน และหากผู้เรียนได้รับความรู้และฝึกทักษะเกี่ยวกับการเป็นผู้ประกอบการที่เหมาะสม จะช่วยให้ผู้เรียนมีความเป็นผู้ประกอบการสูง

2. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะในการบริหารสถานศึกษาตามแนวทางการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการมีงานทำของสถานศึกษาขยายโอกาสทางการศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 1

ผลการศึกษาข้อเสนอแนะแนวทางในการบริหารสถานศึกษาตามแนวทางการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการมีงานทำของสถานศึกษาขยายโอกาสทางการศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 1 พบว่าควรสนับสนุนงบประมาณและกระจายงบประมาณในการส่งเสริมการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการมีงานทำอย่างทั่วถึงและเหมาะสม สอดคล้องกับ เขตต์ เลิศวิวัฒน์พงษ์ และคณะ (2560) ที่ได้ศึกษาการพัฒนาแนวทางการจัดสรรงบประมาณเพื่อส่งเสริมการศึกษานอกระบบของประเทศไทย ได้กล่าวว่า

งบประมาณที่จัดสรรไปจะต้องสามารถใช้ในการจัดการศึกษาและกระบวนการเรียนรู้โดยไม่มี การเลือกปฏิบัติแก่ผู้เรียน ต้องคำนึงถึงการศึกษาที่ผู้เรียนได้รับโอกาสทางการศึกษาอย่างเท่าเทียม และทั่วถึง ทั้งนี้ยังควรจัดสรรงบประมาณให้มีความยืดหยุ่นเหมาะสมกับการเรียนการสอน ในแต่ละศูนย์ กศน. อำเภอ และณัฐพร นาคสุวรรณ และภาวิดา ธาราศรีสุทธิ (2564) ได้เสนอว่า ระบบการบริหารงบประมาณ เป็นกลไกสำคัญในการบริหารงานของหน่วยงานภาครัฐที่จะทำให้ การปฏิบัติงานและการจัดการของหน่วยงานบรรลุตามวัตถุประสงค์ภารกิจ วัตถุประสงค์ เนื่องจากระบบการควบคุมภายในเป็นเครื่องมือที่ช่วยในการป้องกันและรักษาทรัพย์สิน ของหน่วยงานช่วยให้การใช้ทรัพยากรของหน่วยงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และช่วยให้ การปฏิบัติงานในขั้นตอนต่าง ๆ เป็นไปอย่างถูกต้องเหมาะสม ซึ่ง

ด้านที่มีค่าความถี่รองลงมาคือ ด้านการสำรวจความต้องการแรงงานในท้องถิ่น ยากต่อการคาดเดาเนื่องจากสภาพเศรษฐกิจโลกที่เปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ ทั้งนี้สอดคล้องกับ รายงานสถานการณ์แรงงานจังหวัดลำพูน (รายงานสถานการณ์ด้านแรงงานจังหวัดลำพูน ราชปี พ.ศ. 2565 มกราคม-ธันวาคม 2565) ที่กล่าวถึง ข้อจำกัดและปัจจัยเสี่ยงทางเศรษฐกิจไว้หลาย ประเด็น เช่น ผลกระทบจากสงครามรัสเซีย-ยูเครน ที่ยังคงต้องเฝ้าระวัง สำนักงาน คณะกรรมการกำกับกิจการพลังงาน (กกพ.) ได้ปรับขึ้นค่าไฟฟ้าผันแปร (Ft) อีก 68.66 สตางค์ ต่อหน่วย รวมเป็นค่าเอฟทีทั้งสิ้น 93.43 สตางค์ต่อ หน่วย ส่งผลให้อัตราค่าไฟฟ้าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.72 บาท ต่อหน่วย ส่งผลให้ระดับราคาสินค้าอุปโภคบริโภค โดยเฉพาะอาหารสดและอาหารสำเร็จรูป ปรับราคาสูงขึ้นตามต้นทุนการผลิตและการขนส่ง ประกอบกับ ตลาดแรงงานยังคงฟื้นตัวไม่เต็มที่ จึงเป็นเหตุให้มีการโยกย้ายถิ่นฐานของแรงงานและผู้ปกครองอยู่หลายครั้ง ซึ่งหลังจาก สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรค Covid-19 เริ่มคลี่คลายลง อัตราการจ้างงานในจังหวัดลำพูน ก็เพิ่มสูงขึ้นซึ่งดึงดูดแรงงานจากต่างถิ่นที่ต้องการงานให้เข้ามาในจังหวัดลำพูน ทั้งนี้ บริษัทต่าง ๆ พยายามในการพัฒนาบริษัทตนเองเพื่อลดต้นทุนและการจ้างงานลง ซึ่งสอดคล้องกับ การศึกษาการประมาณการอุปสงค์แรงงาน ของ เบญจวรรณ สุมารัตน์ (2561) โดยมี วัตถุประสงค์เพื่อ ทราบแนวโน้มการประมาณอุปสงค์แรงงานของประเทศไทย ซึ่งข้อมูลที่ใช้ใน การวิเคราะห์เป็นข้อมูล ทุติยภูมิ (secondary data) ประเภทอนุกรมเวลา (time series) ราชปี ระหว่างปี 2541-2560 รวมระยะเวลา 20 ปี ซึ่งพบข้อเสนอจากการศึกษา พบว่า ความต้องการแรงงานมีทิศทางตรงข้ามกับ real GDP สะท้อนให้เห็นว่า ตลาดแรงงานที่กำลัง เข้าสู่ยุคเศรษฐกิจดิจิทัล ทรัพยากรมนุษย์อาจจะถูกลด บทบาทลง มีการใช้เครื่องจักรและ เทคโนโลยีทดแทนกำลังแรงงาน ดังนั้น แรงงานอาจจะต้องมี การเรียนรู้และตระหนักถึง

บทบาทของกำลังแรงงานที่จะเปลี่ยนในอนาคตต่อไป โดยการฝึกฝน และพัฒนาทักษะที่สำคัญ และจำเป็นในอนาคต

ด้านที่มีค่าความถึ้น้อยที่สุดคือ ด้านช่องทางการจัดจำหน่ายสินค้าของผู้เรียน มีจำกัด โดยในปัจจุบันช่องทางการจัดจำหน่ายสินค้า หรือผลิตภัณฑ์อันเกิดจากการเรียนรู้ การเป็นผู้ประกอบการของผู้เรียนไม่ได้จำกัดอยู่ในเฉพาะพื้นที่เท่านั้น สถานศึกษาส่วนมาก ได้มีการส่งเสริมให้ผู้เรียนทำการตลาดเชิงรุก สร้างพื้นที่การจำหน่ายสินค้า ผลิตภัณฑ์และบริการ ผ่านช่องทางออนไลน์โดยใช้โซเชียลมีเดียมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับ ศิริลักษณ์ อินทสิโร และคณะ (2561) ที่ได้ศึกษารูปแบบการพัฒนาช่องทางการจำหน่ายสินค้าชุมชนด้วยการสร้าง เพจบนเฟซบุ๊ก กรณีศึกษากลุ่มสินค้าชุมชนที่ได้รับมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชนจังหวัด นครศรีธรรมราช เพื่อทำการศึกษาผลิตภัณฑ์ชุมชนและสภาพปัญหาในการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ ชุมชน เพื่อศึกษาความรู้พื้นฐานและความต้องการพัฒนาความรู้ด้านการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ ผ่านสื่อออนไลน์ ด้วยการสร้างเพจบนเฟซบุ๊ก เพื่อพัฒนารูปแบบช่องทางการจำหน่าย ผลิตภัณฑ์ชุมชนด้วยการสร้าง เพจบนเฟซบุ๊ก และเพื่อปฏิบัติการทดลองและประเมินรูปแบบ การพัฒนาช่องทางการจำหน่าย ผลิตภัณฑ์ชุมชนด้วยการสร้างเพจบนเฟซบุ๊ก ผลการศึกษา พบว่า ผู้จำหน่ายผลิตภัณฑ์ชุมชนมีศักยภาพในด้านการใช้งาน คอมพิวเตอร์ อินเทอร์เน็ต และการใช้งาน Smartphone รวมถึงด้านสื่อสังคมออนไลน์ กลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชนสามารถสร้าง รายได้โดยการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ผ่านสื่อออนไลน์ด้วยการใช้เพจเฟซบุ๊ก และ ผู้จำหน่าย ของแต่ละกลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชนมีการศึกษาและเรียนรู้ทางด้านจำหน่ายผลิตภัณฑ์ ออนไลน์ บนเพจเฟซบุ๊กด้วยกัน ทั้งนี้ยังสอดคล้องกับ สุภาวดี ชัยวิวัฒน์ตระกูล (2563) ที่ได้ศึกษาการใช้ โมบายแอปพลิเคชันสำหรับตลาดนัดสินค้าเกษตรออนไลน์ มีวัตถุประสงค์เพื่อนำเสนอแนวคิด บูรณาการเทคโนโลยีและตลาดสินค้าเกษตรในชุมชน โดยประยุกต์โมบายแอปพลิเคชันที่มีการ เชื่อมโยงสินค้าเกษตรสู่ตลาดออนไลน์ ผลการศึกษาพบว่าผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ประเมินผลการใช้งานอยู่ในระดับดีผู้ใช้ทั่วไปประเมินผลการใช้งานอยู่ในระดับดีมากแสดงให้เห็น ว่าแนวคิดของระบบที่ออกแบบและ พัฒนาขึ้นสามารถนำไปใช้อย่างมีประสิทธิภาพส่งผลให้ชุมชน สามารถเชื่อมโยงสินค้าเกษตรสู่ตลาดออนไลน์ผ่านทางโซเชียลมีเดีย โดยอาศัยระบบที่พัฒนาขึ้น เป็นตัวกลางการเชื่อมต่อ นอกจากนี้ การนำทางสู่สถานประกอบการผ่านแอปพลิเคชัน แผนที่ ด้วยอุปกรณ์โมบาย ยังช่วยอำนวยความสะดวกเกี่ยวกับการขนส่งสินค้าเกษตรชุมชนได้อย่างเป็น รูปธรรม ในอนาคตนอกจากเป็นแหล่งรวบรวมสินค้าแล้ว โดยกลไกของตลาดสามารถควบคุม ราคาและคุณภาพของสินค้าได้ จะเห็นได้ว่าช่องทางการจัดจำหน่ายในปัจจุบันและอนาคต มีแนวโน้มที่จะเกิดการแข่งขันอย่างรุนแรงและประชาชนทั่วไปที่มีความรู้ด้านการตลาดออนไลน์

เองก็สามารถเข้าร่วมการแข่งขันเพื่อต่อยอดอาชีพ สร้างรายได้ให้กับตนเองอย่างต่อเนื่อง ดังนั้นจึงจำเป็นที่จะต้องให้ ความรู้เกี่ยวกับการตลาดออนไลน์ แก่ประชาชน และผู้เรียน เพื่อที่จะเตรียมตัวเข้าสู่การแข่งขันตลาดออนไลน์ในอนาคต

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

จากการศึกษาการบริหารสถานศึกษาตามแนวทางการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการมีงานทำ ของสถานศึกษาขยายโอกาสทางการศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 1 มีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ด้านการจัดรายวิชาแนะแนว แนะนำลักษณะการทำงานของแต่ละอาชีพที่สำคัญ ผู้บริหารและคณะครูผู้รับผิดชอบจะต้องจัดให้มีการแนะนำลักษณะการทำงานของแต่ละอาชีพที่สำคัญ

2. ด้านประเมินบุคลิกภาพความเหมาะสมด้านอาชีพ สถานศึกษาต้องจัดให้ผู้เรียนมีการประเมินบุคลิกภาพอย่างต่อเนื่องเพื่อให้ผู้เรียนได้รู้ถึงความถนัดและความสนใจของตัวเอง และนำข้อมูลที่ได้ประกอบการตัดสินใจในการเลือกศึกษาต่อ

3. ด้านสำรวจความต้องการอัตรากำลังแรงงานท้องถิ่นระดับจังหวัดอำเภอหน่วยงานต่าง ๆ ในท้องถิ่น ต้องให้ความร่วมมือกับสถานศึกษาเพื่อสำรวจความต้องการแรงงานท้องถิ่น เพื่อให้ผู้เรียนสามารถตัดสินใจเลือกเส้นทางอาชีพที่ต้องการได้โดยที่มิงานรองรับ

4. ด้านจัดการเรียนรู้การเป็นผู้ประกอบการในกิจกรรมชุมนุม สถานศึกษาต้องประสานงานติดต่อสถานประกอบการในชุมชนและสร้างเครือข่ายเพื่อฝึกบุตรหลานในชุมชนให้กลายเป็นผู้ประกอบการในชุมชน หรือจัดให้ได้รับประสบการณ์การเป็นผู้ประกอบการเองทั้งระบบ มีการวางแผนธุรกิจ การตลาดและการทำบัญชีรายรับรายจ่าย

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. สถานศึกษาควรศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกเรียนสายอาชีพหลังจากจบการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 1

2. ผู้บริหารการศึกษควรศึกษาแนวทางการวางแผนกระจายงบประมาณลงสู่สถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 1

3. สถานศึกษาควรศึกษาการพัฒนาหลักสูตรการเป็นผู้ประกอบการท้องถิ่น จังหวัดลำพูน ของสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 1

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรรณิกา กุกุดเรือ. (2563). การพัฒนาระบบภาคีเครือข่ายอาชีพสำหรับเด็กและเยาวชนของ
ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน. **วารสารวิชาการอาชีวศึกษาและนิติ
วิทยาศาสตร์ โรงเรียนนายร้อยตำรวจ**, 6(1), 120-132.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2555). **แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ 2555 ของสำนักงาน
ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ**. กรุงเทพฯ: สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2564). **นโยบายและจุดเน้นการจัดการศึกษาของกระทรวง
ศึกษาธิการ ปีงบประมาณ 2565**. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- กลุ่มส่งเสริมปฏิบัติการ สำนักงาน กศน. (2559). **คู่มือการจัดการศึกษาต่อเนื่อง ฉบับ
ปรับปรุง พ.ศ. 2559**. กรุงเทพฯ: สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ.
- กิตติพันธ์ หันสมร. (2565). มาตรฐานอาชีพ: การเชื่อมโยงของการทำงานกับโลก
การศึกษา. **วารสารวิจัย และ พัฒนามหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา**, 14(2), 72-
86.
- กิตติศักดิ์ ใจอ่อน และกตัญญูตา บางโท. (2565). การจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานเพื่อ
ส่งเสริมความสามารถในการออกแบบการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของ
นักศึกษา. **วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร**, 24(1), 99-109.
- กীরติ คุวานนท์ และสมพงษ์ จิตระดับ. (2561). การสังเคราะห์รูปแบบการจัดการเรียนรู้ ชุมชน
โดยใช้การวิจัยเป็นฐาน เพื่อการขับเคลื่อนนโยบายการศึกษาจากล่างสู่บน. **วารสาร
สังคมศาสตร์ และมนุษยศาสตร์**, 44(2), 177-210.
- เขตต์ เลิศวิวัฒน์พงษ์, กัมปนาท บริบูรณ์, วิกร ตันฑูทโธม, และอดุลย์ คุภันท์. (2560). การ
พัฒนาแนวทางการจัดสรรงบประมาณเพื่อส่งเสริมการศึกษานอกระบบของประเทศ
ไทย. **Veridian E-Journal, มหาวิทยาลัยศิลปากร ฉบับภาษาไทย**, 10(3), 17-18.
- ศพาภูร ชันไชย. (2561) การศึกษาสภาพและแนวทางการบริหารกิจกรรมแนะแนวของ
สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 39. **วารสาร
ศึกษาศาสตร์สารมหาวิทยาลัยเชียงใหม่**, 2(2), 1-22.
- จุฬาร พลังษ์, นิราศ จันทรจิตร และพิจิตรา ธงพานิช. (2566). การจัดประสบการณ์การ
เรียนรู้ การแก้ปัญหา และการคิดอย่างมีเหตุผลของเด็กปฐมวัย. **วารสารศิลปะการ
จัดการ**, 7(1), 248-261.

- ชุตินา ทงมีขวัญ, สกลวร เจริญศรี และมณฑิรา จารุเพ็ง. (2565). การเสริมสร้างการรับรู้ความสามารถของตนเองในการตัดสินใจเลือกอาชีพของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายโดยชุดกิจกรรมแนะแนว. *วารสารวิจัยธรรมศึกษา*, 5(2), 127-139.
- ณรงค์ อภัยใจ. (2560). **รูปแบบการบริหารจัดการศึกษาเพื่อส่งเสริมอาชีพสำหรับเด็กด้อยโอกาสโรงเรียนในโครงการตามพระราชดำริ**. วิทยานิพนธ์ กศ.ด., มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่, เชียงใหม่.
- ณัฐพร นาคสุวรรณ และภาวิดา ธาราศรีสุทธิ. (2566). การบริหารงบประมาณของสถานศึกษาขนาดเล็กตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม. *Journal of Roi Kaensarn Academi*, 6(2), 172-177.
- ดวงนภา คณโทเงิน. (2561). **แนวทางการบริหารหลักสูตรที่เสริมสร้างทักษะด้านอาชีพและการมีงานทำของนักเรียนโรงเรียนรัฐราษฎร์วิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3**. การค้นคว้าแบบอิสระ ค.ม., มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย, เชียงราย.
- ธีรชัย เนตรถนอมศักดิ์. (2561). ผลการจัดการเรียนการสอนภายใต้กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา รายวิชา 241307 กระบวนการจัดการเรียนรู้ตามตัวบ่งชี้การสอนที่เน้นผู้เรียนสำคัญ. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น*, 41(3), 77-89.
- นงนุช ชุมภูเทพ และฉลอง ชาตรุประชีวิน. (2562). รูปแบบการบริหารเพื่อเสริมอาชีพของนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาสที่ตั้งอยู่บนพื้นที่สูงและทุรกันดาร ในเขตภาคเหนือด้านตะวันตก. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร*, 21(4), 147-148.
- พรธณวิภา สมสะอาด และคณะ. (2565). รูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะทางวิชาชีพของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. *วารสารรัชต์ภาคย์*, 16(44), 151-165.
- เพ็ญพิศ ผาพองยุ่น. (2560). **การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ**. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม., วิทยาลัยสันตพล, อุตรธานี.
- เมธชนนท์ ประจวบลาภ. (2565). นโยบายที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ตลอดชีวิตในประเทศไทย. *วารสารการจัดการและพัฒนาท้องถิ่น มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม*, 2(1), 68-82.
- ราเมฆ ลางกระโทก, เทพพร โลมารักษ์ และศรีเพ็ญ พลเดช. (2561). ปัญหาและแนวทางการ

- บริหารงานวัดผลประเมินผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษา
 ประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3. ใน **รายงานสืบเนื่องจากการประชุมวิชาการ
 (Proceedings) การประชุมวิชาการระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 2. บุรีรัมย์:
 มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.**
- รุจิรา รักวงษ์ และสุกัญญา แซ่มซ้อย. (2565). การศึกษาคุณลักษณะผู้ประกอบการสังคมของ
 นักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดสมุทรปราการ. **วารสารศรีล้านช้าง
 ปรีทรรศน์**, 8(1), 61-72.
- วลัยนาสภ มีพันธุ์, สุวิธิตา จรุงเกียรติกุล และรัชชัญญา ภูเขาแก้ว. (2566). ความสามารถในการ
 วางแผนอาชีพของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นในประเทศไทย. **Journal of Roi
 Kaensarn Academi**, 8(2), 319-337.
- วัลลภ รัฐฉัตรานนท์. (2562). การหาขนาดตัวอย่างที่เหมาะสมสำหรับการวิจัย: มายาคติในการ
 ใช้สูตรของ ทาโร ยามาเน และเครจซี่-มอร์แกน. **วารสารรัฐศาสตร์ปริทรรศน์
 มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์**, 6(1), 27-58.
- วารุณี เมืองช้าง, สกล วรเจริญศรี และครรชิต แสนอุบล. (2564). การเสริมสร้างความ
 สอดคล้องระหว่างความสนใจกับความต้องการประกอบอาชีพของนักเรียนชั้น
 มัธยมศึกษาตอนปลายโดยใช้กิจกรรมแนะแนว. **วารสารสมาคมนักวิจัย**, 26(4), 106-
 123.
- สายเพ็ญ บุญทองแก้ว และคณะ. (2563). การพัฒนารูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อ
 ประถมศึกษา สุราษฎร์ธานี เขต 2. **วารสารมหาจุฬานาครทรรศน์**, 7(9), 101.
- สาลินี อุดมผล และมาเรียม นิลพันธุ์. (2559). การพัฒนาหลักสูตรบูรณาการอาชีพเพื่อ ส่งเสริม
 ทักษะการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์และคุณลักษณะด้านอาชีพ สำหรับนักเรียนระดับ
 มัธยมศึกษาตอนต้น. **วารสารศิลปการศึกษาศาสตร์วิจัย มหาวิทยาลัยศิลปากร**,
 9(1), 116-128.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2559). **การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการมี
 งานทำ**. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
 กระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักงานแรงงาน จังหวัดลำพูน. (2565). **รายงานสถานการณ์ด้านแรงงานจังหวัดลำพูน
 ไตรมาสที่ 1/2565 มกราคม-มีนาคม 2565**. ลำพูน: สำนักงานแรงงานจังหวัดลำพูน.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). **แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579**.

กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.

สำนักงานเลขาธิการของคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2560). **แผนยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ.**

2561–2580. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการของคณะกรรมการการอุดมศึกษา.

สิทธิพงษ์ สุพรหม. (2563). การพัฒนาจุดเน้นเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28. **วารสารวิจัยและประเมินผลอุบลราชธานี**, 9(2), 96.

สิรินญา ศิริประโคน. (2561). **การบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนบ้านมาบเตย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ระยอง เขต 1.** การศึกษาค้นคว้าอิสระ ศษ.ม., มหาวิทยาลัยเกริก, กรุงเทพฯ.

สิริพันธุ์ สุวรรณมรรคา และคณะ. (2561). **แนวทางการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการประกอบอาชีพของไทย.** กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุนันท์ รุ่งอรุณแสงทอง. (2561). การบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิดประสิทธิภาพ. **วารสารการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร**, 10(2), 934–944.

สุภัด ยุ่มพุก และวิโรจน์ เจษฎาลักษณ์. (2558). การบริหารสถานศึกษาและการรับรู้การสนับสนุนการปฏิบัติงานที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการสอนของครู โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 กลุ่มที่ 4. **วารสารอิเล็กทรอนิกส์ Veridian มหาวิทยาลัยศิลปากร (มนุษยศาสตร์สังคมศาสตร์และศิลปะ)**, 8(2), 1476–1495.

สุวิมล ตีรกานันท์. (2555). **การวิเคราะห์ตัวแปรพหุในงานวิจัยทางสังคมศาสตร์.** กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

หทัยทิพย์ ชันทะสา, สังวาร์ วังแจ่ม และธรรมรส โชติบุญชร. (2565). แนวทางการบริหารงานแนะแนวในสถานศึกษา กลุ่มดอยอินทนนท์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เชียงใหม่. **วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ**, 16(3), 58–72.

อดิพร เกิดเรือง. (2565). การจัดการการเรียนรู้ตลอดชีวิตเพื่อพัฒนาคุณลักษณะผู้เรียนไทยยุค 4.0. **วารสารสังคมศาสตร์และมานุษยวิทยาเชิงพุทธ**, 7(2), 164–185.

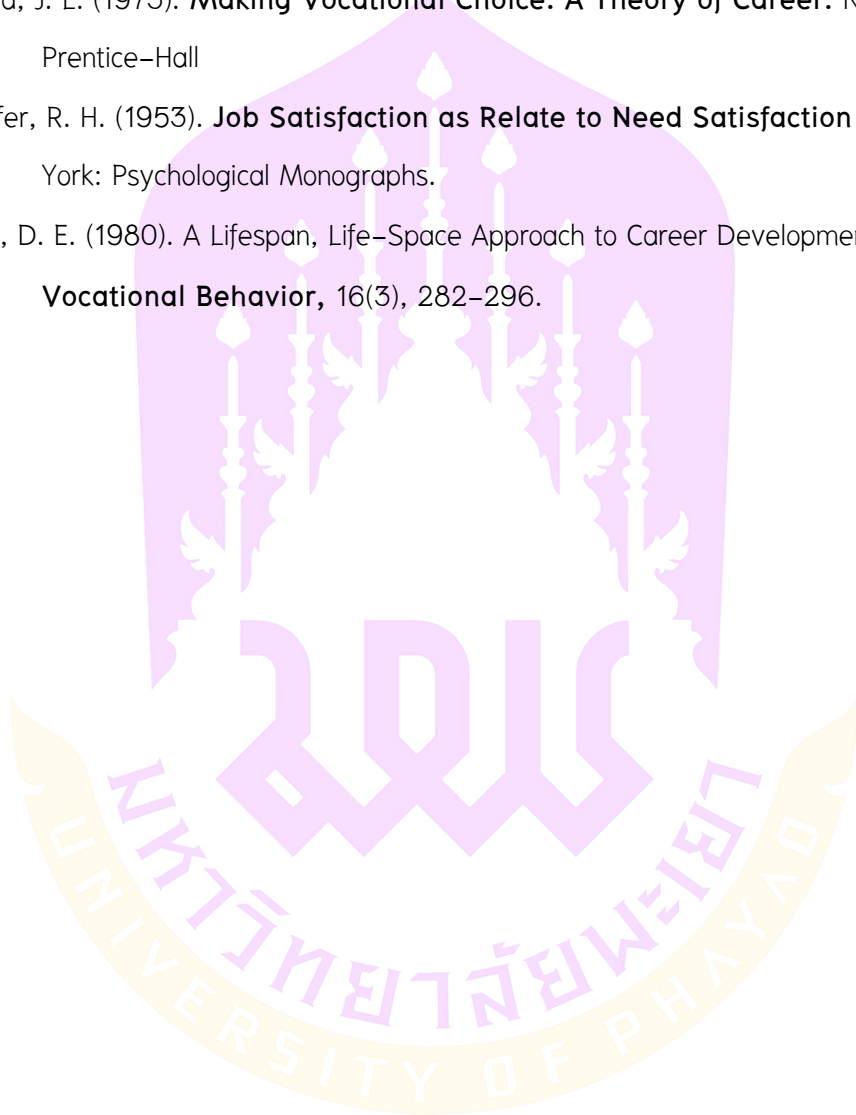
อังคณา อ่อนธานี. (2564). ผลการใช้การจัดการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมสมรรถนะการทำงานและอาชีพสำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา. **วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร**, 23(2), 336–350.

Dykmen, C., Herr, E.L., Ingram, M.A., Pehrsson, D., Wood, C., and Charles, S. (2001). **A taxonomy of career development interventions that occur in U.S. secondary schools.** Minnesota: The National Research Center for Career and Technical Education.

Holland, J. L. (1973). **Making Vocational Choice: A Theory of Career.** New Jersey: Prentice-Hall

Schaffer, R. H. (1953). **Job Satisfaction as Relate to Need Satisfaction in Work.** New York: Psychological Monographs.

Super, D. E. (1980). A Lifespan, Life-Space Approach to Career Development. **Journal of Vocational Behavior**, 16(3), 282-296.

ภาพนวก

ภาคผนวก ก รายนามผู้เชี่ยวชาญ

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุนทร คล้ายอ่ำ
สถานที่ทำงาน วิทยาลัยการศึกษ มหาวิทยาลัยพะเยา
วุฒิกการศึกษา ปร.ด.การบริหารการศึกษ
ตำแหน่ง รองคณบดีฝ่ายแผนงานและพัฒนา
ตำแหน่งทางวิชาการ คุณภาพนิสิต
ตำแหน่งทางวิชาการ ผู้ช่วยศาสตราจารย์
2. ดร.เกศราพรรณ พันธุ์ศรีเกตุ คงเจริญ
สถานที่ทำงาน วิทยาลัยการศึกษ มหาวิทยาลัยพะเยา
วุฒิกการศึกษา ปร.ด.หลักสูตรและการสอน
ตำแหน่ง อาจารย์
ตำแหน่งทางวิชาการ -
3. นายศุภวิศว์ ตาหล้า
สถานที่ทำงาน โรงเรียนแม่จันวิทยาคม
วุฒิกการศึกษา ปร.ม.การบริหารการศึกษ
ตำแหน่ง ผู้อำนวยการ
ตำแหน่งทางวิชาการ ชำนาญการพิเศษ

ภาคผนวก ข ผลการตรวจสอบความสอดคล้องข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ของ
แบบสอบถามเพื่อการวิจัย (Item Congruence Index: IOC)

สูตร

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC แทน ค่าดัชนีความสอดคล้องข้อคำถามกับนิยาม

$\sum R$ แทน ผลรวมคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

โดยใช้เกณฑ์การคัดเลือกข้อคำถาม คือ

- 1) ข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.6-1.00 คัดเลือกไว้ใช้ได้
- 2) ข้อคำถามที่มีค่า IOC ต่ำกว่า 0.6 ควรพิจารณาปรับปรุงหรือตัดทิ้ง

แบบตารางแสดงผลการตรวจความสอดคล้องข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ของแบบสอบถาม
เพื่อการวิจัย

นิยามศัพท์	ข้อ ที่	รายการ	ผู้เชี่ยวชาญ			ค่า IOC	สรุปความ สอดคล้อง
			1	2	3		
1. ด้านการจัดรายวิชาแนะแนว แนะนำลักษณะการทำงานของแต่ละอาชีพ							
ด้านการจัดรายวิชาแนะแนว แนะนำลักษณะการทำงาน ของแต่ละอาชีพ หมายถึง การ จัดรายวิชาแนะแนวของ สถานศึกษาที่มีการแนะนำ ลักษณะการทำงานของแต่ละ อาชีพที่สำคัญในจังหวัดและ อำเภอของผู้เรียนในระดับชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 1 ให้ผู้เรียนรู้จัก อาชีพอย่างหลากหลาย โดยการ จัดให้มีงานนิทรรศการหรือสื่อ อิเล็กทรอนิกส์ให้ผู้เรียนได้ สืบค้น รับรู้ลักษณะของอาชีพที่ สนใจในจังหวัดและอำเภอที่เป็น ท้องถิ่นของผู้เรียนเอง รวมถึง ประสานงานความร่วมมือกับ หน่วยงาน องค์การ สถานศึกษา ทั้งภาครัฐและเอกชนในการสร้าง ความร่วมมือการแนะนำลักษณะ อาชีพในเขตอำเภอและจังหวัดที่ สำคัญ และสอดคล้องกับ โปรแกรมการเรียนและมีการจัด ประชาสัมพันธ์ให้ผู้เรียนและ ผู้ปกครองได้รับทราบลักษณะ และแนวทางการประกอบอาชีพ สำคัญในจังหวัดและอำเภอของ ผู้เรียน เพื่อกระตุ้นสร้างควม สนใจให้กับผู้เรียน	1	สถานศึกษาจัดรายวิชาแนะแนว แนะนำลักษณะการทำงานของแต่ละ อาชีพที่สำคัญในจังหวัดและ อำเภอของผู้เรียนในระดับชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 1	1	1	1	1	สอดคล้อง
	2	สถานศึกษาให้ผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 1 รู้จักลักษณะการทำงานของแต่ละ อาชีพที่สำคัญในจังหวัดและ อำเภอของตนเอง	1	1	1	1	สอดคล้อง
	3	สถานศึกษาให้ผู้เรียนรู้จักอาชีพที่ หลากหลาย โดยการจัด นิทรรศการ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ เพื่อให้ผู้เรียนได้สืบค้นและรับรู้ ลักษณะของอาชีพที่สนใจใน จังหวัดและอำเภอที่เป็นท้องถิ่น ของผู้เรียนเอง	1	1	1	1	สอดคล้อง
	4	สถานศึกษาประสานหน่วยงาน องค์การ สถานศึกษา ทั้งภาครัฐ และเอกชนในการสร้างความ ร่วมมือและจัดให้มีการแนะนำ ลักษณะอาชีพในเขตอำเภอและ จังหวัดที่สำคัญและสอดคล้องกับ โปรแกรมการเรียน	1	1	1	1	สอดคล้อง

นิยามศัพท์	ข้อ ที่	รายการ	ผู้เชี่ยวชาญ คน ที่			ค่า IOC	สรุปความ สอดคล้อง
			1	2	3		
3. ดานสำรวจความต้องการอัตรากำลังแรงงานของท้องถิ่นระดับจังหวัดและอำเภอ							
ด้านการสำรวจความต้องการ อัตรากำลังแรงงานของ ท้องถิ่นระดับจังหวัดและ อำเภอ หมายถึง การรับรู้ถึง ความต้องการอัตรากำลัง แรงงานในจังหวัดและอำเภอ จะทำให้สถานศึกษาสามารถ จัดเก็บข้อมูลเพื่อวางแผน จัดทำหลักสูตรการเรียนการ สอนในการเตรียมผู้เรียนเข้าสู่ เส้นทางของโลกของงานอาชีพ ที่จะศึกษาต่อให้สอดคล้องกับ ความสนใจ บุคลิกภาพ และ ความถนัดของผู้เรียนเพื่อ ออกมาประกอบอาชีพ พัฒนา ท้องถิ่นและคุณภาพชีวิตของ ตนเอง สถานศึกษาและผู้มีส่วน เกี่ยวข้องของควรมีการจัด เสวนาผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุก อาชีพในจังหวัดและอำเภอเพื่อ กำหนดความต้องการ อัตรากำลังแรงงานในแต่ละ ประเภทงาน รวมถึงมีการ จัดทำแผนความต้องการ อัตรากำลังแรงงานของจังหวัด และอำเภอ	1	สถานศึกษารับรู้ถึงความต้องการ อัตรากำลังแรงงานในจังหวัดและ อำเภอ	1	1	1	1	สอดคล้อง
	2	สถานศึกษาจัดเก็บข้อมูลเพื่อ วางแผนจัดทำหลักสูตรการเรียน ในการเตรียมผู้เรียนเข้าสู่เส้นทาง การประกอบอาชีพที่ต้องการ ศึกษาต่อให้สอดคล้องกับความ สนใจ บุคลิกภาพและความถนัด ของผู้เรียน	1	1	1	1	สอดคล้อง
	3	สถานศึกษาจัดทำหลักสูตรการเรียน เพื่อให้ผู้เรียนมีศักยภาพพร้อมใน การศึกษาต่อตามสายอาชีพที่ตนเอง สนใจ	1	1	1	1	สอดคล้อง
	4	สถานศึกษาสอนให้ผู้เรียนสร้าง อาชีพสอดคล้องกับ ความสนใจ บุคลิกภาพและความถนัดของ ผู้เรียน เพื่อออกมาประกอบอาชีพ พัฒนาท้องถิ่นและคุณภาพชีวิต ของตนเอง	1	1	0	0.67	สอดคล้อง
	5	สถานศึกษาและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ทุกอาชีพในจังหวัดและอำเภอ ประชุมร่วมกันเพื่อกำหนดความ ต้องการอัตรากำลังแรงงานในแต่ละ ประเภทงาน	1	1	1	1	สอดคล้อง
	6	สถานศึกษาจัดทำแผนความ ต้องการอัตรากำลังของท้องถิ่น ระดับจังหวัดและอำเภอ	1	1	1	1	สอดคล้อง

นิยามศัพท์	ขอ ที่	รายการ	ผู้เชี่ยวชาญ			ค่า IOC	สรุปความ สอดคล้อง
			1	2	3		
4. ด้านการจัดทำโปรแกรมการเรียนรองรับประเภทและสาขาวิชาชีพ							
ด้านการจัดทำโปรแกรมการ เรียนรองรับประเภทและสาขา วิชาชีพ หมายถึง การจัดทำซึ่ง หลักสูตรของสถานศึกษาใน รายวิชาเพิ่มเติมต้องคำนึงถึง ความสอดคล้องกับความถนัด ทางทักษะและสมรรถนะทาง อาชีพ และความถนัดทางสาขา วิชาชีพ ซึ่งจะต้องจัดให้สอดคล้อง กัน อีกทั้งยังต้องรองรับพื้นฐาน การศึกษาต่อในประเภทและ สาขาวิชาตามหลักสูตรของ อาชีวศึกษา หรือกลุ่มสาขาวิชา ตามหลักสูตรของอุดมศึกษา สำหรับมัธยมศึกษาตอนต้นควร จัดเป็นหลักสูตรระยะสั้นใน ลักษณะกลุ่มสมรรถนะย่อยแบบ หลากหลายสาขาวิชาชีพ และ ลักษณะหน่วยสมรรถนะที่เฉพาะ สาขาของประเภทวิชาชีพและ สถานศึกษานำจัดทำความ ร่วมมือการใช้หลักสูตรระหว่าง หน่วยงาน	1	สถานศึกษาจัดทำหลักสูตร สถานศึกษา โดยคำนึงถึงความ สอดคล้องกับความถนัดทางทักษะ และสมรรถนะทางอาชีพและความ ถนัดทางสาขาวิชาชีพ	1	1	1	1	สอดคล้อง
	2	สถานศึกษาจัดทำหลักสูตร สถานศึกษาในรายวิชาเพิ่มเติม โดย คำนึงถึงความสอดคล้องกับความ ถนัดทางทักษะและสมรรถนะทาง อาชีพและความถนัดทางสาขา วิชาชีพ	1	1	1	1	สอดคล้อง
	3	สถานศึกษาจัดทำหลักสูตร สถานศึกษาในรายวิชาเพิ่มเติม ให้ สอดคล้องกันและรองรับพื้นฐาน การศึกษาต่อในประเภทและสาขา ตามหลักสูตรอาชีวศึกษาหรือ กลุ่มวิชาตามหลักสูตรของ อุดมศึกษา	1	1	1	1	สอดคล้อง
	4	สถานศึกษาจัดหลักสูตรระยะสั้น ให้กับผู้เรียน ระดับมัธยมศึกษา ตอนต้นในลักษณะกลุ่มสมรรถนะ ย่อยแบบหลากหลายสาขาวิชาชีพ และเป็นลักษณะหน่วยสมรรถนะที่ เฉพาะสาขาของประเภทวิชาชีพ	1	1	1	1	สอดคล้อง
	5	สถานศึกษาจัดหลักสูตรระยะสั้น โดยคำนึงถึงความต้องการตลาด ของตลาดแรงงาน	1	1	1	1	สอดคล้อง
	6	สถานศึกษานำจัดทำความร่วมมือ การใช้หลักสูตรระหว่างหน่วยงาน ทางการศึกษา เช่น หลักสูตรระยะ สั้นที่ร่วมมือกับวิทยาลัยเทคนิค หรือ หลักสูตรทวิศึกษา เป็นต้น	1	1	1	1	สอดคล้อง

นียมคัพท	ขอ ที่	รายการ	ผู้เชี่ยวชาญ คน ที่			ค่า IOC	สรุปลความ สอดคลอง
			1	2	3		
5. ดานจัดผลการเรเรียนรูและสารลาคัญรายวิชาตามประเภทและกลุมสาขาวิชาชีพของรายวิชาชีพ							
ดานการจัดผลการเรเรียนรู และสารลาคัญรายวิชา ตามประเภทและกลุมสาขา วิชาชีพของรายวิชาชีพ หมายถึง การจัดผลการเรเรียนรู และสารลาคัญรายวิชาใน รายวิชาที่เปนความถนัดตาม สมรรถนะอาชีพที่ถูกกำหนด ตามหลักสูตรฐานสมรรถนะ มี การกำหนดผลการเรเรียนรู ชัดเจนว่าผู้เรียนสามารถทำ อะไรได้เมื่อจบหลักสูตร โดย ใช้มาตรฐานสมรรถนะเปน กรอบการพัฒนาหลักสูตร กำหนดเนื้อหา วางแผนการ จัดการเรเรียนการสอนและ ประเมินผล	1	สถานศึกษาจัดผลการเรเรียนรูใน รายวิชาที่เปนความถนัดตาม สมรรถนะอาชีพ โดยกำหนดผล การเรเรียนรูในรายวิชาตามหลักสูตร ฐานสมรรถนะ	1	1	1	1	สอดคลอง
	2	สถานศึกษาจัดสารลาคัญใน รายวิชาที่เปนความถนัดตาม สมรรถนะอาชีพได้กำหนดตาม หลักสูตรฐานสมรรถนะ	1	1	0	0.67	สอดคลอง
	3	สถานศึกษากำหนดผลการเรเรียนรู ที่ชัดเจนว่าผู้เรียนจะสามารถทำ อะไรได้เมื่อจบหลักสูตร	1	1	1	1	สอดคลอง
	4	สถานศึกษาใช้มาตรฐานสมรรถนะ เปนกรอบในการพัฒนาหลักสูตร กำหนดเนื้อหา วางแผนการ จัดการเรเรียนการสอน	1	1	1	1	สอดคลอง
	5	สถานศึกษาวางแผนการ ประเมินผลมาตรฐานสมรรถนะ	1	1	1	1	สอดคลอง

นิยามศัพท์	ขอ ที่	รายการ	ผู้เชี่ยวชาญ คนที่			ค่า IOC	สรุปความ สอดคล้อง
			1	2	3		
6. ดานออกแบบหน่วยการเรียนรู้และจัดกระบวนการเรียนรู้แบบฝึกและถอดประสบการณ์บนฐานวิจัย							
<p>ดานออกแบบหน่วยการเรียนรู้และจัดกระบวนการเรียนรู้แบบฝึกและถอดประสบการณ์บนฐานวิจัย หมายถึง</p> <p>การออกแบบหน่วยการเรียนรู้และจัดรูปแบบกระบวนการเรียนรู้เน้นไปที่การเปลี่ยนแปลงบทบาทของตัวครูจากบทบาทที่เป็นผู้สอน มาเป็นผู้จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้และสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง เป็นจัดการเรียนการสอนแบบ Active Learning ตามแนวทางการจัดทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ที่เน้นสมรรถนะทางสาขาวิชาชีพ จัดการเรียนรู้โดยใช้การตั้งคำถาม สืบเสาะ ค้นคว้า สร้างองค์ความรู้ การสื่อสารความสัมพันธ์ และให้บริการเพื่อตอบสนองสังคม มาเป็นกรอบในการจัดการเรียนรู้ และใช้ความรู้จากองค์ความรู้หลากหลายสาขาวิชา หลายศาสตร์มาจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการข้ามสาขาวิชา</p>	1	สถานศึกษาออกแบบหน่วยการเรียนรู้ที่เน้นการเปลี่ยนบทบาทของครูจากการเป็นผู้สอนมาเป็นผู้ดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้	1	1	1	1	สอดคล้อง
	2	สถานศึกษาจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นการเปลี่ยนบทบาทของครูจากการเป็นผู้สอนมาเป็นผู้ดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้	1	1	1	1	สอดคล้อง
	3	สถานศึกษาส่งเสริมให้ครูสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง	1	1	0	0.6 7	สอดคล้อง
	4	สถานศึกษาจัดการเรียนการสอนในรูปแบบ Active Learning ตามแนวทางการจัดทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21	1	1	1	1	สอดคล้อง
	5	สถานศึกษาจัดการเรียนการสอนที่เน้นสมรรถนะทางสาขาวิชาชีพ ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการข้ามสาขาวิชา	1	1	1	1	สอดคล้อง
	6	สถานศึกษาจัดการเรียนรู้โดยใช้การตั้งคำถาม สืบเสาะ ค้นคว้า สร้างองค์ความรู้ การสื่อสารความสัมพันธ์	1	1	1	1	สอดคล้อง
	7	สถานศึกษาจัดให้ผู้เรียนได้บริการชุมชนเพื่อตอบสนองสังคมและนำมาเป็นกรอบในการจัดการเรียนรู้	1	1	1	1	สอดคล้อง

นิยามศัพท์	ขอ ที่	รายการ	ผู้เชี่ยวชาญ คน ที่			ค่า IOC	สรุปความ สอดคล้อง
			1	2	3		
7. ด้านการวัดผลที่มีคุณภาพสูงและประเมินผลอย่างสมดุลเชิงคุณภาพ							
ด้านการวัดผลที่มีคุณภาพสูงและประเมินผลอย่างสมดุลเชิงคุณภาพ หมายถึง การวัดผลตรงตามระดับพฤติกรรมและตรงตามหลักความรู้ที่ถูกกำหนดไว้แต่ละตัวชี้วัดรายวิชา หรือตรงตามฐานสมรรถนะและความรู้ที่ต้องการให้ปฏิบัติได้ และตรงกับการทำกิจกรรมการเรียนรู้ การวัดผลรายวิชาพื้นฐานจะจัดกลุ่มระดับพฤติกรรมเป็น 3 ด้าน ดังนี้ พฤติกรรมในด้านความรู้ ประกอบด้วย ความจำ ความเข้าใจ การนำไปประยุกต์ใช้ การวิเคราะห์ สังเคราะห์และประเมินค่า พฤติกรรม ด้านทักษะการปฏิบัติ ประกอบด้วย การทำได้ตามแบบที่กำหนด การทำโดยไม่ได้ตัวอย่าง การทำได้สำเร็จ และการนำไปประยุกต์ใช้ พฤติกรรมด้านเจตคติ ประกอบด้วย การตอบสนองที่จะหาความจริง การได้หลักความรู้และยึดถือหลักความรู้เพื่อนำความรู้ไปปฏิบัติ	1	สถานศึกษาวัดผลตรงตามระดับพฤติกรรมและตรงตามหลักความรู้ที่กำหนดไว้ในแต่ละตัวชี้วัดรายวิชา	1	1	1	1	สอดคล้อง
	2	สถานศึกษาวัดผลตรงตามสมรรถนะและความรู้ที่ต้องการให้ผู้เรียนปฏิบัติได้และตรงกับการทำกิจกรรมการเรียนรู้	1	1	1	1	สอดคล้อง
	3	สถานศึกษาวัดผลในรายวิชาพื้นฐาน ตามพฤติกรรมในด้านความรู้ อันประกอบด้วย ความจำ ความเข้าใจ การนำไปประยุกต์ใช้ การวิเคราะห์ สังเคราะห์และประเมินค่า	1	1	1	1	สอดคล้อง
	4	สถานศึกษาวัดผลในรายวิชาพื้นฐาน ตามพฤติกรรม ด้านทักษะการปฏิบัติ อันประกอบด้วย การทำได้ตามแบบที่กำหนด การทำโดยไม่ได้ตัวอย่าง การทำได้สำเร็จ และการนำไปประยุกต์ใช้ พฤติกรรม	1	1	1	1	สอดคล้อง
	5	สถานศึกษาวัดผลในรายวิชาพื้นฐาน ตามพฤติกรรมด้านเจตคติ อันประกอบไปด้วย การตอบสนองที่จะหาความจริง การได้หลักความรู้และยึดถือหลักความรู้เพื่อนำความรู้ไปปฏิบัติ	1	1	1	1	สอดคล้อง

นิยามศัพท์	ขอ ที่	รายการ	ผู้เชี่ยวชาญ คน ที่			ค่า IOC	สรุปความ สอดคล้อง	
			1	2	3			
8. ด้านจัดการเรียนรู้การเป็นผู้ประกอบการในกิจกรรมชุมนุม								
ด้านจัดการเรียนรู้การเป็นผู้ประกอบการในกิจกรรมชุมนุม หมายถึง การจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนมีทักษะและสมรรถนะตามประเภทวิชาชีพและสาขาวิชาชีพ ผู้เรียนสามารถเข้าอยู่ในสถานประกอบการอย่างมีฝีมือแรงงาน ส่งเสริมประสบการณ์การเรียนรู้ในการเป็นผู้ประกอบการ จัดกิจกรรมชุมนุมและกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในหลักสูตรสถานศึกษาโดยเน้นในด้านกระบวนการเรียนรู้การเป็นผู้ประกอบการ และส่งเสริมให้ผู้เรียนประกอบการค้าตามความถนัดและความสนใจของผู้เรียน โดยมีการรวมตัวกันจัดทะเบียนการประกอบธุรกิจ นอกจากนี้ยังต้องทำโครงการผลิตและจัดจำหน่ายสินค้า มีการวิเคราะห์ความต้องการตลาด ผลิตและจัดหาและคัดสรรวัสดุอุปกรณ์ กำหนดกระบวนการผลิตและแปรรูป สร้างกลยุทธ์ การขาย การบรรจุผลิตภัณฑ์ การขายและจัดจำหน่าย ทำบัญชีรายรับรายจ่าย	1	สถานศึกษาจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนมีทักษะและสมรรถนะตามประเภทวิชาชีพและสาขาวิชาชีพ	1	1	1	1	สอดคล้อง	
	2	สถานศึกษาส่งเสริมประสบการณ์การเรียนรู้การเป็นผู้ประกอบการให้กับผู้เรียนโดยให้ผู้เรียนสามารถเข้าฝึกประสบการณ์ในสถานประกอบการตามความสนใจ	1	1	1	1	สอดคล้อง	
	3	สถานศึกษาจัดกิจกรรมชุมนุมและกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในหลักสูตรสถานศึกษาโดยเน้นด้านกระบวนการเรียนรู้การเป็นผู้ประกอบการ	1	1	0	0.6	7	สอดคล้อง
	4	สถานศึกษาส่งเสริมให้ผู้เรียนประกอบการค้าอย่างใดอย่างหนึ่งตามความถนัดและความสนใจของผู้เรียน โดยมีการรวมตัวกันประกอบธุรกิจ	1	1	1	1	สอดคล้อง	
	5	สถานศึกษาส่งเสริมให้ผู้เรียนจัดทำโครงการผลิตสินค้า โดยมีการวิเคราะห์ความต้องการของตลาด การผลิต การแปรรูป การขาย	1	1	1	1	สอดคล้อง	
	6	สถานศึกษาส่งเสริมให้ผู้เรียนมีการขายผลิตภัณฑ์ที่ได้ทำขึ้นและดำเนินการตามแผนการตลาดที่วางไว้ พร้อมทั้งมีการจัดทำบัญชีรายรับ รายจ่าย	1	1	1	1	สอดคล้อง	

นิตยสารศัพท์	ข้อ ที่	รายการ	ผู้เชี่ยวชาญ คนที่			ค่า IOC	สรุปความ สอดคล้อง
			1	2	3		
9. ด้านจัดการเทียบโอนหน่วยกิต รายวิชากรณีเปลี่ยนโปรแกรมการเรียน							
ด้านจัดการเทียบโอนหน่วยกิต รายวิชากรณีเปลี่ยนโปรแกรม การเรียน หมายถึง การเทียบโอน หน่วยกิต รายวิชากรณีเปลี่ยน โปรแกรมการเรียน สำหรับผู้เรียน ที่ยังไม่เคยพบตัวตน ที่เป็น บุคคลิกภาพ และความถนัดด้าน อาชีพ มีเพียงความสนใจเมื่อ ผู้เรียนเลือกโปรแกรมการเรียน อาจจะไม่ตรงกับตัวตนที่แท้จริง ของผู้เรียน เมื่อผู้เรียนเรียนไปสัก ระยะค่อยมาพบตัวตน สถานศึกษาจึงต้องปรับเส้นทาง การศึกษาให้กับผู้เรียนไม่ว่าจะ เปลี่ยนจากเส้นทางสู่อุดมศึกษา มาเป็นเส้นทางสาย Technician หรือจากประเภทวิชาหนึ่งไปอีก ประเภทวิชาหนึ่ง สถานศึกษา จำเป็นต้องจัดทำหลักเกณฑ์ใน การเทียบโอนหน่วยกิต รายวิชาที่ มีรายวิชาพื้นฐานร่วมกันและ เทียบสาระสำคัญรายวิชาและ ชั่วโมงการเรียน	1	สถานศึกษาเทียบโอนหน่วยกิต รายวิชา กรณีเปลี่ยนโปรแกรม การเรียน สำหรับผู้เรียนที่ยังไม่ เคยพบตัวตน ที่เป็นบุคคลิกภาพ และความถนัดทางอาชีพ	1	1	1	1	สอดคล้อง
	2	สถานศึกษาปรับเส้นทาง การศึกษาให้ผู้เรียนได้ค้นพบตัวตน ที่เป็นไปตามบุคคลิกภาพ ความ ถนัดและความสนใจ	1	1	1	1	สอดคล้อง
	3	สถานศึกษาจัดให้มีการเทียบโอน ผลการเรียนรายวิชาพื้นฐานโดย เทียบสาระสำคัญรายวิชาและ จำนวนชั่วโมงการเรียน	1	1	1	1	สอดคล้อง
	4	สถานศึกษาจัดเส้นทางการศึกษา สู่การประกอบอาชีพตรงกับ ศักยภาพของผู้เรียน	1	1	1	1	สอดคล้อง
	5	สถานศึกษาจัดทำหลักเกณฑ์ใน การเทียบโอนหน่วยกิต รายวิชาที่ มีรายวิชาพื้นฐานร่วมกันและเทียบ สาระสำคัญรายวิชาและชั่วโมง การเรียน	1	1	1	1	สอดคล้อง

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะการบริหารสถานศึกษาตามแนวทางการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน
เพื่อการมีงานทำ ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
ลำพูน เขต 1

คำชี้แจง: ให้ท่านเขียนข้อเสนอแนะของท่านที่มีต่อการบริหารสถานศึกษาตามแนวทางการจัด
การศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการมีงานทำ ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาลำพูน เขต 1

.....

.....

.....

.....

.....

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง การบริหารสถานศึกษาตามแนวทางการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการมีงานทำ
ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 1

คำชี้แจง

การวิจัยเรื่อง การบริหารสถานศึกษาตามแนวทางการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน
เพื่อการมีงานทำของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน
เขต 1 มีวัตถุประสงค์ดังนี้

1. เพื่อศึกษาสภาพการบริหารสถานศึกษาตามแนวทางการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน
เพื่อการมีงานทำของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน
เขต 1

2. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะในการบริหารสถานศึกษาตามแนวทางการจัดการศึกษา
ขั้นพื้นฐานเพื่อการมีงานทำ ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาลำพูน เขต 1

จำแนกตาม เพศ ประสบการณ์การทำงาน ตำแหน่งปัจจุบัน และขนาดของ
สถานศึกษา ประกอบด้วย แนวทางการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการมีงานทำ 9 ด้าน
ดังต่อไปนี้

1. ด้านการจัดรายวิชาแนะแนว แนะนำลักษณะการทำงานของแต่ละอาชีพที่สำคัญ
2. ด้านการประเมินบุคลิกภาพความเหมาะสมด้านอาชีพ
3. ด้านการสำรวจความต้องการอัตรากำลังแรงงานของท้องถิ่นระดับจังหวัดและ
อำเภอ

4. ด้านการจัดทำโปรแกรมการเรียนรู้รองรับประเภทและสาขาวิชาชีพ

5. ด้านการจัดผลการเรียนรู้และสาระสำคัญรายวิชาตามประเภทและกลุ่มสาขา
วิชาชีพของรายวิชาชีพ

6. ด้านการออกแบบหน่วยการเรียนรู้และจัดกระบวนการเรียนรู้แบบฝึกและถอด
ประสบการณ์บนฐานวิจัย

7. ด้านการวัดผลที่มีคุณภาพสูงและประเมินผลอย่างสมดุลเชิงคุณภาพ

8. ด้านการจัดการเรียนรู้การเป็นผู้ประกอบการในกิจกรรมชุมนุม

9. ด้านการจัดการเทียบโอนหน่วย กิตติรายวิชากรณีเปลี่ยนโปรแกรมการเรียน

ขอความกรุณาตอบแบบสอบถามตามความเป็นจริง เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการศึกษา โดยผู้วิจัย จะเก็บข้อมูลของท่านไว้เป็นความลับในการวิเคราะห์และนำเสนอผลการวิจัยเป็นภาพรวม

โปรดทำเครื่องหมาย / ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุดในการตรวจสอบเครื่องมือของ การค้นคว้าอิสระ โดยมีความหมายดังนี้

+ 1 หมายถึง เนื้อหาสอดคล้อง ถูกต้องและเหมาะสม

0 หมายถึง ไม่แน่ใจ

- 1 หมายถึง ข้อความ เนื้อหา ไม่สอดคล้องและไม่เหมาะสม

แบบสอบถามฉบับนี้จัดทำขึ้นเพื่อรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาตามแนวทางการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการมีงานทำของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 1 ข้อมูลที่ได้ในการวิจัยถือเป็นความลับและไม่มีผลกระทบใด ๆ ต่อผู้ให้ข้อมูล ผู้วิจัยขอรับรองว่าจะนำเสนอคำตอบของท่านในภาพรวม และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี จึงขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

นายสิทธิพงษ์ ปาลี

นิสิตปริญญาโท หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา

ตอนที่ 1

ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดใส่เครื่องหมาย ✓ ลงใน หน้าข้อที่ตรงกับสถานภาพตามความเป็นจริง

1. เพศ

 ชาย หญิง

2. ตำแหน่งในปัจจุบัน

ผู้บริหารสถานศึกษา/รองผู้อำนวยการสถานศึกษา/รักษาการในตำแหน่ง
ผู้อำนวยการ

 หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้

3. ระดับการศึกษา

 ระดับปริญญาตรี ระดับปริญญาโท และระดับสูงกว่า อื่น ๆ (โปรดระบุ)

4. ประสบการณ์การดำรงตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษา/หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้

 ต่ำกว่า 5 ปี 6-10 ปี 11 ปีขึ้นไป

5. ขนาดของโรงเรียน

 โรงเรียนขนาดเล็ก โรงเรียนขนาดกลาง

ตอนที่ 2

ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา/หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้/ผู้ตอบ
แบบสอบถาม

ต่อแนวทางการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำ

คำชี้แจง โปรดพิจารณา ทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับแนวทางการจัดการศึกษาเพื่อการ
มีงานทำ ตามความคิดเห็นของท่านตามสภาพจริง โดยกำหนดระดับแนวทางการจัดการศึกษา
เพื่อการมีงานทำ 5 ระดับดังนี้

- 5 หมายถึง มีแนวทางการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีแนวทางการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำมาก
- 3 หมายถึง มีแนวทางการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำปานกลาง
- 2 หมายถึง มีแนวทางการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำน้อย
- 1 หมายถึง มีแนวทางการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำน้อยที่สุด

แนวทางการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำ 9 ด้าน คือ

1. ด้านการจัดรายวิชาแนะแนวแนะนำลักษณะการทำงานของแต่ละอาชีพที่สำคัญ
2. ด้านการประเมินบุคลิกภาพความเหมาะสมด้านอาชีพ
3. ด้านการสำรวจความต้องการอัตรากำลังแรงงานของท้องถิ่นระดับจังหวัดและ
อำเภอ
4. ด้านการจัดทำโปรแกรมการเรียนรองรับประเภทและสาขาวิชาชีพ
5. ด้านการจัดผลการเรียนรู้และสาระสำคัญรายวิชาตามประเภทและกลุ่มสาขา
วิชาชีพของรายวิชาชีพ
6. ด้านการออกแบบหน่วยการเรียนรู้และจัดกระบวนการเรียนรู้แบบฝึกและ
ถอดประสบการณ์พื้นฐานวิจัย
7. ด้านการวัดผลที่มีคุณภาพสูงและประเมินผลอย่างสมดุลเชิงคุณภาพ
8. ด้านการจัดการเรียนรู้การเป็นผู้ประกอบการในกิจกรรมชุมนุม
9. ด้านการจัดการเทียบโอนหน่วยกิต รายวิชากรณีเปลี่ยนโปรแกรมการเรียน

นิยามศัพท์	ข้อที่	รายการ	ความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ			ข้อเสนอแนะ
			+1	0	-1	
1. ด้านการจัดรายวิชาแนะแนว แนะนำลักษณะการทำงานของแต่ละอาชีพ						
<p>ด้านการจัดรายวิชาแนะแนว แนะนำลักษณะการทำงานของแต่ละอาชีพ หมายถึง การจัดรายวิชาแนะแนวของสถานศึกษาที่มีการแนะนำลักษณะการทำงานของแต่ละอาชีพที่สำคัญในจังหวัดและอำเภอของนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในนักเรียนรู้จักอาชีพอย่างหลากหลาย โดยการจัดนิทรรศการหรือสื่ออิเล็กทรอนิกส์ให้นักเรียนได้สืบค้นรับรู้ลักษณะของอาชีพที่สนใจในจังหวัดและอำเภอที่เป็นท้องถิ่นของนักเรียนเอง รวมถึงประสานงานความร่วมมือกับหน่วยงาน องค์การ สถานศึกษาทั้งภาครัฐและเอกชนในการสร้างความร่วมมือ การแนะนำลักษณะอาชีพในเขตอำเภอและจังหวัดที่สำคัญและสอดคล้องกับโปรแกรมการเรียนและมีการจัดประชาสัมพันธ์ให้นักเรียนและผู้ปกครองได้รับทราบลักษณะและแนวทางการประกอบอาชีพที่สำคัญในจังหวัดและอำเภอของนักเรียน เพื่อกระตุ้นสร้างความสนใจให้กับนักเรียน</p>	1	สถานศึกษาจัดรายวิชาแนะแนว แนะนำลักษณะการทำงานของแต่ละอาชีพที่สำคัญในจังหวัดและอำเภอของนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1				
	2	สถานศึกษาให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 รู้จักลักษณะการทำงานของแต่ละอาชีพที่สำคัญในจังหวัดและอำเภอของตนเอง				
	3	สถานศึกษาให้นักเรียนรู้จักอาชีพที่หลากหลาย โดยการจัดนิทรรศการสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เพื่อให้นักเรียนได้สืบค้นและรับรู้ลักษณะของอาชีพที่สนใจในจังหวัดและอำเภอที่เป็นท้องถิ่นของนักเรียนเอง				
	4	สถานศึกษาประสานหน่วยงาน องค์การ สถานศึกษา ทั้งภาครัฐและเอกชนในการสร้างความร่วมมือและจัดให้มีการแนะนำลักษณะอาชีพในเขตอำเภอและจังหวัดที่สำคัญและสอดคล้องกับโปรแกรมการเรียน				
	5	สถานศึกษามีการประชาสัมพันธ์ให้นักเรียนและผู้ปกครองได้รับทราบลักษณะของอาชีพในจังหวัดและอำเภอ ตลอดจนถึงแนวทางการประกอบอาชีพสำคัญในจังหวัดและอำเภอของนักเรียน				

นิยามศัพท์	ข้อที่	รายการ	ความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ			ข้อเสนอแนะ
			+1	0	-1	
2. ด้านการประเมินบุคลิกภาพความเหมาะสมด้านอาชีพ						
<p>ด้านการประเมินบุคลิกภาพความเหมาะสมด้านอาชีพ</p> <p>หมายถึง การจัดให้มีการประเมินบุคลิกภาพความเหมาะสมด้านอาชีพซึ่งควรดำเนินการให้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เพื่อให้นักเรียนรู้จักตัวตนว่าสนใจ มีบุคลิกภาพ และความถนัดเป็นไปตามประเภท และกลุ่มวิชาชีพใด</p> <p>มีความถนัดเป็นไปตามประเภทและกลุ่มสาขาวิชาชีพใด สามารถตัดสินใจเลือกเรียนตามโปรแกรมการเรียนที่เปิดหลักสูตรรายวิชาตามประเภท และกลุ่มสาขาวิชาชีพหรือรับความต้องการ อัตรากำลังแรงงานของจังหวัดและอำเภอ รวมถึงประสานงานให้ความร่วมมือกับหน่วยงานและองค์การ สถานศึกษา ทั้งภาครัฐและเอกชน ในการใช้เครื่องมือประเมินบุคลิกภาพด้านอาชีพของผู้เรียนเป็นรายบุคคล และสะท้อนผลการประเมินโดยใช้เทคนิคการแปลผล และการสื่อสารกับนักเรียนและผู้ปกครองให้เห็นภาพสะท้อนจากการประเมินบุคลิกภาพของนักเรียน เพื่อใช้เป็นข้อมูลการตัดสินใจเลือกโปรแกรมในการเรียน</p>	1	สถานศึกษาจัดให้มีการประเมินบุคลิกภาพความเหมาะสมด้านอาชีพให้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เพื่อให้นักเรียนรู้จักตัวตนว่าสนใจ มีบุคลิกภาพ และความถนัดเป็นไปตามประเภท และกลุ่มวิชาชีพใด				
	2	สถานศึกษาให้นักเรียนสามารถตัดสินใจเลือกเรียนตามโปรแกรมการเรียนที่เปิดหลักสูตรรายวิชาตามประเภทและสาขาวิชาชีพที่รองรับความต้องการ อัตรากำลังแรงงานของจังหวัดและอำเภอของตนเอง				
	3	สถานศึกษาประสานหน่วยงาน องค์การ สถานศึกษา ทั้งภาครัฐและเอกชน ในการใช้เครื่องมือประเมินบุคลิกภาพด้านอาชีพของผู้เรียนเป็นรายบุคคลและสะท้อนผลการประเมินโดยใช้เทคนิคการแปลผล				
	4	สถานศึกษามีการสะท้อนผลการประเมินโดยใช้เทคนิคการแปลผล				
	5	สถานศึกษาสื่อสารกับนักเรียนและผู้ปกครองให้เห็นภาพสะท้อนจากการประเมินบุคลิกภาพของนักเรียน เพื่อใช้เป็นข้อมูลการตัดสินใจเลือกโปรแกรมในการเรียน				

นิยามศัพท์	ข้อที่	รายการ	ความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ			ข้อเสนอแนะ
			+1	0	-1	
3. ด้านสำรวจความต้องการอัตรากำลังแรงงานของท้องถิ่นระดับจังหวัดและอำเภอ						
<p>ด้านการสำรวจความต้องการอัตรากำลังแรงงานของท้องถิ่นระดับจังหวัดและอำเภอ หมายถึง การรับรู้ถึงความต้องการอัตรากำลังแรงงานในจังหวัดและอำเภอจะทำให้สถานศึกษาสามารถจัดเก็บข้อมูลเพื่อวางแผนจัดทำหลักสูตรการเรียนการสอนในการเตรียมนักเรียนเข้าสู่เส้นทางของโลกของงานอาชีพที่จะศึกษาต่อให้สอดคล้องกับความสนใจ บุคลิกภาพ และความถนัดของตัวนักเรียนที่ออกมาประกอบอาชีพ พัฒนาท้องถิ่นและคุณภาพชีวิตของตนเอง สถานศึกษาและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องควรมีการจัดเสวนาผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกอาชีพในจังหวัดและอำเภอเพื่อกำหนดความต้องการอัตรากำลังแรงงานในแต่ละประเภทงาน รวมถึงมีการจัดทำแผนความต้องการอัตรากำลังแรงงานของจังหวัดและอำเภอ</p>	1	สถานศึกษารับรู้ถึงความต้องการอัตรากำลังแรงงานในจังหวัดและอำเภอ				
	2	สถานศึกษาจัดเก็บข้อมูลเพื่อวางแผนจัดทำหลักสูตรการเรียนในการเตรียมนักเรียนเข้าสู่เส้นทาง การประกอบอาชีพที่ต้องการศึกษาต่อให้สอดคล้องกับความสนใจ บุคลิกภาพและความถนัดของตัวนักเรียน				
	3	สถานศึกษาจัดทำหลักสูตรการเรียนเพื่อให้นักเรียนมีศักยภาพพร้อมในการศึกษาต่อตามสายอาชีพที่ตนเองสนใจ				
	4	สถานศึกษาสอนให้นักเรียนสร้างอาชีพสอดคล้องกับ ความสนใจ บุคลิกภาพและความถนัดของนักเรียน เพื่อออกมาประกอบอาชีพพัฒนาท้องถิ่นและคุณภาพชีวิตของตนเอง				
	5	สถานศึกษาและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกอาชีพในจังหวัดและอำเภอประชุมร่วมกัน เพื่อกำหนดความต้องการอัตรากำลังแรงงานในแต่ละประเภทงาน				
	6	สถานศึกษาจัดทำแผนความต้องการอัตรากำลังของท้องถิ่นระดับจังหวัดและอำเภอ				

นิยามศัพท์	ข้อที่	รายการ	ความคิดเห็น ผู้เชี่ยวชาญ			ข้อเสนอแนะ
			+1	0	-1	
4. ด้านการจัดทำโปรแกรมการเรียนรองรับประเภทและสาขาวิชาชีพ						
ด้านการจัดทำโปรแกรม การเรียนรองรับประเภท และสาขาวิชาชีพ หมายถึง การจัดทำหลักสูตร สถานศึกษาในรายวิชา เพิ่มเติมต้องคำนึงถึงความ สอดคล้องกับความถนัดทาง ทักษะและสมรรถนะทางอาชีพ และความถนัดทางสาขา วิชาชีพ ซึ่งจะต้องจัดให้สอดคล้อง รับกันอีกทั้งยังต้องรองรับ พื้นฐาน การศึกษาต่อใน ประเภทและสาขาวิชาตาม หลักสูตรของอาชีวศึกษา หรือ กลุ่มสาขาวิชาตามหลักสูตร ของอุดมศึกษาสำหรับ มัธยมศึกษาตอนต้นควร จัดเป็นหลักสูตรระยะสั้นใน ลักษณะกลุ่มสมรรถนะย่อย แบบหลากหลายสาขาวิชาชีพ และลักษณะหน่วยสมรรถนะ ที่เฉพาะสาขาของประเภท วิชาชีพและสถานศึกษานำ จัดทำความร่วมมือการใช้ หลักสูตรระหว่างหน่วยงาน	1	สถานศึกษาจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา โดยคำนึงถึงความสอดคล้องกับความถนัดทางทักษะและสมรรถนะทางอาชีพ และความถนัดทางสาขาวิชาชีพ				
	2	สถานศึกษาจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ในรายวิชาเพิ่มเติม โดยคำนึงถึงความสอดคล้องกับความถนัดทางทักษะและสมรรถนะทางอาชีพและความถนัดทางสาขาวิชาชีพ				
	3	สถานศึกษาจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ในรายวิชาเพิ่มเติม ให้สอดคล้องกันและรองรับพื้นฐานการศึกษาต่อไม่ประเภทและสาขาตามหลักสูตรอาชีวศึกษาหรือกลุ่มวิชาตามหลักสูตรของอุดมศึกษา				
	4	สถานศึกษาจัดหลักสูตรระยะสั้นให้กับผู้เรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในลักษณะกลุ่มสมรรถนะย่อยแบบหลากหลายสาขาวิชาชีพ และเป็นลักษณะหน่วยสมรรถนะที่เฉพาะสาขาของประเภทวิชาชีพ				
	5	สถานศึกษาจัดหลักสูตรระยะสั้นโดยคำนึงถึงความต้องการตลาดของตลาดแรงงาน				
	6	สถานศึกษานำจัดทำความร่วมมือการใช้หลักสูตรระหว่างหน่วยงานทางการศึกษา เช่น หลักสูตรระยะสั้นที่ร่วมมือกับวิทยาลัยเทคนิค หรือหลักสูตรทวิศึกษา เป็นต้น				

นิยามศัพท์	ข้อที่	รายการ	ความคิดเห็น			ข้อเสนอแนะ
			+1	0	-1	
5. ด้านจัดผลการเรียนรู้และสาระสำคัญรายวิชาตามประเภทและกลุ่มสาขาวิชาชีพของรายวิชาชีพ						
<p>ด้านการจัดผลการเรียนรู้และสาระสำคัญรายวิชาตามประเภทและกลุ่มสาขาวิชาชีพของรายวิชาชีพ หมายถึง การจัดผลการเรียนรู้และสาระสำคัญรายวิชาในรายวิชาที่เป็นความถนัดตามสมรรถนะอาชีพที่ถูกต้องกำหนดตามหลักสูตรฐานสมรรถนะ มีการกำหนดผลการเรียนรู้ชัดเจนว่าผู้เรียนสามารถทำอะไรได้เมื่อจบหลักสูตร โดยใช้มาตรฐานสมรรถนะเป็นกรอบการพัฒนาหลักสูตร กำหนดเนื้อหา วางแผนการจัดการเรียนการสอนและประเมินผล</p>	1	สถานศึกษาจัดผลการเรียนรู้ในรายวิชาที่เป็นความถนัดตามสมรรถนะอาชีพ โดยกำหนดผลการเรียนรู้ในรายวิชาตามหลักสูตรฐานสมรรถนะ				
	2	สถานศึกษาจัดสาระสำคัญในรายวิชาที่เป็นความถนัดตามสมรรถนะอาชีพได้กำหนดตามหลักสูตรฐานสมรรถนะ				
	3	สถานศึกษากำหนดผลการเรียนรู้ที่ชัดเจนว่าผู้เรียนจะสามารถทำอะไรได้เมื่อจบหลักสูตร				
	4	สถานศึกษาใช้มาตรฐานสมรรถนะเป็นกรอบในการพัฒนาหลักสูตร กำหนดเนื้อหา วางแผนการจัดการเรียนการสอน				
	5	สถานศึกษาวางแผนการประเมินผลมาตรฐานสมรรถนะ				

นิยามศัพท์	ข้อที่	รายการ	ความคิดเห็น			ข้อเสนอแนะ
			+1	0	-1	
6. ด้านออกแบบหน่วยการเรียนรู้และจัดกระบวนการเรียนรู้แบบฝึกและถอดประสบการณ์บนฐานวิจัย						
<p>ด้านออกแบบหน่วยการเรียนรู้และจัดกระบวนการเรียนรู้แบบฝึกและถอดประสบการณ์บนฐานวิจัย</p> <p>หมายถึง การออกแบบหน่วยการเรียนรู้และจัดรูปแบบกระบวนการเรียนรู้เน้นไปที่การเปลี่ยนบทบาทของตัวครูจากบทบาทที่เป็นผู้สอนมาเป็นบทบาทผู้ดำเนินกิจกรรมมาให้แก่นักเรียนได้เรียนรู้และสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองเป็นการจัดการเรียนการสอนแบบ Active Learning</p> <p>ตามแนวทางการจัดทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ที่เน้นสมรรถนะทางสาขาวิชาชีพ จัดการเรียนรู้โดยใช้การตั้งคำถาม สืบเสาะ ค้นคว้า สร้างองค์ความรู้ การสื่อสาร ความสัมพันธ์ และให้บริการเพื่อตอบสนองสังคม มาเป็นกรอบในการจัดการเรียนรู้ และใช้ความรู้จากองค์ความรู้หลากหลายสาขาวิชา หลายศาสตร์ มาจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการข้ามสาขาวิชา</p>	1	สถานศึกษาออกแบบหน่วยการเรียนรู้ที่เน้นการเปลี่ยนบทบาทของครูจากการเป็นผู้สอนมาเป็นผู้ดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้				
	2	สถานศึกษาจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นการเปลี่ยนบทบาทของครูจากการเป็นผู้สอนมาเป็นผู้ดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้				
	3	สถานศึกษาส่งเสริมให้ครูสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง				
	4	สถานศึกษาจัดการเรียนการสอนในรูปแบบ Active Learning ตามแนวทางการจัดทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21				
	5	สถานศึกษาจัดการเรียนการสอนที่เน้นสมรรถนะทางสาขาวิชาชีพด้วยการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการข้ามสาขาวิชา				
	6	สถานศึกษาจัดการเรียนรู้โดยใช้การตั้งคำถาม สืบเสาะ ค้นคว้า สร้างองค์ความรู้ การสื่อสาร ความสัมพันธ์				
	7	สถานศึกษาจัดให้นักเรียนได้บริการชุมชนเพื่อตอบสนองสังคมและนำมาเป็นกรอบในการจัดการเรียนรู้				

นิยามศัพท์	ข้อที่	รายการ	ความคิดเห็น			ข้อเสนอแนะ
			+1	0	-1	
7. ด้านการวัดผลที่มีคุณภาพสูงและประเมินผลอย่างสมดุลเชิงคุณภาพ						
ด้านการวัดผลที่มีคุณภาพสูงและประเมินผลอย่างสมดุลเชิงคุณภาพ หมายถึง การวัดผลตรงตามระดับพฤติกรรมและตรงตามหลักความรู้ที่ถูกกำหนดไว้แต่ละตัวชี้วัดรายวิชา หรือตรงตามฐานสมรรถนะและความรู้ที่ต้องการให้ปฏิบัติได้ และตรงกับกรทำกิจกรรมการเรียนรู้ การวัดผลรายวิชาพื้นฐานจะจัดกลุ่มระดับพฤติกรรมเป็น 3 ด้าน ดังนี้ พฤติกรรมในด้านความรู้ ประกอบด้วย ความจำ ความเข้าใจ การนำไปประยุกต์ใช้ การวิเคราะห์ สังเคราะห์ และประเมินค่า พฤติกรรม ด้านทักษะการปฏิบัติ ประกอบด้วย การทำได้ตามแบบที่กำหนด การทำโดยไม่ได้โดยไม่ได้ตัวอย่าง การทำได้สำเร็จ และการนำไปประยุกต์ใช้ พฤติกรรมด้านเจตคติ ประกอบด้วย การตอบสนองที่จะหาความจริง การได้หลักความรู้และยึดถือหลักความรู้เพื่อการนำความรู้ไปปฏิบัติ	1	สถานศึกษาวัดผลตรงตามระดับพฤติกรรมและตรงตามหลักความรู้ที่กำหนดไว้ในแต่ละตัวชี้วัดรายวิชา				
	2	สถานศึกษาวัดผลตรงตามสมรรถนะและความรู้ที่ต้องการให้ผู้เรียนปฏิบัติได้และตรงกับกรทำกิจกรรมการเรียนรู้				
	3	สถานศึกษาวัดผลในรายวิชาพื้นฐานตามพฤติกรรมในด้านความรู้ อันประกอบด้วย ความจำ ความเข้าใจ การนำไปประยุกต์ใช้ การวิเคราะห์ สังเคราะห์และประเมินค่า				
	4	สถานศึกษาวัดผลในรายวิชาพื้นฐานตามพฤติกรรม ด้านทักษะการปฏิบัติ อันประกอบด้วย การทำได้ตามแบบที่กำหนด การทำโดยไม่ได้ตัวอย่าง การทำได้สำเร็จ และการนำไปประยุกต์ใช้				
	5	สถานศึกษาวัดผลในรายวิชาพื้นฐานตามพฤติกรรม ด้านเจตคติ อันประกอบด้วย การตอบสนองที่จะหาความจริง การได้หลักความรู้และยึดถือหลักความรู้เพื่อการนำความรู้ไปปฏิบัติ				

นิยามศัพท์	ข้อที่	รายการ	ความคิดเห็น			ข้อเสนอแนะ
			+1	0	-1	
8. ดานจัดการเรียนรู้การเป็นผู้ประกอบการในกิจกรรมชุมนุม						
<p>ดานจัดการเรียนรู้การเป็นผู้ประกอบการในกิจกรรมชุมนุม หมายถึง การจัดการเรียนรู้ให้นักเรียนมีทักษะและสมรรถนะตามประเภทวิชาชีพระยะต้น และสาขาวิชาชีพระยะต้น นักเรียนสามารถเข้าอยู่ในสถานประกอบการอย่างมีฝีมือแรงงาน ส่งเสริมประสบการณ์การเรียนรู้ ในการเป็นผู้ประกอบการ จัดกิจกรรมชุมนุมและกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในหลักสูตรสถานศึกษา โดยเน้นในด้านกระบวนการเรียนรู้อย่างเป็นรูปธรรม และส่งเสริมให้นักเรียนประกอบการค้าตามความถนัดและความสนใจของผู้เรียน โดยมีการรวมตัวกันจัดระเบียบการประกอบธุรกิจ นอกจากนั้นยังต้องทำโครงการผลิตและจัดจำหน่ายสินค้า มีการวิเคราะห์ความต้องการตลาด ผลิตและจัดจำหน่าย ทำบัญชีรายรับรายจ่าย</p>	1	สถานศึกษาจัดการเรียนรู้ให้นักเรียนมีทักษะและสมรรถนะตามประเภทวิชาชีพระยะต้นและสาขาวิชาชีพระยะต้น				
	2	สถานศึกษาส่งเสริมประสบการณ์การเรียนรู้การเป็นผู้ประกอบการให้กับนักเรียนโดยให้นักเรียนสามารถเข้าฝึกประสบการณ์ในสถานประกอบการตามความสนใจ				
	3	สถานศึกษาจัดกิจกรรมชุมนุมและกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในหลักสูตรสถานศึกษาโดยเน้นด้านกระบวนการเรียนรู้อย่างเป็นรูปธรรม และส่งเสริมให้นักเรียนประกอบการค้าตามความถนัดและความสนใจของผู้เรียน โดยมีการรวมตัวกันจัดระเบียบการประกอบธุรกิจ				
	4	สถานศึกษาส่งเสริมให้นักเรียนประกอบการค้าตามความถนัดและความสนใจของผู้เรียน โดยมีการรวมตัวกันจัดระเบียบการประกอบธุรกิจ				
	5	สถานศึกษาส่งเสริมให้นักเรียนจัดทำโครงการผลิตสินค้า โดยมีการวิเคราะห์ความต้องการของตลาด การผลิต การแปรรูป การขาย				
	6	สถานศึกษาส่งเสริมให้นักเรียนมีการขายผลิตภัณฑ์ที่ได้ทำขึ้นและดำเนินการตามแผนการตลาดที่วางไว้ พร้อมทั้งมีการจัดทำบัญชีรายรับรายจ่าย				

นิยามศัพท์	ข้อที่	รายการ	ความคิดเห็น			ข้อเสนอแนะ
			+1	0	-1	
9. ด้านจัดการเทียบโอนหน่วยกิต รายวิชากรณีเปลี่ยนโปรแกรมการเรียน						
<p>ด้านจัดการเทียบโอนหน่วยกิต รายวิชากรณีเปลี่ยนโปรแกรมการเรียน หมวด การเทียบโอนหน่วยกิต รายวิชากรณีเปลี่ยนโปรแกรมการเรียน สำหรับนักเรียนที่ยังไม่ค้นพบตัวตน ที่เป็นบุคคลิกภาพ และความถนัดด้านอาชีพ</p> <p>สำหรับนักเรียนที่ยังไม่ค้นพบตัวตน ที่เป็นบุคคลิกภาพ และความถนัดด้านอาชีพ มีเพียงความสนใจเมื่อนักเรียนเลือกโปรแกรมการเรียนอาจจะไม่ตรงกับตัวตนที่แท้จริงของนักเรียน เมื่อนักเรียนเรียนไปสักระยะค่อยมาพบตัวตน</p> <p>สถานศึกษาจึงต้องปรับเส้นทางการศึกษาให้กับนักเรียนไม่ว่าจะเปลี่ยนจากเส้นทางสู่อุดมศึกษามาเป็นเส้นทางสาย Technician หรือจากประเภทวิชาหนึ่งไปอีกประเภทวิชาหนึ่ง สถานศึกษาจำเป็นต้องจัดทำหลักเกณฑ์ในการเทียบโอนหน่วยกิต รายวิชาที่มีรายวิชาพื้นฐานร่วมกันและเทียบสาระสำคัญของรายวิชาและชั่วโมงการเรียน</p>	1	สถานศึกษาเทียบโอนหน่วยกิต รายวิชา กรณีเปลี่ยนโปรแกรมการเรียน สำหรับนักเรียนที่ยังไม่ค้นพบตัวตน ที่เป็นบุคคลิกภาพ และความถนัดทางอาชีพ				
	2	สถานศึกษาปรับเส้นทางการศึกษา ให้นักเรียนได้ค้นพบตัวตนที่เป็นไปตามบุคลิกภาพ ความถนัดและความสนใจ				
	3	สถานศึกษาจัดให้มีการเทียบโอนผลการเรียนรายวิชาพื้นฐานโดยเทียบสาระสำคัญของรายวิชาและจำนวนชั่วโมงการเรียน				
	4	สถานศึกษาจัดเส้นทางการศึกษาสู่การประกอบอาชีพตรงกับศักยภาพของผู้เรียน				
	5	สถานศึกษาจัดทำหลักเกณฑ์ในการเทียบโอนหน่วยกิต รายวิชาที่มีรายวิชาพื้นฐานร่วมกันและเทียบสาระสำคัญของรายวิชาและชั่วโมงการเรียน				

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะการบริหารสถานศึกษาตามแนวทางการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน
เพื่อการมีงานทำ ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
ลำพูน เขต 1

คำชี้แจง: ให้ท่านเขียนข้อเสนอแนะของท่านที่มีต่อการบริหารสถานศึกษาตามแนวทางการจัด
การศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการมีงานทำ ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาลำพูน เขต 1

.....

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....
(.....)

ผู้เชี่ยวชาญ

ภาคผนวก ค รายนามหน่วยงานที่ให้ความอนุเคราะห์ทดลองใช้เครื่องมือการวิจัย

บุคลากรในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ลำพูน เขต 2 จำนวน 30 คน

1. โรงเรียนบ้านแม่เตย
2. โรงเรียนบ้านหนองปลาสะวาย
3. โรงเรียนบ้านผาลาด

ภาคผนวก ง ผลการหาค่าความเชื่อมั่นและค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถาม (Try Out)

Reliability

Scale: ALL VARIABLES

Case Processing Summary

		N	%
Cases	Valid	30	100.0
	Excluded ^a	0	0.0
	Total	30	100.0

a. Listwise deletion based on all variables in the procedure.

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
0.897	50

Item-Total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
ด้านที่1.1	198.4000	334.524	-.315	0.902
ด้านที่1.2	198.3667	324.585	0.008	0.899
ด้านที่1.3	197.9667	316.033	0.422	0.894
ด้านที่1.4	198.2000	308.234	0.547	0.892
ด้านที่1.5	198.6000	308.800	0.461	0.893
ด้านที่2.1	197.6667	316.023	0.377	0.895
ด้านที่2.2	197.7333	307.926	0.639	0.892
ด้านที่2.3	197.9667	310.861	0.495	0.893
ด้านที่2.4	198.0000	307.793	0.587	0.892
ด้านที่2.5	197.8333	312.764	0.418	0.894
ด้านที่3.1	198.6667	321.816	0.043	0.901

ด้านที่3.2	198.0667	315.444	0.388	0.895
ด้านที่3.3	198.1667	316.006	0.423	0.894
ด้านที่3.4	197.8333	315.523	0.395	0.894
ด้านที่3.5	199.1333	325.706	-0.047	0.905
ด้านที่3.6	199.2333	326.668	-0.060	0.902
ด้านที่4.1	197.8000	310.717	0.587	0.893
ด้านที่4.2	197.8333	302.006	0.696	0.890
ด้านที่4.3	197.9000	310.645	0.510	0.893
ด้านที่4.4	197.9667	310.999	0.463	0.893
ด้านที่4.5	198.0333	301.413	0.692	0.890
ด้านที่4.6	199.4333	336.254	-0.244	0.907
ด้านที่5.1	198.0667	313.651	0.360	0.895
ด้านที่5.2	197.9000	312.714	0.594	0.893
ด้านที่5.3	197.8333	312.420	0.526	0.893
ด้านที่5.4	197.7667	317.289	0.371	0.895
ด้านที่5.5	197.8667	303.016	0.645	0.891
ด้านที่6.1	197.7667	323.495	0.054	0.898
ด้านที่6.2	197.7667	320.323	0.227	0.896
ด้านที่6.3	197.6667	316.989	0.289	0.896
ด้านที่6.4	197.7000	310.286	0.511	0.893
ด้านที่6.5	197.8000	311.821	0.422	0.894
ด้านที่6.6	197.7333	313.306	0.385	0.894
ด้านที่6.7	197.8667	322.257	0.072	0.898
ด้านที่7.1	197.8667	313.154	0.351	0.895
ด้านที่7.2	197.7333	319.099	0.233	0.896
ด้านที่7.3	198.0667	297.651	0.692	0.890
ด้านที่7.4	197.9667	321.689	0.119	0.897
ด้านที่7.5	197.7333	314.823	0.376	0.895
ด้านที่8.1	198.0000	305.586	0.665	0.891
ด้านที่8.2	198.3000	312.907	0.282	0.896

ด้านที่ 8.3	197.9000	310.921	0.409	0.894
ด้านที่ 8.4	198.0667	305.789	0.569	0.892
ด้านที่ 8.5	197.9667	303.137	0.642	0.891
ด้านที่ 8.6	197.7000	311.872	0.483	0.893
ด้านที่ 9.1	197.8000	304.855	0.691	0.891
ด้านที่ 9.2	197.8667	308.189	0.531	0.893
ด้านที่ 9.3	197.8333	310.075	0.544	0.893
ด้านที่ 9.4	197.9667	301.895	0.681	0.890
ด้านที่ 9.5	197.9667	304.171	0.610	0.891

ภาคผนวก จ รายชื่อหน่วยงานที่ให้ความอนุเคราะห์เข้าเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย

รายชื่อหน่วยงานสถานศึกษาขยายโอกาสในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 1 ที่จะทำการได้ขอความอนุเคราะห์ทำการเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย จำนวนทั้งหมด 20 โรงเรียน

1. โรงเรียนวัดชี้เหล็ก หมายเลขโทรศัพท์ 053-581288
2. โรงเรียนบ้านศรีสุพรรณ หมายเลขโทรศัพท์ 053-000643
3. โรงเรียนวัดน้ำพุ หมายเลขโทรศัพท์ 053-584923
4. โรงเรียนวัดหนองซิว หมายเลขโทรศัพท์ 064-8139216
5. โรงเรียนวัดสันคยะอม หมายเลขโทรศัพท์ 053-528184
6. โรงเรียนบ้านฮ่องกอม่วง หมายเลขโทรศัพท์ 064-4547814
7. โรงเรียนตำบลริมปิง หมายเลขโทรศัพท์ 053-000075
8. โรงเรียนวัดบ้านม้า หมายเลขโทรศัพท์ 053-030559
9. โรงเรียนบ้านหนองช้างคืน หมายเลขโทรศัพท์ -
10. โรงเรียนบ้านห้วยส้ม หมายเลขโทรศัพท์ -
11. โรงเรียนบ้านป่าเลา หมายเลขโทรศัพท์ 089-8359129
12. โรงเรียนบ้านทาป่าสัก หมายเลขโทรศัพท์ 053-512230
13. โรงเรียนบ้านปางแม่ลอบ หมายเลขโทรศัพท์ 081-9932807
14. โรงเรียนวัดอรุญาราม หมายเลขโทรศัพท์ 088-2681962
15. โรงเรียนบ้านหนองเกิด หมายเลขโทรศัพท์ 053-508698
16. โรงเรียนบ้านไร่ตรง หมายเลขโทรศัพท์ 053508082
17. โรงเรียนวัดบ้านก้อง หมายเลขโทรศัพท์ 053-521661
18. โรงเรียนบ้านหนองเงือก หมายเลขโทรศัพท์ 053-521987
19. โรงเรียนบ้านห้วยไซ หมายเลขโทรศัพท์ 053-984529
20. โรงเรียนวัดป่าตึง-ห้วยยาบ หมายเลขโทรศัพท์ -

ภาคผนวก ฉ แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง การบริหารสถานศึกษาตามแนวทางการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการมีงานทำ
ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 1

คำชี้แจง

การวิจัยเรื่อง การบริหารสถานศึกษาตามแนวทางการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการมีงานทำของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 1 มีวัตถุประสงค์ดังนี้

1. เพื่อศึกษาสภาพการบริหารสถานศึกษาตามแนวทางการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการมีงานทำของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 1
2. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะในการบริหารสถานศึกษาตามแนวทางการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการมีงานทำ ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 1

จำแนกตาม เพศ ประสบการณ์การทำงาน ตำแหน่งปัจจุบัน และขนาดของสถานศึกษา ประกอบด้วย แนวทางการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการมีงานทำ 9 ด้าน ดังต่อไปนี้

1. ด้านการจัดรายวิชาแนะแนว แนะนำลักษณะการทำงานของแต่ละอาชีพที่สำคัญ
2. ด้านการประเมินบุคลิกภาพความเหมาะสมด้านอาชีพ
3. ด้านการสำรวจความต้องการอัตรากำลังแรงงานของท้องถิ่นระดับจังหวัดและอำเภอ
4. ด้านการจัดทำโปรแกรมการเรียนรองรับประเภทและสาขาวิชาชีพ
5. ด้านการจัดผลการเรียนรู้และสาระสำคัญรายวิชาตามประเภทและกลุ่มสาขาวิชาชีพของรายวิชาชีพ
6. ด้านการออกแบบหน่วยการเรียนรู้และจัดกระบวนการเรียนรู้แบบฝึกและถอดประสบการณ์พื้นฐานวิจัย
7. ด้านการวัดผลที่มีคุณภาพสูงและประเมินผลอย่างสมดุลเชิงคุณภาพ
8. ด้านการจัดการเรียนรู้การเป็นผู้ประกอบการในกิจกรรมชุมนุม
9. ด้านการจัดการเทียบโอนหน่วย กิตติรายวิชากรณีเปลี่ยนโปรแกรมการเรียน

ขอความกรุณาตอบแบบสอบถามตามความเป็นจริง เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการศึกษา โดยผู้วิจัย จะเก็บข้อมูลของท่านไว้เป็นความลับในการวิเคราะห์และนำเสนอผลการวิจัยเป็นภาพรวม

ตอนที่ 1

ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดใส่เครื่องหมาย ✓ ลงใน หน้าข้อที่ตรงกับสถานภาพตามความเป็นจริง

1. เพศ

 ชาย หญิง

2. ตำแหน่งในปัจจุบัน

ผู้บริหารสถานศึกษา/รองผู้อำนวยการสถานศึกษา/รักษาการในตำแหน่ง
ผู้อำนวยการ

 หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้

3. ระดับการศึกษา

 ระดับปริญญาตรี ระดับปริญญาโท และสูงกว่า อื่น ๆ (โปรดระบุ)

4. ประสบการณ์การดำรงตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษา/หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้

 ต่ำกว่า 5 ปี 6-10 ปี 11 ปีขึ้นไป

5. ขนาดของโรงเรียน

 โรงเรียนขนาดเล็ก โรงเรียนขนาดกลาง

ตอนที่ 2

ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา/หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้/ผู้ตอบแบบสอบถาม
ต่อแนวทางการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำ

คำชี้แจง โปรดพิจารณา ทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับแนวทางการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำ ตามความคิดเห็นของท่านตามสภาพจริง โดยกำหนดระดับแนวทางการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำ 5 ระดับดังนี้

- 5 หมายถึง มีแนวทางการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีแนวทางการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำมาก
- 3 หมายถึง มีแนวทางการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำปานกลาง
- 2 หมายถึง มีแนวทางการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำน้อย
- 1 หมายถึง มีแนวทางการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำน้อยที่สุด

แนวทางการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำ 9 ด้าน คือ

1. ด้านการจัดรายวิชาและแนวแนะนำลักษณะการทำงานของแต่ละอาชีพที่สำคัญ
2. ด้านการประเมินบุคลิกภาพความเหมาะสมด้านอาชีพ
3. ด้านการสำรวจความต้องการอัตรากำลังแรงงานของท้องถิ่นระดับจังหวัดและอำเภอ
4. ด้านการจัดทำโปรแกรมการเรียนรองรับประเภทและสาขาวิชาชีพ
5. ด้านการจัดผลการเรียนรู้และสาระสำคัญรายวิชาตามประเภทและกลุ่มสาขาวิชาชีพของรายวิชาชีพ
6. ด้านการออกแบบหน่วยการเรียนรู้และจัดกระบวนการเรียนรู้แบบฝึกและถอดประสบการณ์บนฐานวิจัย
7. ด้านการวัดผลที่มีคุณภาพสูงและประเมินผลอย่างสมดุลเชิงคุณภาพ
8. ด้านการจัดการเรียนรู้การเป็นผู้ประกอบการในกิจกรรมชุมนุม
9. ด้านการจัดการเทียบโอนหน่วยกิต รายวิชากรณีเปลี่ยนโปรแกรมการเรียน

นิยามศัพท์	ข้อที่	รายการ	ระดับการบริหาร				
			5	4	3	2	1
1. ด้านการจัดรายวิชาแนะแนว แนะนำลักษณะการทำงานของแต่ละอาชีพ							
<p>ด้านการจัดรายวิชาแนะแนว แนะนำลักษณะการทำงานของแต่ละอาชีพ</p> <p>หมายถึง การจัดรายวิชาแนะแนวของสถานศึกษาที่มีการแนะนำลักษณะการทำงานของแต่ละอาชีพที่สำคัญในจังหวัดและอำเภอของนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ให้นักเรียนรู้จักอาชีพอย่างหลากหลาย โดยการจัดนิทรรศการหรือสื่ออิเล็กทรอนิกส์ให้นักเรียนได้สืบค้น รับรู้ลักษณะของอาชีพที่สนใจในจังหวัดและอำเภอที่เป็นท้องถิ่นของนักเรียนเอง รวมถึงประสานงานความร่วมมือกับหน่วยงาน องค์กร สถานศึกษาทั้งภาครัฐและเอกชนในการสร้างความร่วมมือการแนะนำลักษณะอาชีพในเขตอำเภอและจังหวัดที่สำคัญ และสอดคล้องกับโปรแกรมการเรียนและมีการจัดให้ประชาสัมพันธ์ให้นักเรียนและผู้ปกครองได้รับทราบลักษณะและแนวทางการประกอบอาชีพสำคัญในจังหวัดและอำเภอของนักเรียน เพื่อกระตุ้นสร้างความสนใจให้กับนักเรียน</p>	1	สถานศึกษาจัดรายวิชาแนะแนว แนะนำลักษณะการทำงานของแต่ละอาชีพที่สำคัญในจังหวัดและอำเภอของนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1					
	2	สถานศึกษาให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 รู้จักลักษณะการทำงานของแต่ละอาชีพที่สำคัญในจังหวัดและอำเภอของตนเอง					
	3	สถานศึกษาให้นักเรียนรู้จักอาชีพหลากหลาย โดยการจัดนิทรรศการ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ เพื่อให้นักเรียนได้สืบค้นและรับรู้ลักษณะของอาชีพที่สนใจในจังหวัดและอำเภอที่เป็นท้องถิ่นของนักเรียนเอง					
	4	สถานศึกษาประสานหน่วยงานต่าง ๆ องค์กร สถานศึกษา ทั้งภาครัฐและเอกชนในการสร้างความร่วมมือและจัดให้มีการแนะนำลักษณะอาชีพในเขตอำเภอและจังหวัดที่สำคัญและสอดคล้องกับโปรแกรมการเรียน					
	5	สถานศึกษามีการประชาสัมพันธ์ให้นักเรียนและผู้ปกครองได้รับทราบลักษณะของอาชีพในจังหวัดและอำเภอ ตลอดถึงแนวทางการประกอบอาชีพสำคัญในจังหวัดและอำเภอของนักเรียน					

นิยามศัพท์	ข้อที่	รายการ	ระดับการบริหาร				
			สถานศึกษาตาม แนวทางการจัด การศึกษาเพื่อ การมีงานทำ				
			5	4	3	2	1
2. ด้านการประเมินบุคลิกภาพความเหมาะสมด้านอาชีพ							
ด้านการประเมินบุคลิกภาพความเหมาะสมด้านอาชีพ หมายถึง การจัดให้มีการประเมินบุคลิกภาพ ความเหมาะสมด้านอาชีพ ซึ่งควรดำเนินการให้กับนักเรียนก่อนขึ้นชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เพื่อให้ให้นักเรียนได้รู้จักตัวตนว่าสนใจ มีบุคลิกภาพ และความถนัดเป็นไปตามประเภทและกลุ่มสาขาวิชาชีพใด สามารถตัดสินใจเลือกเรียนตามโปรแกรมการเรียนที่เปิดหลักสูตรรายวิชาตามประเภท และกลุ่มสาขาวิชาชีพพร้อมรับความต้องการ อัตราค่าจ้างแรงงานของจังหวัดและอำเภอ รวมถึงประสานงานความร่วมมือกับหน่วยงาน สถานศึกษา ทั้งภาครัฐและเอกชน ในการใช้เครื่องมือประเมินบุคลิกภาพด้านอาชีพของผู้เรียนเป็นรายบุคคล และสะท้อนผลการประเมินโดยใช้เทคนิคการแปลผล และการสื่อสารกับนักเรียนและผู้ปกครองให้เห็นภาพสะท้อนจากการประเมินบุคลิกภาพของนักเรียนเพื่อใช้เป็นข้อมูลการตัดสินใจเลือกโปรแกรมในการเรียน	1	สถานศึกษาจัดให้มีการประเมินบุคลิกภาพความเหมาะสมด้านอาชีพให้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เพื่อให้นักเรียนรู้จักตัวตนว่าสนใจ มีบุคลิกภาพ และความถนัดเป็นไปตามประเภท และกลุ่มวิชาชีพใด					
	2	สถานศึกษาให้นักเรียนสามารถตัดสินใจเลือกเรียนตามโปรแกรมการเรียนที่เปิดหลักสูตรรายวิชาตามประเภทและสาขาวิชาชีพที่รองรับความต้องการอัตราค่าจ้างแรงงานของจังหวัดและอำเภอของตนเอง					
	3	สถานศึกษาประสานหน่วยงาน องค์กร สถานศึกษา ทั้งภาครัฐและเอกชน ในการใช้เครื่องมือประเมินบุคลิกภาพด้านอาชีพของผู้เรียนเป็นรายบุคคลและสะท้อนผลการประเมินโดยใช้เทคนิคการแปลผล					
	4	สถานศึกษามีการสะท้อนผลการประเมินโดยใช้เทคนิคการแปลผล					
	5	สถานศึกษาสื่อสารกับนักเรียนและผู้ปกครองให้เห็นภาพสะท้อนจากการประเมินบุคลิกภาพของนักเรียนเพื่อใช้เป็นข้อมูลการตัดสินใจเลือกโปรแกรมในการเรียน					

นิยามศัพท์	ข้อที่	รายการ	ระดับการบริหาร				
			5	4	3	2	1
3. ด้านสำรวจความต้องการอัตรากำลังแรงงานของท้องถิ่นระดับจังหวัดและอำเภอ							
<p>ด้านการสำรวจความต้องการอัตรากำลังแรงงานของท้องถิ่นระดับจังหวัดและอำเภอ</p> <p>หมายถึง การรับรู้ถึงความต้องการอัตรากำลังแรงงานในจังหวัดและอำเภอจะทำให้สถานศึกษาสามารถจัดเก็บข้อมูลเพื่อวางแผนจัดทำหลักสูตรการเรียนการสอนในการเตรียมนักเรียนเข้าสู่เส้นทางของโลกรองงานอาชีพที่จะศึกษาต่อให้สอดคล้องกับความสนใจ บุคลิกภาพ และความถนัดของตัวนักเรียนเพื่อออกมาประกอบอาชีพ พัฒนาท้องถิ่นและคุณภาพชีวิตของตนเอง สถานศึกษาและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องควรมีการจัดเสวนาผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกอาชีพในจังหวัดและอำเภอเพื่อกำหนดความต้องการอัตรากำลังแรงงานในแต่ละประเภทงาน รวมถึงมีการจัดทำแผนความต้องการอัตรากำลังแรงงานของจังหวัดและอำเภอ</p>	1	สถานศึกษารับรู้ถึงความต้องการอัตรากำลังแรงงานในจังหวัดและอำเภอ					
	2	สถานศึกษาจัดเก็บข้อมูลเพื่อวางแผนจัดทำหลักสูตรการเรียน ในการเตรียมนักเรียนเข้าสู่เส้นทางของการประกอบอาชีพที่ต้องการศึกษาต่อให้สอดคล้องกับความสนใจ บุคลิกภาพและความถนัดของตัวนักเรียน					
	3	สถานศึกษาจัดทำหลักสูตรการเรียนเพื่อให้ นักเรียนมีศักยภาพพร้อมในการศึกษาต่อตามสายอาชีพที่ตนเองสนใจ					
	4	สถานศึกษาสอนให้นักเรียนสร้างอาชีพ สอดคล้องกับ ความสนใจ บุคลิกภาพและความถนัดของนักเรียน เพื่อออกมาประกอบอาชีพพัฒนาท้องถิ่นและคุณภาพชีวิตของตนเอง					
	5	สถานศึกษาและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกอาชีพ ในจังหวัดและอำเภอประชุมร่วมกันเพื่อกำหนดความต้องการอัตรากำลังแรงงานในแต่ละประเภทงาน					
	6	สถานศึกษาจัดทำแผนความต้องการอัตรากำลังของท้องถิ่นระดับจังหวัดและอำเภอ					

นิยามศัพท์	ข้อที่	รายการ	ระดับการบริหารสถานศึกษาตามแนวทางการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำ				
			5	4	3	2	1
4. ด้านการจัดทำโปรแกรมการเรียนรองรับประเภทและสาขาวิชาชีพ							
ด้านการจัดทำโปรแกรมการเรียนรองรับประเภทและสาขาวิชาชีพ หมายถึง การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาในรายวิชาเพิ่มเติม ต้องคำนึงถึงความสอดคล้องกับความถนัดทางทักษะและสมรรถนะทางอาชีพ และความถนัดทางสาขาวิชาชีพ ซึ่งจะต้องจัดให้สอดคล้องกันอีกทั้งยังต้องรองรับพื้นฐาน การศึกษาต่อในประเภทและสาขาวิชาตามหลักสูตรของอาชีวศึกษา หรือกลุ่มสาขาวิชาตามหลักสูตรของอุดมศึกษาสำหรับมัธยมศึกษาตอนต้นควรจัดเป็นหลักสูตรระยะสั้นในลักษณะกลุ่มสมรรถนะย่อยแบบหลากหลายสาขาวิชาชีพ และลักษณะหน่วยสมรรถนะที่เฉพาะสาขาของประเภทวิชาชีพและสถานศึกษานำจัดทำความร่วมมือการใช้หลักสูตรระหว่างหน่วยงาน	1	สถานศึกษาจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา โดยคำนึงถึงความสอดคล้องกับความถนัดทางทักษะและสมรรถนะทางอาชีพและความถนัดทางสาขาวิชาชีพ					
	2	สถานศึกษาจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาในรายวิชาเพิ่มเติม โดยคำนึงถึงความสอดคล้องกับความถนัดทางทักษะและสมรรถนะทางอาชีพ และความถนัดทางสาขาวิชาชีพ					
	3	สถานศึกษาจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาในรายวิชาเพิ่มเติม ให้สอดคล้องกันและรองรับพื้นฐานการศึกษาต่อในประเภทและสาขาตามหลักสูตรอาชีวศึกษาหรือกลุ่มวิชาตามหลักสูตรของอุดมศึกษา					
	4	สถานศึกษาจัดหลักสูตรระยะสั้นให้กับผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในลักษณะกลุ่มสมรรถนะย่อยแบบหลากหลายสาขาวิชาชีพ และเป็นลักษณะหน่วยสมรรถนะที่เฉพาะสาขาของประเภทวิชาชีพ					
	5	สถานศึกษาจัดหลักสูตรระยะสั้นโดยคำนึงถึงความต้องการตลาดของตลาดแรงงาน					
	6	สถานศึกษานำจัดทำความร่วมมือการใช้หลักสูตรระหว่างหน่วยงานทางการศึกษา เช่น หลักสูตรระยะสั้นที่ร่วมมือกับวิทยาลัยเทคนิค หรือ หลักสูตรทวิศึกษา เป็นต้น					

นิยามศัพท์	ข้อที่	รายการ	ระดับการบริหาร สถานศึกษาตาม แนวทางการจัด การศึกษาเพื่อการ มีงานทำ				
			5	4	3	2	1
5. ด้านจัดผลการเรียนรู้และสาระสำคัญรายวิชาตามประเภทและกลุ่มสาขาวิชาชีพของรายวิชาชีพ							
ด้านการจัดผลการเรียนรู้และ สาระสำคัญรายวิชาตามประเภทและ กลุ่มสาขาวิชาชีพของรายวิชาชีพ หมายถึง การจัดผลการเรียนรู้และ สาระสำคัญรายวิชาในรายวิชาที่เป็นความ ถนัดตามสมรรถนะอาชีพที่ถูกกำหนดตาม หลักสูตรฐานสมรรถนะ มีการกำหนดผล การเรียนรู้ชัดเจนว่าผู้เรียนสามารถทำอะไร ได้เมื่อจบหลักสูตร โดยใช้มาตรฐาน สมรรถนะเป็นกรอบการพัฒนาหลักสูตร กำหนดเนื้อหา วางแผนในการจัดการเรียน การสอนและประเมินผล	1	สถานศึกษาจัดผลการเรียนรู้ในรายวิชาที่ เป็นความถนัดตามสมรรถนะอาชีพ โดย กำหนดผลการเรียนรู้ในรายวิชาตาม หลักสูตรฐานสมรรถนะ					
	2	สถานศึกษาจัดสาระสำคัญในรายวิชาที่ เป็นความถนัดตามสมรรถนะอาชีพได้ กำหนดตามหลักสูตรฐานสมรรถนะ					
	3	สถานศึกษากำหนดผลการเรียนรู้ที่ ชัดเจนว่าผู้เรียนจะสามารถทำอะไรได้ เมื่อจบหลักสูตร					
	4	สถานศึกษาใช้มาตรฐานสมรรถนะเป็น กรอบในการพัฒนาหลักสูตร กำหนด เนื้อหา วางแผนการจัดการเรียนการสอน					
	5	สถานศึกษาวางแผนการประเมินผล มาตรฐานสมรรถนะ					

นิยามศัพท์	ข้อที่	รายการ	ระดับการบริหาร สถานศึกษาตามแนว ทางการจัด การศึกษาเพื่อการมี งานทำ				
			5	4	3	2	1
6. ดานออกแบบหน่วยการเรียนรู้และจัดกระบวนการเรียนรู้แบบฝึกและถอดประสบการณ์บนฐานวิจัย							
<p>ด้านออกแบบหน่วยการเรียนรู้และจัดกระบวนการเรียนรู้แบบฝึกและถอดประสบการณ์บนฐานวิจัย หมายถึง การออกแบบหน่วยการเรียนรู้และจัดรูปแบบกระบวนการเรียนรู้เน้นไปที่การเปลี่ยนบทบาทของตัวครูจากบทบาทที่เป็นผู้สอน มาเป็นบทบาทผู้จัดกิจกรรมให้นักเรียนได้เรียนรู้และสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง เป็นการจัดการเรียนการสอนแบบ Active Learning ตามแนวทางการจัดทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ที่เน้นสมรรถนะทางสาขาวิชาชีพ จัดการเรียนรู้โดยใช้การตั้งคำถาม สืบเสาะ ค้นคว้า สร้างองค์ความรู้ การสื่อสาร ความสัมพันธ์ และให้บริการเพื่อตอบสนองสังคมมาเป็นกรอบในการจัดการเรียนรู้ และใช้ความรู้จากองค์ความรู้หลากหลายสาขาวิชาหลายศาสตร์ มาจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการข้ามสาขาวิชา</p>	1	สถานศึกษาออกแบบหน่วยการเรียนรู้ที่เน้นการเปลี่ยนบทบาทของครูจากการเป็นผู้สอนมาเป็นผู้ดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้					
	2	สถานศึกษาจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นการเปลี่ยนบทบาทของครูจากการเป็นผู้สอนมาเป็นผู้ดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้					
	3	สถานศึกษาส่งเสริมให้ครูสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง					
	4	สถานศึกษาจัดการเรียนการสอนในรูปแบบ Active Learning ตามแนวทางการจัดทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21					
	5	สถานศึกษาจัดการเรียนการสอนที่เน้นสมรรถนะทางสาขาวิชาชีพด้วยการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการข้ามสาขาวิชา					
	6	สถานศึกษาจัดการเรียนรู้โดยใช้การตั้งคำถาม สืบเสาะ ค้นคว้า สร้างองค์ความรู้ การสื่อสาร ความสัมพันธ์					
	7	สถานศึกษาจัดให้นักเรียนได้บริการชุมชนเพื่อตอบสนองสังคมและนำมาเป็นกรอบในการจัดการเรียนรู้					

นิยามศัพท์	ข้อที่	รายการ	ระดับการบริหาร สถานศึกษาตาม แนวทางการจัด การศึกษาเพื่อการ มีงานทำ				
			5	4	3	2	1
7. ด้านการวัดผลที่มีคุณภาพสูงและประเมินผลอย่างสมดุลเชิงคุณภาพ							
<p>ด้านการวัดผลมีคุณภาพสูงและประเมินผลอย่างสมดุลเชิงคุณภาพ หมายถึง การวัดผลตรงตามระดับพฤติกรรมและตรงตามหลักความรู้ที่ถูกต้อง กำหนดไว้แต่ละตัวชี้วัดรายวิชา หรือตรงตามฐานสมรรถนะและความรู้ที่ต้องการให้ปฏิบัติได้ และตรงกับภารกิจกรมการเรียนรู้ การวัดผลรายวิชาพื้นฐานจะจัดกลุ่มระดับพฤติกรรมเป็น 3 ด้าน ดังนี้</p> <p>ด้านความรู้ ประกอบด้วย ความจำ ความเข้าใจ การนำไปประยุกต์ใช้ การวิเคราะห์ สังเคราะห์ และประเมินค่า</p> <p>ด้านทักษะการปฏิบัติ ประกอบด้วย การทำได้ตามแบบที่กำหนด การทำโดยไม่ดูตัวอย่าง การทำได้สำเร็จ และการนำไปประยุกต์ใช้</p> <p>ด้านเจตคติ ประกอบด้วย การตอบสนองที่จะหาความจริง การได้หลักความรู้และยึดถือหลักความรู้เพื่อการนำความรู้ไปปฏิบัติ</p>	1	สถานศึกษาวัดผลตรงตามระดับพฤติกรรมและตรงตามหลักความรู้ที่กำหนดไว้ในแต่ละตัวชี้วัดรายวิชา					
	2	สถานศึกษาวัดผลตรงตามสมรรถนะและความรู้ที่ต้องการให้ผู้เรียนปฏิบัติได้และตรงกับการทำกิจกรรมการเรียนรู้					
	3	สถานศึกษาวัดผลในรายวิชาพื้นฐานตามพฤติกรรมในด้านความรู้ อันประกอบด้วย ความจำ ความเข้าใจ การนำไปประยุกต์ใช้ การวิเคราะห์ สังเคราะห์ และประเมินค่า					
	4	สถานศึกษาวัดผลในรายวิชาพื้นฐาน ตามพฤติกรรม ด้านทักษะการปฏิบัติ อันประกอบด้วย การทำได้ตามแบบที่กำหนดการทำโดยไม่ดูตัวอย่าง การทำได้สำเร็จ และการนำไปประยุกต์ใช้					
	5	สถานศึกษาวัดผลในรายวิชาพื้นฐานตามพฤติกรรม ด้านเจตคติ อันประกอบด้วย การตอบสนองที่จะหาความจริง การได้หลักความรู้และยึดถือหลักความรู้เพื่อการนำความรู้ไปปฏิบัติ					

นิยามศัพท์	ข้อที่	รายการ	ระดับการบริหาร สถานศึกษาตามแนว ทางการจัดการศึกษา เพื่อการมีงานทำ				
			5	4	3	2	1
8. ด้านจัดการเรียนรู้การเป็นผู้ประกอบการในกิจกรรมชุมนุม							
<p>ด้านจัดการเรียนรู้การเป็นผู้ประกอบการในกิจกรรมชุมนุม หมายถึง การจัดการเรียนรู้ให้นักเรียนมีทักษะและสมรรถนะตามประเภทวิชาชีพและสาขาวิชาชีพ นักเรียนสามารถเข้าอยู่ในสถานประกอบการอย่างมีฝีมือแรงงาน ส่งเสริมประสบการณ์การเรียนรู้ในการเป็นผู้ประกอบการ จัดกิจกรรมชุมนุมและกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในหลักสูตรสถานศึกษาโดยเน้นในด้านการบูรณาการเรียนรู้อการเป็นผู้ประกอบการ และส่งเสริมให้นักเรียนประกอบการค้าตามความถนัดและความสนใจของผู้เรียน โดยมีการรวมตัวกันจัดระเบียบการประกอบธุรกิจ นอกจากนี้ยังต้องทำโครงการผลิตและจัดจำหน่ายสินค้า มีการวิเคราะห์ความต้องการตลาด ผลิตและจัดหาและคัดสรรวัตถุดิบ กำหนดกระบวนการผลิตและแปรรูป สร้างกลยุทธ์การขาย การบรรจุผลิตภัณฑ์ การขายและจัดจำหน่าย ทำบัญชีรายรับรายจ่าย</p>	1	สถานศึกษาจัดการเรียนรู้ให้นักเรียนมีทักษะและสมรรถนะตามประเภทวิชาชีพและสาขาวิชาชีพ					
	2	สถานศึกษาส่งเสริมประสบการณ์การเรียนรู้การเป็นผู้ประกอบการให้กับนักเรียนโดยให้นักเรียนสามารถเข้าฝึกประสบการณ์ในสถานประกอบการตามความสนใจ					
	3	สถานศึกษาจัดกิจกรรมชุมนุมและกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในหลักสูตรสถานศึกษาโดยเน้นด้านการบูรณาการเรียนรู้อการเป็นผู้ประกอบการ					
	4	สถานศึกษาส่งเสริมให้นักเรียนประกอบการค้าอย่างใดอย่างหนึ่งตามความถนัดและความสนใจของผู้เรียน โดยมีการรวมตัวกันประกอบธุรกิจ					
	5	สถานศึกษาส่งเสริมให้นักเรียนจัดทำโครงการผลิตสินค้า โดยมีการวิเคราะห์ความต้องการของตลาด การผลิต การแปรรูป การขาย					
	6	สถานศึกษาส่งเสริมให้นักเรียนมีการขายผลิตภัณฑ์ที่ได้ทำขึ้นและดำเนินการตามแผนการตลาดที่วางไว้ พร้อมทั้งมีการจัดทำบัญชีรายรับรายจ่าย					

นิยามศัพท์	ข้อที่	รายการ	ระดับการบริหาร สถานศึกษาตามแนว ทางการจัด การศึกษาเพื่อการมี งานทำ				
			5	4	3	2	1
9. ด้านจัดการเทียบโอนหน่วยกิต รายวิชากรณีเปลี่ยนโปรแกรมการเรียน							
ด้านจัดการเทียบโอนหน่วยกิต รายวิชากรณีเปลี่ยนโปรแกรมการเรียน หมายถึง การเทียบโอนหน่วยกิต รายวิชากรณีเปลี่ยนโปรแกรมการเรียน สำหรับนักเรียนที่ยังไม่ค้นพบตัวตน ที่เป็นบุคลิกภาพ และความถนัดด้านอาชีพ มีเพียงความสนใจเมื่อนักเรียนเลือกโปรแกรมการเรียนอาจจะไม่ตรงกับตัวตนที่แท้จริงของนักเรียน เมื่อนักเรียนเรียนไปสักระยะค่อยมาพบตัวตน สถานศึกษาจึงต้องปรับเส้นทางการศึกษาให้กับนักเรียนไม่ว่าจะเปลี่ยนจากเส้นทางสู่อุดมศึกษามาเป็นเส้นทางสาย Technician หรือจากประเภทวิชาหนึ่งไปอีกรูปแบบวิชาหนึ่ง สถานศึกษาจำเป็นต้องจัดทำหลักเกณฑ์ในการเทียบโอนหน่วยกิต รายวิชาที่มีรายวิชาพื้นฐานร่วมกันและเทียบสาระสำคัญของรายวิชาและชั่วโมงการเรียน	1	สถานศึกษาเทียบโอนหน่วยกิต รายวิชา กรณีเปลี่ยนโปรแกรมการเรียน สำหรับนักเรียนที่ยังไม่ค้นพบตัวตน ที่เป็นบุคลิกภาพ และความถนัดทางอาชีพ					
	2	สถานศึกษาปรับเส้นทางการศึกษาให้นักเรียนได้ค้นพบตัวตนที่เป็นไปตามบุคลิกภาพ ความถนัดและความสนใจ					
	3	สถานศึกษาจัดให้มีการเทียบโอนผลการเรียนรายวิชาพื้นฐานโดยเทียบสาระสำคัญของรายวิชาและจำนวนชั่วโมงการเรียน					
	4	สถานศึกษาจัดเส้นทางการศึกษาสู่การประกอบอาชีพตรงกับศักยภาพของผู้เรียน					
	5	สถานศึกษาจัดทำหลักเกณฑ์ในการเทียบโอนหน่วยกิต รายวิชาที่มีรายวิชาพื้นฐานร่วมกันและเทียบสาระสำคัญของรายวิชาและชั่วโมงการเรียน					

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะการบริหารสถานศึกษาตามแนวทางการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน
เพื่อการมีงานทำ ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
ลำพูน เขต 1

คำชี้แจง: ให้ท่านเขียนข้อเสนอแนะของท่านที่มีต่อการบริหารสถานศึกษาตามแนวทางการจัด
การศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการมีงานทำ ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาลำพูน เขต 1

.....

.....

.....

.....

.....

ประวัติผู้วิจัย

มหาวิทยาลัยพะเยา
UNIVERSITY OF PHAYAO

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ-สกุล	ลลิตพิพงษ์ ปาลี
วัน เดือน ปี เกิด	3 มิถุนายน 2537
สถานที่เกิด	จังหวัดลำพูน
วุฒิการศึกษา	พ.ศ. 2561 กศ.บ. (การศึกษา), มหาวิทยาลัยพะเยา, จังหวัดพะเยา พ.ศ. 2561 ศศ.บ. (ภาษาไทย), มหาวิทยาลัยพะเยา, จังหวัดพะเยา
ที่อยู่ปัจจุบัน	148/2 หมู่ 10 ตำบลบ้านธิ อำเภอบ้านธิ จังหวัดลำพูน
ผลงานตีพิมพ์	ลลิตพิพงษ์ ปาลี. (ผู้บรรยาย). (30 เมษายน 2566). การบริหารสถานศึกษาตามแนวทางการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อการมีงานทำของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 1 ในการประชุมวิชาการ บัณฑิตศึกษา ครั้งที่ 9 (หน้า 1324-1336). พะเยา: กองบริหารงานวิจัย มหาวิทยาลัยพะเยา.

